

Amenzile și penalitățile fiscale – o barieră pentru antreprenorii moldoveni

3

Interviu cu președintele Bursei de Valori a Moldovei, Cornelius Dodu

4

<http://www.capital.market.md> Nr.23 (543)

Miercuri, 18 iunie 2014

Pret: 5 lei

Milioanele finanțatorilor străini sunt „mâncate” de corupție

5

Testele de stres – o necesitate vitală pentru companiile de asigurări din RM

Reprezentanții CNPF și asigurătorii au fost informați despre importanța implementării testelor de stres

Experți de la Autoritatea de Supraveghere Financiară din Polonia au prezentat, săptămâna trecută, pentru angajații Comisiei Naționale a Pieței Financiare (CNPF) și companiile de asigurare din R. Moldova o instruire, în cadrul căreia au împărtășit experiența acumulată în domeniul implementării testelor de stres în sectorul asigurărilor din Polonia. În opinia participanților, seminarul a fost unul foarte util, în contextul în care sectorul moldovenesc de asigurări se confruntă actualmente cu o lipsă acută de încredere cauzată de efectele crizei financiare mondiale.

În particular, cei prezenți la seminar au fost informați că Autoritatea de Supraveghere Financiară din Polonia (ASFP) a pus în aplicare în anul 2011 un sistem de supraveghere bazat pe analiza de risc, care

Continuare în pag.2.

Sumarul tranzacțiilor bursiere din săptămâna trecută

Volumul total al tranzacțiilor bursiere în perioada 9-13 iunie 2014 a constituit 587,5 mii lei. Pe parcursul săptămânii au fost înregistrate 14 tranzacții cu acțiunile a 10 emitenti.

În Secția de Bază a Bursei (piața interactivă) au fost efectuate 11 tranzacții în sumă de 421,1 mii lei. Prețul acțiunilor BC „Moldindconbank” SA a crescut cu 5 lei și a constituit 95 lei per acțiune. Prețul de piață al acțiunilor companiei din Chișinău „Icam” s-a majorat de la 4,05 până la 5 lei.

În Secția Tranzacțiilor Directe ca pachete unice (licitații cu strigare) au fost tranzacționate valorile mobiliare a 3 emitenti în volum total de 166,4 mii lei.

Bursa de Valori a Moldovei prestează servicii de consulting în domeniul activității licențiate (bursiere).

Informații la telefonul: 022 27-76-36.

www.moldse.md

Bursa de Valori a Moldovei

Economia Moldovei a înregistrat, în trimestrul I, o creștere de 3,6%

Produsul intern brut (PIB) al Republicii Moldova, în trimestrul I al anului 2014, a constituit în valoare nominală 21 miliarde 469 milioane de lei în prețuri curente de piață, fiind în creștere în termeni reali cu 3,6% față de ianuarie-martie 2013, transmite NOI.md.

Potrivit datelor Biroului Național de Statistică, valoarea adăugată brută produsă în sectorul de bunuri s-a majorat cu 7,1%, în raport cu perioada similară a anului trecut, influențând pozitiv (+1,3%) evoluția PIB-ului.

Valoarea adăugată brută produsă în agricultură, economia vânătului, silvicultură, pescuit, piscicultură și industrie a depășit realizările perioadei respective a anului precedent cu 7,2% și, respectiv, 7,1%, contribuind pozitiv (+0,3% și +1%, respectiv) la creșterea PIB-ului.

Contribuția sectorului de bunuri la formarea PIB-ului a constituit, în perioada de referință, 19,9%. Valoarea adăugată brută produsă în sectorul de servicii s-a majorat, comparativ cu perioada analogică a anului

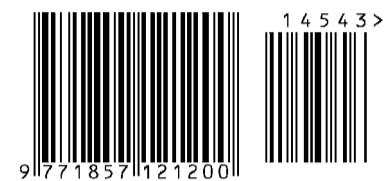
precedent, cu 3,6%, contribuind la sporirea PIB-ului cu 2,3%.

Construcțiile au înregistrat cea mai mare creștere a volumului de activitate (+8,5%). Creșteri ușoare ale volumului de activitate s-au înregistrat în sănătate și asistență socială (+0,7%) și în administrația publică (+0,1%). Reducere a valorii adăugate brute s-a înregistrat în învățământ (-2,8%). Contribuția sectorului de servicii la formarea PIB-ului a constituit, în perioada de referință, 65,9%.

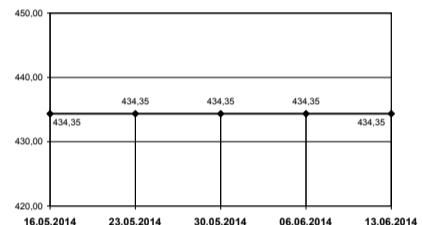
Volumul impozitelor pe produse colectat la bugetul public național s-a majorat cu 0,5%, în raport cu perioada similară a anului precedent, contribuind la formarea PIB-ului cu 16,9%. Consumul final a fost în creștere cu 0,4%, influențând pozitiv (+0,5%) sporul PIB-ului. Creșterea a fost condiționată de majorarea cu 0,6% a consumului final al gospodăriilor populației. Formarea brută de capital fix a depășit cu 8,6% realizările perioadei respective a anului precedent, contribuind, în perioada de referință, cu 23,2% la formarea PIB-ului.

Monitor al pieței financiare

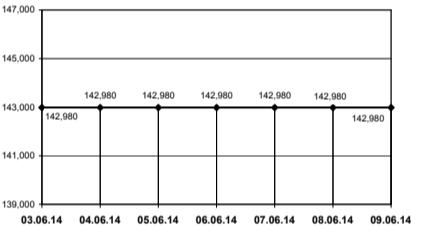
Market

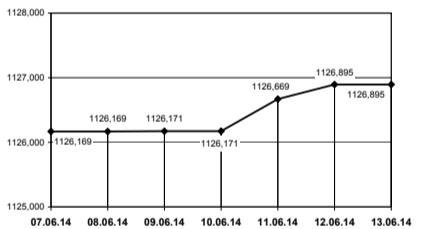
CNPF

Banking Stock Index – InfoMarket

EVM-Composite

Curs valutar 18.06.2014

Valuta	Rata	Cursul
EUR	1	18,8878
USD	1	13,9481
RON	1	4,2950
RUB	1	0,4030
UAH	1	1,1700

CAPITAL Market

împreună
în lumea
finanțelor

Sectia de marketing
Tel.: +373 69 821216

Testele de stres – o necesitate vitală pentru companiile de asigurări din RM

Continuare din pag. 1.

evaluatează în continuu baza de risc pentru companiile financiare supravegheate. Acest instrument finanțier este foarte eficace în ceea ce privește sectorul asigurărilor, instituțiilor pieței financiare și reprezintă o analiză de fond a actorilor pieței financiare.

Datorită acestui sistem, autoritatea poloneză obține informații despre riscurile cu care se confruntă instituțiile supravegheate și, în acest context, companiile respective sunt îndemnate să introducă anumite modificări de corrigare sau de anihilare a riscurilor respective. Astfel, în situațiile în care riscurile deja au survenit, companiile primesc din partea ASFP recomandări cu privire la diminuarea consecințelor acestora. „Nu este vorba de o majorare a nivelului de concurență în rândul companiilor de asigurări, ci de o posibilitate oferită entităților de a reduce numărul de puncte slabe în activitatea lor”, a subliniat Grzegorz Szymanski, specialist în Departamentul de Monitorizare a Riscurilor în cadrul ASFP, unul din moderatorii seminarului.

Potrivit lui Grzegorz Szymanski, testele de stres sunt destinate verificării stabilității financiare a companiilor de asigurări, precum și pentru a obține informații cu privire la gradul de rezistență la şocuri a sectorului de asigurări.

Expertul polonez a precizat că testele de stres implementate în ca-

drul Uniunii Europene au relevat că cele mai mari riscuri de piață în activitatea instituțiilor de asigurare sunt legate de pragul de solvabilitate al acestora, ratele de dobândă și prețul acțiunilor. „În ultima perioadă, cel mai mare risc, în urma căruia companiile europene au avut pierderi semnificative, a fost riscul de creditare, legat de instrumentele financiare. Riscul de asigurare și cele de proprietate au aceeași semnificație ca și risurile de rezervă și de catastrofă. De asemenea, un risc important pentru asigurările de viață îl reprezintă cel de reziliere a contractelor”, a spus Szymanski.

Aceeași sursă a subliniat că pentru a evita situația unui eventual faliment, este foarte important să fie identificate problemele cu care se confruntă o societate de asigurări și să fie întreprinse un șir de activități, pornind de la schimbările administrative, de gestionare și de management. De asemenea, dacă este necesar, urmează să fie rectificate procesele și procedurile de activitate sau să fie corigată activitatea în cadrul programului operațional.

Referitor la o ulterioară implementare în R. Moldova a testelor de stres, expertul polonez a subliniat că acestea reprezintă un instrument care sprijină activitatea companiilor. Însă, înainte de a purcede la implementarea acestora, trebuie evaluati și identificați mai mulți parametri, inclusiv risurile majore cu care se confruntă companiile locale de asigurări.

În acest context, Szymanski a precizat că, pe moment, pentru entitățile de asigurări din UE sunt identificate patru catastrofe majore: inundațiile, uraganele, cutremurele de pământ și grindina. „În ceea ce privește R. Moldova, participanții la acest seminar au enunțat că cea mai mare catastrofă o reprezintă seceta. În această situație, soluțiile pentru UE nu sunt valabile și pentru R. Moldova, iată de ce este necesară o analiză minuțioasă a pieței propriu-zise”, a afirmat expertul.

Aceeași sursă a subliniat că testele de stres sunt implementate în strictă dependență de prețurile la imobile, situația politică din țară etc.

NOTĂ:

Seminarul “Testele de stres în sectorul asigurărilor” a fost realizat în cadrul proiectului “Sprijinirea și îmbunătățirea Pieței Financiare din Republica Moldova”. Proiectul dat este finanțat prin intermediul programului polonez de cooperare și dezvoltare al Ministerului Afacerilor Externe al Republiei Polone.

În 2013, în cadrul acestui program, Autoritatea de Supraveghere Financiară din Polonia a organizat pentru angajații CNPF o serie de instruiriri pe diverse tematici privind reglementarea și supravegherea pieței de capital. Această asistență urmează să fi continuată și pe parcursul acestui an și va include subiecte ce țin de supravegherea pieței de asigurări.

Lilia ALCAZA

BEI își va deschide o reprezentanță în Republica Moldova

Banca Europeană de Investiții (BEI) va deschide în viitor apropiat o reprezentanță în Republica Moldova, a anunțat joi vicepreședintele BEI, Wilhelm Molterer, prezent la conferința investițională care s-a desfășurat la Chișinău.

Potrivit agenției “INFOTAG”, oficialul BEI i-a îndemnat pe oamenii de afaceri să-și intensifice activitatea în Republica Moldova, afirmând că reunirea de la Chișinău, care s-a bucurat de prezența președintelui Comisiei Europene, Jose Manuel Barroso, demonstrează angajamentul UE și al BEI de a sprijini dezvoltarea acestui stat.

“Noi sprijinim inițiativele întreprinderilor mici și mijlocii și acordăm atenție sectorului agricol. Dar este nevoie să menținem legătura cu investitorii, de aceea anunț astăzi că Banca Europeană de Investiții va deschide cât mai curând posibil o reprezentanță în Republica Moldova, pentru a fi activă și vizibilă la fața locului, dar și pentru a oferi posibilitatea de fi în contact permanent cu investitorii”, a afirmat Wilhelm Molterer.

El a subliniat că Republica Moldova trebuie să beneficieze cât mai mult de zona de liber schimb, la care va avea acces prin semnarea Acordului de Asociere și Liber Schimb cu UE, dar a semnalat și necesitatea implementării standardelor europene.

Sumarul tranzacțiilor bursiere din mai

În luna mai evoluția indicatorilor bursieri denotă creșterea emitenților tranzacționați și scăderea numărului de tranzacții și a volumului în comparație cu aceiași indicatori din anul trecut. Volumul tranzacțiilor bursiere în luna mai 2014 a constituit 14,6 mil. lei, de 6,8 ori mai puțin decât volumul aceleiași perioade a anului 2013. Pe parcursul lunii la Bursă au fost înregistrate 102 tranzacții cu valorile mobiliare a 32 emitenți.

Structura tranzacțiilor bursiere au format-o tranzacțiiile pe piață interactivă, vânzarea pachetelor unice în cadrul licitațiilor cu strigare și vânzarea acțiunilor ce aparțin unităților administrativ-teritoriale. Cota-parte a volumului Secției de Bază a depășit considerabil cota-parte a volumului Secției Tranzacțiilor Directe, constituind 92% față de 8%.

În Secția de Bază s-au tranzacționat acțiunile a 26 emitenți în volum de 13,5 mil. lei. Cea mai mare tranzacție a fost înregistrată cu acțiunile companiei de asigurări „Moldasig” în sumă de 11,4 mil. lei. Au fost realizate 15,8% din acțiuni la prețul de 120 lei. Cele mai tranzacționate au fost acțiunile societății „Întreprinderea pentru colectarea cerealelor din Rediu-Mare” (38 tranzacții cu 10 lei per acțiune). Prețul acțiunilor ordinare nominative ale combinatului de panificație „Franzeluța” a crescut cu 1 leu și a constituit 19 lei per acțiune, iar prețul acțiunilor preferențiale a scăzut de la 1,15 până la 0,22 lei.

De asemenea, scăderea prețurilor de piață s-a observat la acțiunile următoarelor companii:

- „Viorica-Cosmetic” (Chișinău) – de la 29,99 până la 20 lei;
- „Avicola din Bănești” (Telenești) – de la 10,14 până la 7 lei;
- „Elcom” (Orhei) – de la 4,70 până la 3,40 lei;
- „JLC-Invest” (Chișinău) – de la 0,65 până la 0,45 lei;

Acțiunile societății de construcții din Chișinău „Lusmecon” se tranzacționează stabil la Bursă cu 28,79 lei per acțiune.

În Secția Tranzacțiilor Directe ca pachete unice (licitații cu strigare) au fost realizate acțiunile a 8 emitenți în volum de 1,1 mil. lei.

În cadrul tranzacțiilor de vânzare a acțiunilor proprietate publică primăria comunei labloana raionul Glodeni a vândut pachetul de 0,01% din acțiunile BC „Moldova Agroindbank” SA la prețul de 1000 lei per acțiune în sumă de 68,0 mii lei.

Lista valorilor mobiliare înregistrate la Bursă, la finele lunii mai a fost constituită din 775 societăți pe acțiuni, dintre care 9 – companii înscrise la Cota Bursei.

La negocierile lunii mai au luat parte 12 membri ai Bursei. Dintre aceștia, pozițiile de lider au ocupat:

- după volumul tranzacțiilor (22,9 mil. lei) – „Proajoc”;
- după numărul tranzacțiilor efectuate (110 tranzacții) – „Broker M-D”;
- după numărul emitenților tranzacționați (11 emitenți) – „Brokwest”.

Informații mai detaliate privind cererea și oferta, prețurile de piață, statistică tranzacțiilor bursiere, precum și lista companiilor de brokeri pot fi găsite pe site-ul Bursei de Valori a Moldovei (www.moldse.md) sau la tel.: 022-27-54-20.

Informația privind negocierile este publicată săptămânal în ziarul „Capital Market”, lunar în buletinul informativ al Bursei „Bursa de Valori a Moldovei” (indice la „Poșta Moldovei” – 31882).

Bursa de Valori a Moldovei

Uzina de ciment din Rezina – Lafarge Ciment va aloca 189,36 mil. lei din profitul său din 2013, pentru achitarea dividendelor acționarilor

Decizia a fost aprobată de acționari la adunarea anuală generală. Mărimea dividendelor este de 12,766 lei per acțiune. Decizia de distribuire a profitului așteptat pentru anul curent va fi aprobată la adunarea generală a acționarilor din 2015.

În cadrul ședinței curente, acționarii Lafarge Ciment (Moldova) au examinat raportul financiar al societății pentru anul 2013, au aprobat raportul anual al Consiliului societății, al comisiei de revizie, al organului executiv al societății, a fost aleasă rezerva Consiliului societății, a fost aprobată noua redactie a regulamentului companiei. Compania de audit pentru anul curent a fost aprobată Ernst & Young. Amintim că în 2013, profitul net Lafarge Ciment Moldova a fost de 189,36 mil. lei, fiind în creștere de 2,8 ori. Volumul vânzărilor a crescut cu 27,2% – până la 831,36 mil. lei. Capitalul social al Lafarge Ciment Moldova a fost de peste 445 mil. lei. Acțiunile societății sunt deținute de 1369 acționari, dintre care 95,31% din acțiuni sunt deținute de compania franceză Sodil.

În prezent, investițiile în Lafarge Ciment Moldova depășesc 50 mil. euro. Lafarge Ciment Moldova se ocupă de producerea și vânzarea cimentului, precum și a nisipului, ghipsului, etc. La uzina de ciment din Rezina și Centrul de testare a betonului (Moldova) lucrează peste 280 persoane.

InfoMarket

Amenzile și penalitățile fiscale – o barieră pentru antreprenorii moldoveni

Amenzile, mărimea cărora nu este proporțională cu prejudiciul rezultat sau cu gravitatea încălcării și deficiențe în interacțiunea cu organele de control ale fiscului, sunt problemele invocate de agenții economici din Moldova în cadrul audierilor publice, organizate de Agenda Națională de Business (ANB).

Oamenii de afaceri susțin că prin impunerea unor astfel de sancțiuni, statul își recunoaște, practic, incapacitatea de a crea un mediu favorabil și confortabil afacerilor, în care contribuabilită să plătească benevol impozitele. Agenda Națională de Business a reiterat cu mai multe ocazii că politica fiscală a RM eșuează în atingerea obiectivelor sale de stimulare a economiei și are o calitate proastă, inclusiv din cauza sistemului nechibzuit de stabilire a amenzilor și penalităților pentru contravenții.

Deficiențele majore ale sistemului de sancționare a agenților economici în legătură cu contravențiile fiscale, în opinia reprezentanților ANB, constau în faptul că amenzile și penalitățile fiscale nu țin cont de prejudiciul direct cauzat bugetului de stat, de existența sau lipsa intenției de săvârșire a contravenției. Reprezentantul Patronatelor Industriei Prelucrătoare de Carne, Cristina Ciumac susține că "Principala barieră este prezumția nevinovăției contribuabilitului. Amenzile nu sunt raportate la prejudiciul real cauzat, aceeași amendă este aplicată și întreprinderii care are zece angajați și o cifră de afaceri de o sută de mii și unei întreprinderi care are o cifră de afaceri de o sută de milioane de lei. Respectiv, aceeași amendă se reflectă diferit față de agenții economici".

Eugen Dațco, directorul executiv al Uniunii Transportatorilor și Drumarilor, spune că statul a introdus amenzi exagerate, fără a lua în calcul consecințele pe care le-ar putea avea acestea asupra economiei, per ansamblu. "În 2011 au fost introduse primele amenzi mai considerabile de 10 mii, 25 mii, 50 mii de lei pentru ca în 2012 să fie propuse amenzi de până la un milion de lei. Mereu am considerat că amenzile prevăzute pentru agenții economici nu sunt direct proporționale cu gravitatea încălcărilor. În 2014 am ajuns la o politică fiscală un pic mai corelată cu cerințele noastre. Îmi pare rău că organele publice ignoră propunerile businessului. Oamenii de afaceri nu sunt infractori și se implică în business pentru a dezvolta economia și nu pentru altceva", a opinat Eugen Dațco, directorul executiv al Uniunii Transportatorilor și Drumarilor. El este de părere că lipsa prevederilor în Codul Fiscal a posibilității firești ca contribuabilitul să se corecteze, fără amenzi și penalități, contribuie la faptul că o parte dintre întreprinderi "emigrează" în economia tenebră.

Sancțiunile care nu sunt justificate prin existența vreunui prejudiciu sunt private de companii ca o formă de impozitare suplimentară sau ca o premisă pentru eventualele abuzuri din partea organelor de control. Spre exemplu, pe parcursul

mai multor ani agenții economici au fost, și mai sunt, sancționați în baza normei art. 260 (5) pentru micșorarea venitului impozabil declarat, calculat la cota zero la impozitul pe venit în perioada 1 ianuarie – 31 decembrie 2011. Amenzile sunt în mărime de 15% din suma nedeclarată a venitului impozabil. În acest caz, Fiscul aplică amenzi nu numai pentru ascunderea "tranzacțiilor" concrete, care în anii respectivi au generat venituri financiare, dar și în cazurile de depistare a greșelilor de completare a declarației pe venit a contribuabilitelor. Astfel de greșeli de completare a declarației pe venit, în viziunea reprezentanților ANB, nu cauzează prejudicii bugetului de stat, deoarece cota impozitului pe venit în perioada amintită era zero, iar "greșeala" care ar fi diminuat venitul impozabil nu influențează mărimea impozitului pe venit.

Un alt exemplu sunt amenzile pentru neutilizarea aparatului de casă în cazurile când contribuabilitul încasează împrumuturile de la persoane fizice. În același timp, legislația în vigoare nu precede obligativitatea utilizării aparatelor de casă în aceste cazuri.

În viziunea președintelui comisiei parlamentare Economie, Buget și Finanțe, Veaceslav Ioniță, lucrurile s-au mai mișcat din loc, deși nu atât de mult cum ar fi fost cazul. "Inspectoratul fiscal trece acum prin procedura de reformare prin care trebuie să fie amicul agentului economic, să-l ajute, să-l îndrumă. Atunci când depistează o greșeală – să-l ia de bună credință și doar după ce trece toată procedura, la etapa finală se aplică amenda. La noi acum, din căte vedem, amendează și apoi hai să vedem ce-i cu tine. Nimici nu pune problema la mărimea amenzii, ci la metoda de aplicare. Atâtă timp cât cu agentul economic se poate de lucrat, trebuie de lucrat. Amenda trebuie să fie ultimul instrument aplicat de Fisc, dar nu primul".

Tatiana Lariușin, coordonatorul Agendei Naționale de Business, este de părere că "Autoritățile căută soluții, reiesind din posibilitățile lor, de fapt, și o parte, și alta sunt în căutarea unui echilibru. Aceasta trebuie să reflecte realitățile țării. Businessul cere ceea ce doresc, Guvernul oferă ceea ce poate. Din păcate, situația actuală nu stimulează inițiativa privată, antreprenorială. Într-adevăr, avem nevoie de stimulente pentru cei care doresc să activeze ca antreprenori, inclusiv printr-un sistem de impozita-

re adecvat, care nu pedepsește și nu este o barieră". Ea a menționat că ANB a intervenit în fiecare an, în cadrul consultărilor publice, pe marginea politiciei bugetar-fiscale, cu propunerile de revizuire a sistemului de aplicare a amenzilor și penalităților pentru contravenții fiscale. Aceste propunerile vizează corelarea mărimii amenzilor și penalităților cu prejudiciul direct cauzat bugetului statului, precum și stabilirea unei legături de cauzalitate între intenția săvârșirii contravenției și sancțuarea aplicată. Tatiana Lariușin susține că chiar dacă statul a reacționat și a redus anumite tipuri de amenzi, acestea sunt încă destul de mari pentru majoritatea agenților economici, îndeosebi pentru cei din businessul mic.

"Fiscul vine la aceleași întreprinderi, iar cele din economia tenebră rămân neatinsse. Controlorii fiscali știu bine acest lucru, însă ei au un plan lunar de îndeplinit și nicidcum nu-i interesează presupunția nevinovăției sau buna intenție a agentului economic care încearcă să activeze legal și corect. Si astă pentru că în bugetul de stat este prevăzut suplinirea acestuia din amenzi și penalități, ceea ce nu e corect. Sancțiunile ar trebui să fie personalizate, astfel ca acel controlor care îmi blochează contul dintr-o greșeală sau pentru o scăpare minoră să fie și el la rândul său sancționat pentru că altă dată să se gândească bine înainte de a aplica astfel de pedepse necorespunzătoare cu gravitatea faptei", argumentează Alexandru Slusari, președintele UniAgroProtect.

Mentionăm că practica internațională oferă numeroase exemple în care aplicarea sancțiunilor este corelată cu calitatea legislației, a administrației fiscale sau cu existența intenției de săvârșire a contravenției fiscale. Astfel, în Olanda penalitățile nu se aplică în situațiile în care contribuabilitul are o opinie pertinensă în ceea ce privește interpretarea legii, în sensul că legea este declarată sau în situațiile în care acesta poate demonstra faptul că a fost o eroare materială. Iar în Japonia penalitățile nu se aplică pentru motive justificabile cum ar fi dezastrele naturale, interpretarea legii fiscale sau îndrumarea eronată a contribuabilitului de către organul fiscal.

Sinteza opiniilor celor afectați de carentă sistemului fiscal actual, dar și concluziile și recomandările pentru factorii de decizie publică vor fi prezentate într-un raport al Agendei Naționale de Business.

Lilia PLATON

Telefonul de încredere

Telefonul de încredere a fost creat în scopul conlucrării mai eficiente cu societatea civilă în direcția prevenirii cauzelor de abuz în serviciu comise anterior sau în prezent de către angajații Comisiei Naționale a Pieței Financiare, precum și de către participanții profesioniști la piața valorilor mobiliare, la piața asigurărilor și sectorul plasamente colective și microfinanțare. Examinarea mesajelor și luarea măsurilor, în conformitate cu Legislația Republicii Moldova, sunt garantate.

Telefonul de încredere: (+373 22) 859-405. E-mail: info@cnpf.md

Comunicat informativ CNPF

Comisia Națională a Pieței Financiare anunță pentru data de 30.06.2014, ora 10.00, pe adresa mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare 77, desfășurarea licitației de vânzare „cu reducere” a activelor neutilizate în procesul tehnologic:

Nr. lot	Denumirea	Anul fabricării	Cantitatea, buc.	Pretul inițial pentru o unitate, lei	Pretul inițial total, lei
1	Automobil VАЗ 21070 (1451 m3)	2004	1	28587,00	28587,00
2	Ferestre din PVC	2000	30	622,67	18680,00
3	Radiatoare din aluminiu	2004	13	2266,15	29460,00

Pentru participare solicitantul va prezenta, cel târziu cu o zi înainte de data desfășurării licitației, cererea de participare, actul de identitate (pentru persoanele juridice – copia certificatului de înregistrare, extrasul din Registrul de Stat), procura în cazul participării prin reprezentant, actele ce confirmă achitarea acontului în mărime de 10% din prețul inițial al bunului expus la licitație și a taxei de participare la licitație – 150 lei. Acontul și taxa de participare se va transfera sau depune pe contul de decontare nr. 2251311138 în BC „Victoriabank” SA Filiala nr. 11 Chișinău, beneficiar Comisia Națională a Pieței Financiare, c/f 1007601001293.

Achitarea bunurilor procurate se va face în modul și termenii stabiliți în contractul de vânzare-cumpărare.

Examinarea bunurilor expuse la licitație se va efectua zilnic la locul amplasării lor.

Relații la tel.: 022 859407.

În primul trimestru curent, Moldova a majorat importul de mașini și utilaj pentru transport cu 4,6% – până la 249,9 mil. USD

Potrivit Biroului Național de Statistică, în ianuarie-martie curent, față de aceeași perioadă a anului trecut, importul de mașini, aparate electrice și detaliu pentru acestea (inclusiv detaliu neelectrice pentru aparate electrice) a crescut cu 0,9% – până la 72,7 mil. USD.

Importul automobilelor a crescut cu 4 la sută – până la 59,4 mil. USD, mașini destinate anumitor ramuri – cu 53,2 la sută – până la 40,3 mil. USD, a mașinilor nespeciale și utilaj pentru industrie și detaliu pentru mașini – cu 8,9 la sută – până la 32,4 mil. USD, alte utilaje pentru transport – de 3,8 ori – până la 4,8 mil. USD. În aceeași perioadă, importul de aparate și utilaj pentru comunicații electronice, pentru înregistrarea și producerea sunetului s-a redus cu 20,6% – până la 25,3 mil. USD.

Livrările în Moldova a producției din grupul de mărfuri "Mașini de birou și de prelucrare automată a datelor" s-a redus cu 27,3 la sută – până la 11,1 mil. USD. Importul de mașini generatoare de energie s-a redus cu 31,1 la sută – până la 2,8 mil. USD, iar a mașinilor de prelucrare a metalelor s-a redus cu 5,8 la sută – până la 1,1 mil. USD.

InfoMarket

CAPITAL Market

Publicație bilingvă a CNPF

INDICE DE ABONAMENT:

Moldpress: 67770

Poșta Moldovei: PM21700

EDITOR: CAPITAL MARKET I.S.

Nr. de înregistrare:

1003600114204, 27 octombrie 2003

FONDATOR: COMISIA NAȚIONALĂ A PIEȚEI FINANCIARE

CONSILIUL DE ADMINISTRAȚIE:

Președinte: Iurie FILIP,

Elena VASILACHE, Eugeniu VIȚU,

Zoia TULBURĂ, Nadejda FILIP.

REDACTOR-ŞEF:

Gheorghe TUDOREANU

Tel.: /373 22/ 229-445

REDACTOR-ŞEF ADJUNCT:

Tatiana SOLONARI

Tel.: /373 22/ 229-335

Recepționarea anunțurilor și rapoartelor anuale: capital@market.md, ziarylcm@gmail.com
TEL.: /373 22/ 22-12-87, 22-77-58

FAX: /373 22/ 22-05-03

ADRESA REDACTIEI:

Str. Vasile Alecsandri, 115

(Colț cu bd. Ștefan cel Mare)

CONT BANCAR: 225139437,

c/f 1003600114204,

BC "Eximbank - Gruppo Veneto Banca", SA,

fil.11, Chișinău, BIC EXMMMD22436

În ziua de 10 iunie 2014, Moldpres și InfoMarket au semnat un acord de colaborare.

Articolele marcate cu simbolul ☐ reprezintă publicitate.

Orice articol publicat în "Capital Market" reflectă punctul de vedere al semnatului, care nu neapărat coincide cu cel al redacției. Republicarea textelor și imaginilor se permite doar cu acordul scris al publicației.

Tipar: Tipografia "Edit Tipar Grup"

Corneliu DODU:

“Unul dintre principalele avantaje ale Bursei noastre constituie asigurarea executării tranzacțiilor”

Interviu cu președintele Bursei de Valori a Moldovei, Corneliu Dodu

Anul acesta Bursa de Valori a Moldovei împlinește 20 de ani de la fondare. Despre realizările obținute pe parcursul celor două decenii, dar și perspectivele acesteia, vă propunem să aflați din interviul oferit de președintele Bursei de Valori a Moldovei, doctor în științe economice, Corneliu Dodu.

– În primii ani de activitate, BVM se bucura de un interes deosebit din partea colegilor din străinătate, foarte mulți specialiști veneau în vizită pentru a face schimb de experiență cu specialistii moldoveni, a primi consultații etc. În acest context, s-au îndreptățit așteptările legate de Bursă și în ce măsură este justificată ironia în ceea ce privește volumul tranzacțiilor efectuate la Bursă?

– În primul rând, Bursa continuă să se bucură de respectul binemeritat din partea colegilor din străinătate. BVM este unul din fondatorii Federației Burselor Euro-Asiatice și este un membru activ al Asociației Internaționale a Burselor din țările CSI și, în mod repetat, la Bursă au avut loc ședințe de lucru cu participarea reprezentanților burselor străine. Experiența Bursei noastre privind implementarea Depozitarului central, integrarea acestuia cu Bursa și modalitatea, procedurile, mecanismele de efectuare a clearingului și decontărilor valorilor mobiliare, s-a dovedit a fi solicitată, îndeosebi, în perioada crizei financiare.

Dacă e să fiu obiectiv, unul dintre principalele avantaje ale Bursei noastre constituie asigurarea executării tranzacțiilor. Uitați-vă la alte piețe, există foarte multe burse care au întâmpinat probleme în acest sens, mecanismul nostru a demonstrat, însă, viabilitate. La noi, în momentul introducerii ordinului în sistem, acesta este asigurat de existența valorilor mobiliare și indică contul pe care se află aceste valori mobiliare. Mai mult decât atât, sistemul blochează aceste valori mobiliare în vederea asigurării tranzacției. În cazul în care tranzacția a fost efectuată, vânzătorul nu le mai poate gestiona. Analogic se întâmplă și cu existența mijloacelor financiare pe contul brokerului-cumpărător la momentul introducerii ordinului de cumpărare. Bursa și Depozitarul asigură controlul efectuării acestor cerințe. Iată de ce, atunci când pe unele piețe totul s-a prăbușit, noi nu am avut tranzacții neexecutate. Iar ceea ce propun, în prezent, colegii noștri de la Depozitar, reprezentă încă un pas înainte. Ei au venit cu inițiativa de a introduce ciclul de decontare T+0, optional, fără a renunța la ciclul existent T+3. Acest ciclu este solicitat pe piață deoarece minimizează risurile valutare (doar veți ce fluctuații

au loc la noi), ceea ce este foarte important pentru marii investitori străini. Mai mult decât atât, acesta permite părților să efectueze și să finalizeze mai operativ tranzacția, fiind siguri de respectarea condițiilor și decontărilor în cadrul tranzacțiilor. Important este de a asigura dreptul la alegere pentru cumpărători și vânzători, condiții clare și de încredere în finalizarea tranzacției. Nici cumpărătorul, nici vânzătorul nu trebuie să-și piardă activele în cadrul derulării tranzacției.

În același timp, mecanismul de decontări propus, permite regulatorului să blocheze pe conturile noilor proprietari valorile mobiliare – la unul, și mijloacele financiare – la altul. Astfel, anumite garanții le are atât vânzătorul, cât și cumpărătorul, pentru că activele noi se află în conturile lor. Iar în cazul în care instanța va decide că tranzacția este efectuată cu încălcări, ea poate fi repusă în poziția inițială.

În ceea ce privește volumul tranzacțiilor, vreau să constată că există un adevăr cunoscut – “Bursa reprezintă barometrul economiei”. Este imposibil de a compara economia țării noastre mici, cu potențialul și nivelul de dezvoltare a economiilor din țările mari. Cu toate acestea, Bursa de Valori a Moldovei s-a afirmat pe deplin ca o platformă de tranzacționare pentru valorile mobiliare corporative. Mai mult decât atât, sistemul creat de tranzacționare, de clearing și decontare a tranzacțiilor arată destul de solid pe fundalul structurilor similare din Europa de Est și țările CSI.

Acest lucru este confirmat, în particular, de clasamentul burselor CSI. Potrivit acestui document, pe segmentul valorilor mobiliare corporative, BVM cedează doar burselor din Rusia și Kazahstan.

Fiți de acord că volumul pieței moldovenești este considerabil mai mic în comparație cu celor două țări. În plus, este necesar să se ia în considerare și specificul autohton. Astfel, Bursa de Valori a Moldovei este o platformă de tranzacționare cu specializare îngustă pentru valorile mobiliare corporative, în timp ce bursele din țările CSI și din țările europene tranzacționează activ cu valută și obligațiuni de stat, ceea ce, nemijlocit, contribuie la creșterea volumelor și promovarea instrumentelor financiare suplimentare. Drept exemplu, pot preciza că la

foarte multe burse din Europa de Est, tranzacțiilor cu valori mobiliare corporative le revine nu mai mult de 30 la sută din volumul total al tranzacțiilor. Tranzacțiile de bază sunt efectuate pe segmentul valutar și cel al obligațiunilor de stat.

Practic, de la începutul activității noastre, ne-am propus să creăm o piață mare și deschisă de valută (în special, după ce la sfârșitul anilor '90 în țară a incetat să funcționeze bursa valutară), precum și de valori mobiliare de stat, piețe bazate pe platforma de tranzacționare a BVM. Dar, în pofida faptului că Bursa dispune de infrastructura necesară, din motive subiective, aceste proiecte nu pot fi realizate de mai mulți ani.

Abia la sfârșitul anului trecut, CNPF – regulatorul pieței financiare nebancare și Banca Națională a Moldovei – regulatorul pieței financiare, au aprobat de comun Conceptul privind mecanismul general de tranzacționare a valorilor mobiliare de stat cu termen de circulație mai mare de un an la Bursa de Valori. De asemenea, în prezent, Consiliul de Directori al Bursei și cel al Depozitarului Național au aprobat Regulamentul cu privire la circulația valorilor mobiliare de stat cu termen de circulație mai mare de un an la BVM cu utilizarea SAPI.

Acum pare că se acordă posibilitatea de a începe tranzacționarea obligațiunilor de stat pe termen mediu, deși inițial am propus să ni se transmită circulația secundară a valorilor mobiliare de stat pe termen scurt. În pofida interesului scăzut al potențialilor investitori și opiniilor multor fondatori ai Bursei, că momentul oportun a fost ratat și acest segment este unul neprofitabil pentru noi, suntem dispuși să ne asumăm riscurile legate de lansarea acestui serviciu pe piață, cu toate că pentru comoditatea investitorilor, nu vom avea speranțe mari în privința volumelor de tranzacționare.

În ceea ce privește valorile mobiliare corporative tranzacționate cu succes la Bursă, indicatorii relativi de volum ai Bursei sunt cu mult mai mari în comparație cu indicatorii țărilor din Europa de Est și CSI, contrapuși corect, având în vedere specificul pieței noastre, care, din anumite circumstanțe și datorită unor inițiative legislative, nu a urmat calea dezvoltării condițiilor pentru investitorii în masă și chiar, într-o anumită măsură, a investitorului speculativ, aşa cum s-a întâmplat, de exemplu, în România. La noi, inițial, piața s-a dezvoltat în direcția concentrării pachetelor. Adică, proprietarul a mizat pe faptul de a obține con-

trolul asupra societății și nu pe dorința de a câștiga din cotațiile bursiere și de a atrage investiții prin intermediul Bursei, ceea ce explică lipsa totală a IPO. Ca rezultat, observăm că noul proprietar nu dorește ca acțiunile lui să fie cotate la Bursă, pentru el este important ca la adunările acționarilor să nu participe „străini”. În acest context, vreau să menționez că, după părerea mea, a fost comisă o greșeală strategică, atunci când s-au creat condiții în vederea excluderii de pe piață a fondurilor de investiții. Experiența piețelor occidentale arată că prezența unor astfel de instituții profesionale este esențială pentru piață. Ei sunt jucătorii principali pe piața de valori. În noua Lege cu privire la piața de capital au fost introduse normele legislative, ce vizează crearea fondurilor de investiții colective. Din păcate, credibilitatea față de aceste instituții a fost subminată, iar crearea noilor structuri în cadrul noii legi este una iluzorie.

Potrivit statisticilor bursiere, doar un sfert dintre cele aproximativ o mie de societăți pe acțiuni, care sunt admise la Bursă, se tranzacționează. Totuși, lucrul acesta nu înseamnă că în interiorul societăților nu continuă lupta pentru acțiuni și nu se schimbă proprietarii. Pur și simplu, aceste procese nu sunt deschise și sunt aplicate metode mai puțin transparente, inclusiv dispersarea pașchetului deținut de oponent prin intermediul emisiei suplimentare, cesiunea de drepturi în baza deciziilor judecătoarești, aportul în acțiuni la capitalul social al altelui societăți și a. Astfel, acest specific local nu contribuie la dezvoltarea ca atare a pieței. Lucrul dat este confirmat și de raportul pozițiilor deschise de la Bursă, unde sunt expuse sute de oferte de vânzare și sunt înregistrate doar câteva oferte de cumpărare. Aceasta, la fel, indică dezechilibrul pieței autohtone de valori mobiliare. Iar atunci când piața este dezechilibrată, nu este posibilă promovarea instrumentelor derivate (pe acțiunile nelichide, care stau la baza instrumentelor financiare derivate). Mai ales că și legislația încă nu reglementează procesul de emitere a instrumentelor derivate.

Luând în considerare toți acești factori, și pornind de la întrebarea, dacă s-au adeverit așteptările legate de Bursă, pot spune cu încredere – da, s-au adeverit. Bursa de Valori a valorificat toate oportunitățile care i-au fost oferite. Mai mult decât atât, pe parcursul celor 20 de ani, Bursa s-a dezvoltat constant și a creat toată infrastructura și mecanismele necesare.

– Este posibil că proprietarii pachetelor mari consideră că încă nu există cumpărători dispuși să plătească prețul real pentru aceste active? Îndată ce acești cumpărători vor apărea, vor începe tranzacțiile?

– S-ar putea, dar trebuie să se înțeleagă în mod clar că orice activ, chiar și acțiunile nelichide, are prețul său. Iar pe o piață dezechilibrată, unde predomină, în mare parte, doar oferte de vânzare, prețul pachetelor de acțiuni scade – aceasta este legea pieței. Personal, consider că, reieșind din condițiile actuale ale pieței, este necesar să se depună eforturi în vederea liberalizării pieței.

De asemenea, trebuie să fie aprobată decizia aparte cu privire la procedura de determinare a prețului de piață și excluderea unor restricții la vânzare. Este binecunoscut faptul că actualmente, la Bursă sunt aplicate două formule – de „preț maxim” și de „cel mai bun preț”. Formula celui mai bun preț este folosită în Secția de Bază și este determinată în baza cererii și ofertei pe piață interactivă după algoritmul de fixing. Astfel, acest preț reprezintă și preț de piață și servește drept un reper pentru piață.

În Secția Tranzacțiilor Direcție sunt aplicate prețurile maxime, care sunt determinate în rezultatul licitațiilor. În această Secție există două principii: „cine a oferit mai mult – acela a cumpărat” și „vând totul sau nimic”. Principiul de „a vinde totul sau nimic” reprezintă o formă de protejare a vânzătorilor și cumpărătorilor de pachete importante.

E binecunoscut faptul că, conform Legii cu privire la societățile pe acțiuni, deținătorilor pachetelor în mărime de 5%, 10%, 25% li se acordă anumite drepturi suplimentare. Astfel, proprietarul pachetului de acțiuni în mărime de 5% poate participa la întocmirea ordinii de zi a adunării generale a acionarilor și poate înainta candidații săi în organele de conducere. Deținătorul pachetului de 10%, pe lângă drepturile deținătorilor de 5%, are dreptul să ceară stabilirea costului plasării acțiunilor societății și să ceară efectuarea de controale extraordinare ale activității economico-financiare a societății. Iar proprietarul pachetului de 25% deține și dreptul de a convoca adunarea acionarilor. Evident, că pentru proprietar este important să vândă întregul pachet de acțiuni, ci nu pe bucăți. Si pentru cumpărător este important ce pachet va achiziționa. Prin urmare, principiul „cine a oferit mai mult – acela a cumpărat” corespunde perfect tranzacțiilor cu pachete unice.

În prezent, s-a propus de a introduce restricții de +/- 25% pentru pachetele unice. Pe de o parte, în cadrul licitației, partea interesată poate propune din start un preț maxim, iar restricția stabilită nu le va oferi oponenților nici o sansă să concureze pentru pachetul de acțiuni. Pe de altă parte, având în vedere experiența internațională, restricțiile sunt introduse pe o piață continuă a valorilor mobiliare lichide pentru menținerea volatilității pieței pe întreaga durată a zilei de tranzacționare. Pentru valorile mobiliare nelichide, de regulă, nu sunt prevăzute nici un fel de limite de preț. Acestea sunt piețe libere și este important ca, cel puțin, un oarecare preț să fie format pentru valorile mobiliare.

Reacția pieței privind noile restricții propuse nu se va lăsa mult așteptată. În opinia mea – piața are

nevoie de liberalizare și eliminarea restricțiilor stabilite anterior, nu de introducerea altor restricții. Este necesar să simplificăm procedurile de tranzacționare și să creăm condiții confortabile, atât pentru cumpărător, cât și pentru vânzător. Doar așa mulți vor decide să iasă din umbră, iar aceasta va fi benefic și pentru piață, și pentru economie, în ansamblu.

În ceea ce privește acțiunile companiilor publice, cum sunt băncile, companiile de asigurări și alte societăți pe acțiuni, care atrag surse financiare de la populație sau au un impact major asupra economiei naționale, în acest sens urmează să fi prevăzute anumite cerințe, mecanisme de stabilire a prețurilor și de informare a regulatorilor.

Cu toate acestea, personal, am temeri cu privire la reglementarea excesivă a pieței și crearea unor bariere suplimentare, ceea ce va descuraja potențialii investitori și vânzători. Restricțiile impuse la punerea în gaj a acțiunilor, apărutul acțiunilor bancare în capitalul social, obținerea permisiunii de a detine un pachet mai mare de 1%, de asemenea nu contribuie la dezvoltarea pieței. Se încearcă să ne convingă că toate aceste acțiuni sunt întreprinse în scopul securității și stabilității financiare. Am fost martorii agitației provocată de ultimele schimbări în acționariatul unor bănci din Republica Moldova. În opinia mea, este oportun să nu fie stabilite restricții totale, ci să fie identificați și pedepsiți cei vinovați. Aceasta este problema majoră din ultimii ani.

– După câte am înțeles, Legea cu privire la piața de capital, elaborată în baza directivelor UE, urmărește același scop și anume de a crea condiții transparente și echitabile pentru toți jucătorii pe piață?

– Legislatorii, la fel ca și medicii, au același scop – de a nu dăuna, iar în cazul nostru de a nu dăuna pieței. În cazul în care modificările propuse vor corespunde acestor obiective și vor contribui la crearea unei piețe mai „confortabile” pentru participanți, atunci putem afirma că obiectivul a fost atins.

– În ce măsură Bursa și CNPF au viziuni diferite cu privire la dezvoltarea pieței valorilor mobiliare?

– Este încurajator faptul că în cadrul CNPF activează profesioniști foarte buni, care cunosc bine specificul local și practica internațională. La fel, și pe piața bursieră sunt specialiști de înaltă clasă profesională, care, în mare parte, sunt concentrați pe piața bursieră. Aceștia sunt reprezentanții membrilor Bursei, Consiliului de Administrație, angajații BVM, care cunosc, de asemenea, specificul local și practica internațională. Între speciații CNPF și reprezentanții pieței există dialog permanent, obiective comune, viziuni diferite și puncte de vedere similare. Însă, mai este loc pentru discuții, pentru că doar în cadrul discuțiilor se naște un adevar.

Înțelegerea reciprocă între participanții pieței și regulator, curajul de a lua decizii, liberalizarea, punerea în aplicare a celor mai bune recomandări, practici și experiențe internaționale, toate acestea, ținând cont de specificul pieței – reprezentă singura modalitate de a asigura o dezvoltare continuă a pieței.

– Vă mulțumesc pentru interviu.

Ghenadie TUDOREANU

Milioanele finanțatorilor străini sunt „mâncate” de corupție

Volumul achizițiilor publice în Republica Moldova constituie, în medie, circa 9% din PIB sau circa 24% din Bugetul Public Național, însă din cauza corupției cea mai mare parte a proiectelor de finanțare nu sunt duse la capăt.

gestionarea, în modul necesar, a rubricilor dedicate achizițiilor pe paginile web, nu publică planurile de achiziții, nu oferă informații complete și în timp oportun asupra achizițiilor, oferă informații foarte puține și incomplete privind rezultatele acestora.

Datele centrului analitic arată că probleme au fost identificate în aspectul eficacității achizițiilor publice realizate, în special ce țin de achiziții de lucrări (investiții și reparări capitale) care se manifestă prin investiții de sume considerabile, efectuate fără a se ține cont de consecutivitate. Drept rezultat, un număr mare de obiecte au fost începute, finanțate la nivel de 20-70% și lăsate nefinalizate. La moment, conform constatărilor auditorilor Curții de Conturi, valoarea obiectelor de investiții nefinisate, a lucrărilor care nu se efectuează de la 2 până la 20 ani, constituie sute de milioane de lei. O cifră concretă nu poate fi specificată, fiindcă informații totalizate la nivel de țară nu există, unul dintre motive fiind și evidența contabilă inadecvată a obiectelor nefinalizate. Obiecte nefinalizate, în majoritatea cazurilor, sunt obiecte de menire socială (școli, grădinițe). Totodată, în loc să fie investite pentru continuarea și finalizarea obiectivelor începute, mijloacele financiare se direcționează pentru realizarea altor obiective sau inițierea acelaiași obiectiv în localitatea vecină, fără a continua și finaliza obiectivul deja început sau se finanțează obiectivele cu semnificație mai puțin importantă pentru societate (de exemplu, parc de odihnă de milioane de lei).

„Unul și același criteriu este aplicat diferit, de la caz la caz. De exemplu, în anumite cazuri agentul economic este exclus din competiție pe motiv că garanția bancară prezentată de el este în valoare de 0,96% din valoarea estimativă a achiziției (cerință legală fiind de 1%). Iar în alte cazuri, autoritatea contractantă permite operatorului să înlocuiască garanția bancară prezentată, care la deschiderea documentelor de licitație s-a dovedit a fi insuficientă”, arată constatăriile Expert Grup.

În aceeași ordine de idei, s-au constatat cazuri în care unii operatori erau descalificați din motiv că lista persoanelor angajate pe parcursul ultimelor 12 luni nu era însoțită de CV-urile acestora, deși o asemenea cerință nu figura în documentele de licitație și nici nu este prevăzută în cadrul normativ.

Pe de altă parte, autoritățile contractante aplică uneiform criteriile de eligibilitate, admittând la achiziție operatori economici care văd nu corespund criteriilor. Relevant este exemplu în care un contract de aproape un milion de lei este atribuit unui agent economic care are datorii la bugetul de stat în valoare de aproape jumătate din valoarea contractului. Sunt cazuri în care se admite schimbarea antreprenorului prin contract de cesiune de creață, ceea ce este inadmisibil din punct de vedere al legislației privind achizițiile publice. Alteori, modificările contractuale au urmări mai grave. De

exemplu, în cazul unei achiziții, suprafața drumului supus reparării a fost triplată, comparativ cu cea stipulată în caietul de sarcini, însă în defavoarea grosimii asfaltului, fapt ce a dus, în scurt timp, la crearea gropilor și, astfel, la irosirea banilor publici.

„Autoritățile contractante deservi nu-și dau interesul să monitorizeze buna executare a contractului sau să-i sanctioneze pe cei care nu-și respectă obligațiile. Curtea de Conturi a confirmat această ipoteză în repetate rânduri. De exemplu, în Hotărârea sa privind raionul Hâncești, constată că Primăria nu a monitorizat implementarea eficientă a contractului, unde antreprenorul S.A. „Construcții rutiere”, care și-a asumat obligația de a executa lucrările de reparație a străzii în sumă de 772,3 mii lei până la 30.11.2010, invocând condițiile meteo nefavorabile, a efectuat numai lucrările ce țin de stratul de fundație din piatră spartă în sumă de 128,4 mii lei. Însă primăria or. Hâncești nu a întreprins careva acțiuni față de antreprenor, conform clauzelor contractuale și legislației în vigoare, inclusiv prin blocarea sumei echivalente garanției de bună execuție a lucrărilor. Ulterior, în rezultatul ploilor, stratul de pietriș al fundației a fost spălat cauzând cheltuieli ineficiente în sumă de 128,4 mii lei”, se mai spune în analiza Expert Grup.

De asemenea, au avut loc cazuri de atribuire a contractelor companiilor ale căror fondatori au fost rude ale membrilor grupului de lucru. Președintele grupului de lucru pentru achiziții din cadrul unei primării din Republica Moldova, responsabil de realizarea achizițiilor publice, deținând și funcția de primar, în anii 2011-2012, a desemnat drept câștigător, în cadrul concursurilor de achiziție, o companie al cărei fondator (și director) este soția acestuia, fiind încheiate 4 contracții pentru lucrări de construcții și reparări capitale în sumă totală de 1082,5 mii lei. Chiar dacă primarul nu este membrul al grupului de lucru, ținând cont de condițiile reale din Republica Moldova, astfel de achiziții ridică multe semne de întrebare.

Conform datelor din studiul realizat la nivel global, suma mitei constituie un procent fix din prețul contractului: 5-20% pentru a câștiga licitația și 2-5% pentru a primi plata conform invoice-ului. În cazuri de excepție suma mitei constituia 30-40% din valoarea contractului, ceea ce face imposibil implementarea contractului conform specificațiilor fără majorarea prețului contractului sau încheierea unor amendamente pentru „livrări suplimentare”. În același timp, Curtea de Conturi în rapoarte de audit a constatat mai multe cazuri de achiziționare a bunurilor și serviciilor la prețuri majorate comparativ cu prețul de piață la aceleași bunuri și servicii, precum și existența unor diferențe majore pentru aceleași bunuri procurate de diferite autorități contractante, cazuri care urmează a fi investigate.

Victor URŞU

Banca Națională –

În joc

Achiziționarea valutei operate de Banca Centrală de pe piață, în perioada ianuarie – decembrie 2012 (mil. USD).

În luna mai curent, cursul leului moldovenesc în raportul cu dolarul SUA a înregistrat nivelul maxim din ultimii 10 ani.

De fapt, istoria valutei noastre a cunoscut și vremuri mai „ieftine”. Pragul de 14,784 lei per dolar a fost atins pe 14 aprilie, 2003. De atunci, leul s-a consolidat și a rămas, în general, într-un cadru stabil.

În toamna anului trecut s-a dat startul unei noi numărători inverse. Zilnic, practic, leul s-a ieftinit. Banca Națională a declarat, și continua să susțină, că situația este sub control, explicând devalorizarea leului prin factori regionali și sezonieri. Totuși, vrem să atragem atenția la alte circumstanțe, care ar putea fi motivul real al devalorizării valutei naționale.

În noiembrie 2011, rata de refinanțare a BNM, sau rata de bază, constituia 10% anual. În decurs de patru luni, Consiliul de administrație al BNM a redus treptat rata, iar în februarie 2012 aceasta a ajuns la nivelul minim istoric pentru Moldova – 4,5% anual.

De nivelul ratei de bază depinde și rata pe piață obligațiilor de trezorerie guvernamentale, precum și a ratei la depozite și credite în sistemul bancar. Dar asta a fost doar pregătirea.

În mai, 2012, deja de opt luni BNM nu a avut nicio influență pe piața valutară internă – nu a vândut și nu a cumpărat valută. Opt luni fără intervenții valutare din partea BNM, este o perioadă în care piața singură determină cursul leului moldovenesc – în baza cererii și a ofertei. În rezultat, cursul valutar a dat dovedă de stabilitate, abia ajungând la pragul de 12 lei per dolar.

În mai 2012, după 8 luni de întrerupere, Banca Națională a decis că piața are nevoie de intervenții și cumpărat activ valută străină, explicând acest lucru prin achiziționarea valutei de la persoanele fizice și suplinirea rezervelor valutare. Dar, în ce ritm au avut loc achiziționările!

În perioada mai-decembrie, Banca Centrală a cumpărat de pe piață 322 milioane de dolari. Cumpărând valută, Banca Națională a expus pe piață o masă de lei, care a provocat procese inflaționiste.

Drept rezultat, în anul 2012 devalorizarea leului în raport cu dolarul SUA, de care valuta națională este legată, a fost de aproape 3%. Cursul leului a căzut de

la 11,7154 lei la începutul anului, până la 12,0634 lei la finele anului. Totodată, cursul mediu anual a fost mai mare decât indicele de la finele anului – 12,1121 lei.

În 2012, BNM și-a suplinit rezervele cu aproape 27,97% (cu 549,7 mil. dolari) – de la 1965,3 mil. USD la începutul anului, până la 2515,0 lei – la finele anului.

Totodată, cursul de schimb încă nu a reacționat la achiziționarea valutei de Banca Centrală și nici la creșterea masei monetare. Și în 2013, BNM a continuat să cumpere valută pe piață. Acest lucru a majorat, în ritm alert, masa monetară în circulație. Și cursul a reacționat, într-un sfârșit, corespunzător.

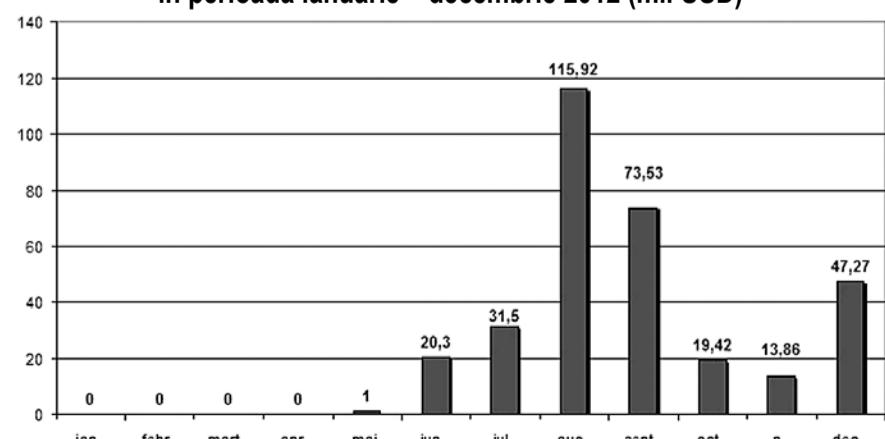
Atrageți atenția: BNM a făcut intervenții importante în iulie, august și septembrie, iar cursul a reacționat în lunile următoare – în august, septembrie și octombrie, ajungând pe 11 octombrie la cota maximă pentru acest an – 13,1581 lei per dolar.

Mai mult, Banca Națională va invita insistent toți subiecții de pe piață să se ocupă de speculații valutare.

În luna octombrie, în una din decizii sale privind politica monetară, Banca Națională declară că „devalorizarea temperată a valutei naționale din acest an are loc în conformitate cu politica monetară a BNM, ce are drept scop menținerea directă a inflației și contribuie la reducerea presiunii deflaționiste prin stimularea cererii interne”.

Astfel, Banca declară deschis că toate acțiunile ei, inclusiv și de achiziționare a valutei, iar în consecință, devalorizarea leului, nu sunt necesități ale pieței, ci dimpotrivă, sunt o politică bine gândită a BNM.

Achiziționarea valutei operate de Banca Centrală de pe piață, în perioada ianuarie – decembrie 2012 (mil USD)

În ianuarie-aprilie curent, pe piață secundară a valorilor mobiliare au fost asigurate 1239 tranzacții cu valori mobiliare

în valoare de 581,65 mil. lei

Potrivit Comisiei Naționale a Pieței Financiare, în comparație cu perioada analogă a anului trecut, numărul tranzacțiilor s-a redus cu 30,8 la sută (551 unități), iar volumul lor a crescut cu 221,61 mil. lei (61,6%).

Potrivit CNPF, în aprilie curent, pe piață secundară au fost asigurate 427 operațiuni cu valori mobiliare în sumă de 447,31 mil. lei, sau de două ori mai mult decât în perioada similară a anului precedent (225,4 mil. lei). Volumul tranzacțiilor din aprilie curent a depășind indicatorul mediu lunar de 3,1 ori, deoarece în aprilie curent la Bursa de Valori a Moldovei au fost vândute mai multe pachete de acțiuni de stat și au fost înregistrate tranzacții cu acțiunile unor bănci, ceea ce a dus la creșterea considerabilă a volumului de tranzacții pentru perioada indicată. Amintim că, în 2013, volumul tranzacțiilor pe piață secundară a valorilor mobiliare din Moldova a fost de 1 mld. 711,62 mil. lei, fiind în creștere cu 36,8% în comparație cu anul 2012. Numărul total al tranzacțiilor s-a redus cu 6,7% – până la 404 unități. Volumul tranzacțiilor bursiere a crescut anul trecut cu 31,9% – până la 822,01 mil. lei, iar numărul tranzacțiilor propriu-zise s-a redus cu 33% – până la 1258 unități. În același timp, volumul tranzacțiilor pe piață extrabursieră a constituit, în 2013, 889,61 mil. lei, fiind în creștere față de anul 2012 cu 41,6%, iar numărul tranzacțiilor a crescut cu 12,9% – până la 2846 unități.

În primul trimestru curent, volumul total al vânzărilor înregistrate de furnizorii serviciilor de telefonie mobilă a scăzut, față de primul trimestru al anului 2013, cu circa 0,5% și a totalizat peste 795,9 mil. lei (57,5 mil. USD)

Potrivit datelor Agenției Naționale pentru Reglementare în Comunicații Electronice și Tehnologia Informației (ANRCETI), SA „Orange Moldova” a înregistrat o diminuare a veniturilor de peste 2%, iar SA „Moldcell” și SA „Moldtelecom” au majorat volumul vânzărilor cu 3,6% și, respectiv, cu 2,3%.

Urmare a acestei evoluții, venitul mediu lunar per utilizator (ARPU) de telefonie mobilă s-a redus, față de perioada respectivă a anului trecut, cu 7,5% și a însumat circa 59,5 lei. SA „Orange Moldova” a înregistrat un ARPU de 74,3 lei, SA „Moldcell” – de 42,1 lei și SA „Moldtelecom” – de 32 lei. În primul trimestru, mărimea cotelor de piață a celor trei furnizori de telefonie mobilă nu a suferit modificări esențiale. Cea mai mare cotă de piață, în funcție de cifra de afaceri – de 70,3% – a fost detinută de SA „Orange Moldova”. SA „Moldcell” și SA „Moldtelecom” le-au revenit cote de piață estimate la 25,7% și, respectiv, 4%.

În primul trimestru curent, volumul total al traficului de voce în rețelele de telefonie mobilă din Moldova a sporit, în raport cu primul trimestru al anului trecut, cu 16,7% și a ajuns la circa 1,5 mlrd. minute

Potrivit datelor Agenției Naționale pentru Reglementare în Comunicații Electronice și Tehnologia Informației (ANRCETI), traficul mediu lunar per utilizator s-a ridicat la 203 minute (+10,2%) sau la trei ore și 23 minute.

Amintim că în 2013, volumul total al traficului de voce în rețelele de telefonie mobilă a crescut în comparație cu anul 2012 cu 11 la sută și a depășit 5,6 mlrd. minute. Traficul mediu per utilizator a crescut până la 200 minute (3 ore 20 min).

InfoMarket

Tranzacții cu valori mobiliare ale emitenților din Republica Moldova, pe piata bursieră (Perioada 9-13 iunie 2014)

Data tranzacției, ora	codul ISIN	Denumirea emitentului	Pret (lei)	Numărul de acțiuni (unități)	Volumul total al tranzacțiilor (lei)	Tipul tranzacției	Emisia	Ponderea VM tranzacționate în total emisie (%)	Valoarea nominală, lei
09.06.14 14:10	MD14SCON1000	SA "TRANS CON - M"	4,00	530	2120,00	Licitatie cu strigare Pachet unic	1589200	0,03	10,00
09.06.14 14:31	MD14CORC1004	SA "CONSTRUCTII RUTIERE"	5,00	610	3050,00	Vinzare Cumparare	181547	0,34	8,00
09.06.14 14:31	MD14FRAN1004	SA Combinatul de panificatie "FRANZELUTA"	18,01	467	8410,67	Vinzare Cumparare	1779826	0,03	20,00
09.06.14 14:31	MD14FRAN1004	SA Combinatul de panificatie "FRANZELUTA"	18,01	287	5168,87	Vinzare Cumparare	1779826	0,02	20,00
10.06.14 11:34	MD14RICA1004	SA "FABRICA DE CONSERVE DIN GLODENI"	1,25	116300	145375,00	Licitatie cu strigare Pachet unic	2052132	5,67	5,00
10.06.14 14:31	MD14APPI1001	SA "API"	0,40	10000	4000,00	Vinzare Cumparare	1608315	0,62	10,00
10.06.14 14:31	MD14APPI1001	SA "API"	0,40	457	182,80	Vinzare Cumparare	1608315	0,03	10,00
11.06.14 14:31	MD14CIMA1009	SA "ICAM"	5,00	40	200,00	Vinzare Cumparare	3188520	0,00	5,00
11.06.14 14:31	MD14CIMA1009	SA "ICAM"	5,00	99	495,00	Vinzare Cumparare	3188520	0,00	5,00
11.06.14 14:31	MD14FARB1008	SA "FARMACIA BUIUCANI NR. 465"	10,00	8636	86360,00	Vinzare Cumparare	287732	3,00	1,00
11.06.14 14:31	MD14MOTA1002	SA "MOROL - TRANS"	3,60	83000	298800,00	Vinzare Cumparare	1000000	8,30	1,00
11.06.14 14:31	MD14REUP1009	SA "REUPIES"	8,00	613	4904,00	Vinzare Cumparare	139873	0,44	15,00
12.06.14 13:58	MD14CIMA1009	SA "ICAM"	7,50	2519	18892,50	Licitatie cu strigare Pachet unic	3188520	0,08	5,00
12.06.14 14:31	MD14MICB1008	BC "MOLDINDCONBANK" SA	95,00	100	9500,00	Vinzare Cumparare	4967794	0,00	100,00
TOTAL				223658	587458,84				

Statistica tranzacțiilor extrabursiere

pentru perioada 02.06.2014-06.06.2014

Tipul tranzacției: Vînzare-cumpărare

Denumirea emitentului	Numarul inregistrarii de stat (ISIN)	Valoarea nominală (lei)	Numarul de tranzactii (unitati)	Volumul total al VM tranzacționate (unitati)	Suma totală a tranzactiilor (lei)	Ponderea VM în capitalul social (%)
BAZA DE TRANSPORT AUTO NR.36 S.A., CĂUȘENI	MD14ATBS1001	10	3	156	156	0,09
CENTRUL INTERNAȚIONAL DE CERCETĂRI A REFORMELOR ECONOMICE S.A., CHIȘINĂU	MD14CICR1002	1	1	9999	10000	99,99
BUCURIA, MUN. CHIȘINĂU	MD14BUCU1002	10	1	105	1050	0,01
IUGINTERTRANS S.A., TARACRIA	MD14IUGH1008	20	3	17	153000	1,03
MĂRCULEȘTI-COMBI S.A., MĂRCULEȘTI	MD14MARU1006	10	34	3056	30560	0,17
MATCON-MOTRICALA, MUN. CHIȘINĂU	MD14MATC1006	1	1	66	66	0,05
IMEDICA, MUN. CHIȘINĂU	MD14IMED1004	20	2	250	5000	25
Total			45	13649	199832	

Tipul tranzacției: Moștenire

Denumirea emitentului	Numarul inregistrarii de stat (ISIN)	Valoarea nominală (lei)	Numarul de tranzactii (unitati)	Volumul total al VM tranzacționate (unitati)	Suma totală a tranzactiilor (lei)	Ponderea VM în capitalul social (%)
FABRICA DE CONFECȚII "IONEL" S.A., CHIȘINĂU	MD14NELI1003	2	1	376	752	0
ORIZONTUL-LUX S.A., CAHUL	MD14ZONT1002	5	1	199	995	0,1
UNIVERSCOM, CHIȘINĂU	MD14SCOM1001	10	1	165	1650	0,03
DAAC Hermes grup, MUN. CHIȘINĂU	MD14MARS1000	1	5	3408	3408	0
ANGROGOSCOM S.A., CHIȘINĂU	MD14AGCO1009	10	1	152	1520	0,03
F.I.N.N. NORD-INVEST, SOROCĂ	MD14DORS1005	1	1	484	484	0
FRANZELUȚA COMBINATUL DE PANIFICAȚIE S.A., CHIȘINĂU	MD14FRAN1004	20	1	287	5226	0,01
MOLDRECLAMA, CHIȘINĂU	MD14RECL1005	10	1	3	30	0,01
PLODIV S.A., CHIȘINĂU	MD14PLOV1002	1	2	903	903	0,06
TRIADA-HOLDING, CHIȘINĂU	MD14TRIA1005	5	1	17	85	0
VINĂRIA-BARDAR Î.M., J. CHIȘINĂU	MD14BARD1000	35	1	3	105	0
TUTUN-CTC S.A., CHIȘINĂU	MD14TCTC1007	20	2	328	6560	0,01
ESTATE GROUP, MUN. CHIȘINĂU	MD14ESRO1004	4	3	394	788	0,01
Total			21	6719	22506	

Tipul tranzacției: Donație

Denumirea emitentului	Numarul inregistrarii de stat (ISIN)	Valoarea nominală (lei)	Numarul de tranzactii (unitati)	Volumul total al VM tranzacționate (unitati)	Suma totală a tranzactiilor (lei)	Ponderea VM în capitalul social (%)
ANGROGOSCOM S.A., CHIȘINĂU	MD14AGCO1009	10	3	1666	99294	0,4
FRANZELUȚA COMBINATUL DE PANIFICAȚIE S.A., CHIȘINĂU	MD14FRAN1004	20	1	5510	100227	0,3
PROMTEHGAZ, MUN. CHIȘINĂU	MD14ROMT1003	1	9	1900	323304	0,6
RECAR S.A., CHIȘINĂU	MD14MOAS1003	1	5	303147	418343	12,74
COMBINATUL DE PRODUSE CEREALIERE, CHIȘINĂU	MD14CPCC1000	29	1	486	14094	0,01
MOLDOVAGAZ S.A., CHIȘINĂU	MD14MOLG1004	100	1	70	7000	0
Total			20	312779	962262	

Nr. d/o	Nr. cererii de vînzare	Emițentul valorilor mobiliare	IDNO emitentului	Numărul inregistrării de stat al valorilor mobiliare, ISIN	Preț pentru o unitate, lei	Valoarea totală a pachetului, lei	Valoarea nominală a unei valori mobiliare, lei	Data depunerii cererii	Data începerii licitației	Termenul de valabilitate al cererii	
1	175	SA "ICAM"	1003600089719	MD14CIMA1009	4,05	10 201,95	0,08	06.06.2014	11.06.2014	12.06.2014	
2	176	SA "LUSMECON"	1002600050842	MD14LUISM1002	700	28,79	20 153,00	0,27	10.06.2014	13.06.2014	16.06.2014

Valori Mobiliare ale emitenților admise spre circulație la Bursa de Valori a Moldovei

Список ценных бумаг, допущенных к обращению на Фондовой Бирже Молдовы и

ISIN	Denumire SA / Найменование АО	Volumul emisiuni, un. / Объем эмиссии, шт.	Valoarea Nominală a unei valori mobiliare, lei/Номинальная стоимость, лей	ISIN	Denumire SA / Наименование АО	Volumul emisiuni, un. / Объем эмиссии, шт.	Valoarea Nominală a unei valori mobiliare, lei/Номинальная стоимость, лей	ISIN	Denumire SA / Наименование АО	Volumul emisiuni, un. / Объем эмиссии, шт.	Valoarea Nominală a unei valori mobiliare, lei/Номинальная стоимость, лей
Listing (Nivelul I) / Листинг (I-й уровень)											
MD14AGIB1008	BC "MOLDOVA-AGROINDBANK" SA	1 037 634	200,00	MD14BZAS1003	SA "BAZA DE TRANSPORT AUTO nr.35 DIN SINGERE"	108 322	10,00	MD14ELES1002	SA "ELEGANT-STIL"	54 643	10,00
MD14BECM1002	BC "BANCA DE ECONOMII"	39 456 704	5,00	MD14BZST1002	SA "BAZA DE TRANSPORT AUTO nr.23 DIN TARACIA"	55 870	10,00	MD14ELIA1008	SA "ELEVATORUL IARGARA"	4 437 281	5,00
MD14BSC01004	BC "BANCA SOCIALA" SA	1 000 067	100,00	MD14CAN0100	SA companii de inchiriere a activelor neutilizate "CAAN"	3 051 083	8,00	MD14ELUR1009	SA "ELUR"	348 264	10,00
MD14MBIS1000	BC "MOBIASBANCA-Grupa Societe Generale" SA	10 000 000	10,00	MD14CAC0109	SA "CA-2830"	316 766	15,00	MD14ELOM1006	SA "ELCOM"	120 226	20,00
MD14UNB1005	BC "UNIBANK" SA	4 967 794	100,00	MD14CAIT1008	SA "CARITATE"	72 212	1,00	MD14ELSV1001	SA "ELECTRON SERVICE"	61 049	10,00
MD14VCTB1004	BC "VICTORIA BANK" SA	1 410 000	200,00	MD14CALA1008	SA "CECO-AGRO-CALARASI"	10 890	50,00	MD14ELUJX1005	SA "EUROMOBILA-LUX"	21 145	100,00
MD14VEST1003	M "EFES VITANTA MOLDOVA BREWERY" SA	25 000 091	10,00	MD14CAME1003	SA "CAMELIA"	41 300	10,00	MD14ENGH1003	SA "ENERGO-MEDIA-GRUP"	2 000 000	50,00
MD248ECM1000	BC "BANCA DE ECONOMII"	1 599 922	25,00	MD14CAMN1002	SA "CAMION"	245 076	10,00	MD14EOVA1008	SA "BAZA DE TRANSPORT AUTO nr.25"	5 529	15,00
		302 980	1,00	MD14CARA1002	SA "CARACUDA HINCEST"	219 045	10,00	MD14EPA1003	SA "REPARATII AUTO"	32 467	20,00
Listing (Nivelul II) / Листинг (II-й уровень)											
MD14IPTE1003	SA "IPTEH"	1 250 663	10,00	MD14CARE1008	SA "CARIERA DE GRANIT SI PIETRIS DIN SOROCĂ"	2 023 951	9,00	MD14ESR0104	SA "ESTATE GROUP"	6 128 443	4,00
Non-Listing / Нон-Листинг											
MD14ACAL1008	SA "DAAC - ALFA"	85 296	1,00	MD14CARF1006	SA "FLOARE - CARPET"	6 086 209	10,00	MD14EURB1005	BC "EUROCREDITBANK"	10 800 000	10,00
MD14ACO1003	SA "ACORD"	14 865	20,00	MD14CART1001	SA "DROCHIA CARTE"	65 050	5,00	MD14EVCU1008	SA "EV-ECUSLARI"	75 744	7,00
MD14ACTJ1002	SAD "DACIA-CONSTRUCTORUL"	8 019	20,00	MD14CAST1000	SA "Cartea din Straseni"	31 817	5,00	MD14EXIM1000	BC "EXIMBANK-Gruppo Veneto Banca"	1 250 000	1 000,00
MD14ACR1004	SA "SANTACRIN"	14 955	1,00	MD14CAFE1006	SA "CARTEA"	201 924	20,00	MD14EXP1001	SA "ZUNA EXPERIMENTALA DIN CIADR - LUNGA"	35 111	33,00
MD14ACVA1006	SA "ACVARUM"	52 238	10,00	MD14CAUT1006	SA "COMBINATUL AUTO 7"	161 559	15,00	MD14EXP1008	SA "EXPRES-A"	19 984	1,00
MD14AFR1009	SA "FERTILITATE-BAS"	177 206	10,00	MD14CITA1009	SA "BAZA DE TRANSPORT AUTO Nr. 18"	256 594	11,00	MD14EXTF1006	SA "EXITON-FIN"	27 440	5,00
MD14AGAT1006	SA "AGAT"	4 266 458	10,00	MD14CITE1006	SA "CEARNA"	185 141	10,00	MD14EXP1003	SA "EXUPERI"	68 019	1,00
MD14AGBU1002	SA "AGROVIN BULBOACA"	5 376 611	4,00	MD14CEAD1004	SA "CEADIR-PETROL"	137 171	10,00	MD14FAAN1003	SA "FARMACIA ANENII NOI"	49 500	10,00
MD14AGCE1001	SA "APROTEH - CEREALE"	18 571	10,00	MD14CEBA1006	IM SA "CEBA-VIN"	383 313	10,00	MD14FAAR1009	SA "AUTOFAR"	52 701	20,00
MD14AGCO1009	SA "ANGROGOSCOM"	408 360	10,00	MD14CECA1007	SA "CEREALE CAHAL"	957 110	10,00	MD14FABL1004	Fabrica de industrializare a laptei din cauzeni "FABINDLAPTE"	282 262	20,00
MD14AGFA1002	SA "AGROSERVICE FALESTI"	42 885	10,00	MD14CECM1002	SA "LAFLAGE CIMENT (MOLDOVA)"	14 833 509	30,00	MD14FABS1007	SA "FABSO"	26 304	75,00
MD14AGFO1006	SA "AGRO-FORTUS"	325 877	10,00	MD14CECT1006	SA "CENTRUL TEHNIC - CEADIR LUNGA"	177 295	10,00	MD14FARM1006	SA "COMBINATUL DE PRELUCRARE A LEMNLULUI FAG"	635 112	10,00
MD14AGMC1001	SA "AGROMEC"	121 931	10,00	MD14CEGU1008	SA "CEREALE - VULCANESTI"	204 749	1,00	MD14FALA1005	IM "FABRICA DE PRODUCE LACTATE DIN HINCESTI" SA	192 068	25,00
MD14AGNI1004	SA "AGROTEHNICA"	60 223	10,00	MD14CEGU1009	SA "CERNEA"	189 059	5,00	MD14FAN1005	SA "FABRICA DE CONFECTII ANENII NOI"	210 641	1,00
MD14AGON1006	SA "ARGON-SIGMA"	52 302	10,00	MD14CEGU1009	SA "CEARNA"	137 171	10,00	MD14FANT1002	SA "FANTAZIA - O"	44 769	10,00
MD14AGR1001	SA "PIESE AGRO-PRIM"	322 258	9,00	MD14CEGU1009	SA "CEARNA"	383 313	10,00	MD14FAU1003	SA "Fabrica de fermentare a tutulinii din floresti"	2 132 078	10,00
MD14AGRN1003	SA "AGROMASINA"	1 397 351	10,00	MD14CEGU1009	SA "CEARNA"	185 141	10,00	MD14FAU1003	SA "FABRICA DE CONSERVE DIN ANENII NOI"	1 533 770	10,00
MD14AGTJ1009	SA "AGROTEHNICA"	138 956	10,00	MD14CEGU1009	SA "CEARNA"	137 171	10,00	MD14FAU1003	SA "FABRICA DE CONSERVE DIN ANENII NOI"	287 732	1,00
MD14ALTE1007	Directia lucratilor de sare in exploatare "AGROMONTAJ" SA	530 017	11,00	MD14CEGU1009	SA "CEARNA"	185 141	10,00	MD14FAB1008	SA "FABRICA BUIUCANI NR. 465"	649 627	37,00
MD14ALFA1005	SA "ALIMCOM"	68 852	15,00	MD14CEGU1009	SA "CEARNA"	137 171	10,00	MD14FAC1003	SA "FARMACO"	310 610	50,00
MD14ALM1006	SA "AMALCO"	1 378 328	10,00	MD14CEGU1009	SA "CEARNA"	185 141	10,00	MD14FAL1005	IM "FABRICA DE MATERIALE DE CONSTRUCTIE"	379 807	10,00
MD14AGUN1002	SA "AGROSERVICE - UNGHENI"	215 000	5,00	MD14CEGU1009	SA "CEARNA"	137 171	10,00	MD14FATN1002	SA "FABRICA DE FERMENTARE A TUTULINI DIN ORHEI"	924 305	20,00
MD14AGZB1008	SA "AGROMEC - ZABRICENI"	37 243	10,00	MD14CEGU1009	SA "CEARNA"	185 141	10,00	MD14FATN1002	SA "FABRICA NR.57 BASARABEAȘCA"	414 878	1,00
MD14ALBU1005	SA "AUR ALB"	3 417 100	4,00	MD14CEGU1009	SA "CEARNA"	137 171	10,00	MD14FBCL1002	SA "VINEDECEA LG"	254 486	5,00
MD14ALCM1004	SA "ALCOMENA"	7 024	10,00	MD14CEGU1009	SA "CEARNA"	185 141	10,00	MD14FCJ1001	SA "FABRICA DE CONSERVE OLANESTITI"	70 584	10,00
MD14ALET1005	SA "ALETT"	1 523 790	1,00	MD14CEGU1009	SA "CEARNA"	137 171	10,00	MD14FCL1002	SA "FABRICA DE CONSERVE DIN ANENII NOI"	1 533 770	10,00
MD14ALFA1005	SA "CENTRUL TEHNIC COMERCIAL "ALFA"	68 652	15,00	MD14CEGU1009	SA "CEARNA"	185 141	10,00	MD14FCL1002	SA "FABRICA DE CONSERVE DIN ANENII NOI"	287 732	1,00
MD14ALM1006	SA "IM "ALIMCOM"	1 378 328	10,00	MD14CEGU1009	SA "CEARNA"	137 171	10,00	MD14FCL1002	SA "FABRICA DE CONSERVE DIN ANENII NOI"	649 627	37,00
MD14AGTU1007	SA "AVICOLA GALLINULA"	446 124	10,00	MD14CEGU1009	SA "CEARNA"	185 141	10,00	MD14FCL1002	SA "FABRICA DE CONSERVE DIN ANENII NOI"	310 610	50,00
MD14ALNL1007	SA "ALFA NISTRU"	127 622	10,00	MD14CEGU1009	SA "CEARNA"	137 171	10,00	MD14FCL1002	SA "FABRICA DE CONSERVE DIN ANENII NOI"	379 807	10,00
MD14AMAS1009	SA "ALIMENTARAS"	2 435 654	10,00	MD14CEGU1009	SA "CEARNA"	185 141	10,00	MD14FCL1002	SA "FABRICA DE CONSERVE DIN ANENII NOI"	924 305	20,00
MD14AMBA1008	SA "AMBAL BULBOACA"	233 978	10,00	MD14CEGU1009	SA "CEARNA"	137 171	10,00	MD14F			

**la 31 mai 2014 și incluse la Depozitarul Național al Valorilor Mobiliare
включенных в Национальный Депозитарий Ценных Бумаг на 31 мая 2014 года**

ISIN	Denumirea SA / Наименование АО	Volumul emisiuni, un. / Объем эмиссии, шт.	Valoarea Nominală a unei valori mobiliare, lei/Номинальная стоимость, лей	ISIN	Denumirea SA / Наименование АО	Volumul emisiuni, un. / Объем эмиссии, шт.	Valoarea Nominală a unei valori mobiliare, lei/Номинальная стоимость, лей	ISIN	Denumirea SA / Наименование АО	Volumul emisiuni, un. / Объем эмиссии, шт.	Valoarea Nominală a unei valori mobiliare, lei/Номинальная стоимость, лей
MD14LACT1007	SA "LACTIS"	638 000	10,00	MD14PAML1009	SA "PAMELA"	17 696	10,00	MD14SPTC1003	SA "SPERANTA-TC"	222 920	1,00
MD14LAGE1000	SA "La GEVA"	20 000	1,00	MD14PANC1009	SA "PAN - COM"	139 189	10,00	MD14SRVS1009	SA "SERVIS"	42 788	10,00
MD14LAL1003	SA "Intreprinderile de lucru tehnico-sanitare "ALEA-5"	23 664	5,00	MD14PAR1004	SA "PARCUL DE AUTOBUSE SI TAXIMETRE nr.5 OTACI"	116 450	10,00	MD14STAR1003	SA "BUNASTARE"	18 900	10,00
MD14LARA1001	SA "Statuinele Tehnologica de Masini din Calarasi"	17 845	14,00	MD14PARL1004	SA "PARCUL DE AUTOBUSE SI TAXIMETRE nr.8"	89 852	10,00	MD14STEF1003	SA "STEFANIA-FARM"	69 171	1,00
MD14LCAN1003	SA "LIBRARIA CENTRALA ANENII NOI"	66 227	5,00	MD14PARL1005	SA "PARCUL DE AUTOBUSE SI TAXIMETRE nr.7"	113 643	35,00	MD14STEJ1009	SA "STEJAUR"	134 754	0,00
MD14LEGG1009	SA "LEGORN"	819 192	7,00	MD14PAT1004	SA "PARCUL DE AUTOBUSE SI TAXIMETRE nr.9 din Bricei"	101 914	10,00	MD14STIN1009	SA "CRISTINA-30"	78 546	2,00
MD14LEL1007	SA "de colectare si desfacere a cerealelor din Olanești"	120 854	5,00	MD14PAU1001	SA "PARCUL DE AUTOBUZE DIN BALTI"	459 677	11,00	MD14SUC1009	SA "SUCIN" SA	750 612	5,00
MD14LEMN1007	SA "LEMNAR"	439 312	15,00	MD14PCOL1005	SA "PICNICOL-NORD"	33 181	5,00	MD14SUDT1005	SA "SUD TRANS"	115 582	4,00
MD14LEOV1005	SA "TIPOGRAFIA LEOVA"	75 721	4,00	MD14PCSO1008	SA "PROFILCONS"	83 822	5,00	MD14SUDV1001	SA "SUD VEST MONTAJ"	43 427	15,00
MD14LEV1003	SA "LEOVIN"	636 931	10,00	MD14PDR1004	SA "PRESDUDOR"	377 667	23,00	MD14SPU1008	SA "SUPER-MANAGEMENT"	20 414	5,00
MD14LUA1002	SA "LUA"	7 753	1,00	MD14PEC1009	SA "SPECTRUL"	89 403	14,00	MD14SUS1005	SA "SUCCES"	52 304	20,00
MD14LIA1000	Agrofirma "Cimislia" SA	50 582	1 000,00	MD14PEP1007	SA "PEPINIERA PISCICOLA ZONALA CAHUL"	468 105	10,00	MD14TADM1005	SA "SPERANTA - MD"	120 685	10,00
MD14LIBR1002	SA "LIBERTEATA"	66 270	1,00	MD14PER1003	SA "PERSPECTIVA"	32 403	10,00	MD14TARA1003	SA "AGROTEHSERVICE TARACIA"	94 523	10,00
MD14LICA1000	SA "FERTILITATEA"	246 636	3,00	MD14PEP1008	SA "PESTE"	1 182 197	1,00	MD14TATE1007	SA "AFABRICIA DE PRODUSE LACTATE DIN CIMISLIA"	74 965	10,00
MD14LICE1006	SA "GLICERIA"	22 541	15,00	MD14PET1007	SA "PESTE"	4 180	10,00	MD14TAT1005	SA "MONTATOR"	64 829	17,00
MD14LIDE1005	SA "EDILITAR"	122 938	10,00	MD14PETR1002	SA "PETRICA"	19 183	200,00	MD14TAU1008	SA "TAKTUS"	14 756	1,00
MD14LIFT1006	SA "LIFTMONTA"	627 126	1,00	MD14PCU1002	SA centrul reparatiilor agricole "RTS-SPICUSOR"	83 988	10,00	MD14TAVA1007	SA "DE PRODUCERE SI COMERT BOTAVA"	382 717	1,00
MD14LINC1005	SA "UNCOM-101"	20 958	6,00	MD14PCL1001	SA "SPICUSOR - V"	42 793	1,00	MD14TAX1007	SA "TAXI SERVICE"	314 560	10,00
MD14LIPC1003	SA "Intreprinderile de colectare a cerealelor din Lipcani"	6 734	10,00	MD14PIE1000	SA Intreprinderile Mixta "PIELE"	1 347 968	8,00	MD14TCTC1007	SA "TUTUN-CTC"	5 591 020	20,00
MD14LITA1001	SA "FERTILITATEA-ANENII NOI"	275 545	10,00	MD14PIEL1001	SA "PIELART"	1 194 432	40,00	MD14TDA1007	SA "IDA"	677 708	8,00
MD14LIV1007	SA "LIVADA"	35 838	20,00	MD14PLP1002	SA "PILOPI"	30 098	18,00	MD14TEB1007	SA "TEBAS"	1 064 559	10,00
MD14LODE1007	SA "GLODENI REPARATIE"	31 075	60,00	MD14PLV1002	SA "PILOV"	50 000	10,00	MD14TEC1004	SA "ETER-C"	124 773	1,00
MD14LOGH1000	SA "LOGHIA"	63 658	5,00	MD14PLV1003	SA "PIRAMIDA-V"	44 767	10,00	MD14TEC1005	SA "TELECOMRUM"	29 339	10,00
MD14LORD1000	SA "AVICOLA - NORD"	2 699 172	1,00	MD14PV0100	SA "Pervomaiso - Vin"	155 317	10,00	MD14TEC1006	SA "PROTECTIA"	17 998	10,00
MD14LORI1007	SA "FABRICA DE CONSERVE DIN FLORESTI"	177 269	2,00	MD14PLC1001	SA "PLANETA-CARTE"	27 640	5,00	MD14TEH1008	SA "Inreprinderile de reparatie si deservirea tehnicii"	47 613	17,00
MD14LOT1007	SA "Moldolito"	58 876	10,00	MD14PLF1008	SA "PLAI-FRUCT"	263 435	6,00	MD14TEH1007	SA "MOLDTEH-MED"	106 740	10,00
MD14LOVE1005	SA "Farmacia "IALOVENI"	203 005	1,00	MD14PLX1002	SA "COMPLEX"	330 061	10,00	MD14TEH1005	SA "Telepharm"	62 877	12,00
MD14LRA1003	SA "FABRICA DE PRODUSE LACTATE DIN CALARASI"	215 603	0,00	MD14PPA1002	SA "PARCUL DE AUTOBUSE nr.1 DIN CHISINAU"	92 990	20,00	MD14TEM1006	SA "CONSTRUCTOR CANTEMIR"	71 214	9,00
MD14LRC1009	SA "LA RASCRUCE"	30 000	21,00	MD14PRE1008	SA "PRESTIFERTIL"	54 440	10,00	MD14TEN1005	SA "FABRICA DE VINURI DIN SARATENI VECHI"	173 982	10,00
MD14LUCF1009	SA "LUCEAFARUL - SERVICE"	106 368	10,00	MD14PRE1003	SA "PLUGUSOR-APC"	331 071	10,00	MD14TER1004	SA "FERTILITATEA DIN STRASENI"	193 321	10,00
MD14LUNA1001	SA "LUMINA VIETII"	63 526	5,00	MD14PLU1005	SA "PLUMBUR"	44 664	1,00	MD14TER1005	SA "TERMOTRANSAUTOMATIZARE"	283 490	20,00
MD14LUPA1009	SA "CAHALPUN"	2 725 642	3,00	MD14POL1009	SA "POLIGRAFIST"	80 000	10,00	MD14TET1007	SA "TETRATRANSGROUP"	5 152	20,00
MD14LUSM1002	SA "LUSMECON"	261 164	50,00	MD14PORT1000	SA "BAZA DE TRANSPORT AUTO NR.29"	157 806	7,00	MD14TEX1000	SA "BAZA COMERCIALA ANGRO "TEXTILE"	434 763	10,00
MD14LUTE1001	SA "MULTEVIT"	100 616	1,00	MD14PRU1007	SA "PORUMBITA"	7 662	10,00	MD14THC1005	SA "TEHNICA"	60 345	30,00
MD14MACA1007	SA "MACARA"	136 593	7,00	MD14PPA1002	SA "PARCUL DE AUTOBUSE nr.1 DIN CHISINAU"	92 990	20,00	MD14TICE1008	SA "ANTICOR ELECTRO"	13 166	4,00
MD14MACI1009	SA "FARMACIA NR. 280"	105 135	1,00	MD14PRE1008	SA "PRESTIFERTIL"	54 440	10,00	MD14TIC1006	SA "TIPIAR - COLOR"	3 617 297	10,00
MD14MACN1002	SA "MACON"	4 373 588	5,00	MD14PRE1003	SA "MOLDPRESSA"	3 078	24,00	MD14TEN1005	SA "FABRICA DE VINURI DIN SARATENI VECHI"	173 982	10,00
MD14MAG1005	SA "MAGISTRALA"	1 925 958	5,00	MD14PRH1006	SA "INTreprinderile de transport auto nr.8"	136 398	10,00	MD14TER1004	SA "FERTILITATEA DIN STRASENI"	193 321	10,00
MD14MAGN1008	SA "MAGNOA - SERVCOM"	278 046	10,00	MD14PRH1004	SA "INTreprinderile de transport auto nr.7"	136 398	10,00	MD14TER1005	SA "TERMOTRANSAUTOMATIZARE"	283 490	20,00
MD14MAHA1005	SA "MAMALIGUTA"	1 517 545	1,00	MD14PROB1000	SA "PROREDIT BANK"	406 554	1 000,00	MD14TET1007	SA "TETRATRANS"	221 389	5,00
MD14MAPS1009	SA "MAPASAUTO"	79 490	23,00	MD14PROB1009	SA "PRODUCE CERALEIERE"	60 531 413	1,00	MD14TRAC1001	SA "UZINA DE TRACTOARE "TRACOM"	2 274 887	23,00
MD14MAR1002	SA "FABRICA DE VINURI DIN COLIBASI "MARGARIT"	29 110	50,00	MD14PROD1008	SA "AGROPROD"	4 248 128	1,00	MD14TRAN1008	SA "TRANSISTRO"	124 399	10,00
MD14MAR1001	SA "CODRUL MARE"	23 977	1,00	MD14PROD1001	SA Societatea de cercetari si proiecturi in constructii	13 494	10,00	MD14TRAV1008	SA "VITECONTRACT"	88 674	4,00
MD14MAR1003	SA "AACMURIT"	72 675 153	1,00	MD14PROR1002	SA "IM-PRUT"	65 097	10,00	MD14TRAV1003	SA "TIPOGRAFIA - STRASENI"	1 902 000	5,00
MD14MARU1006	SA "MARCUȚI - COMBI"	1 788 480	10,00	MD14PROR1009</							

Oferte/cereri comerciale la BVM la data de 17.06.2014

Коммерческие предложения на ФБМ на 17.06.2014 г.

Cod ISIN	Denumirea emitentului	Cereri pentru cumpărare, un.	Prețul pentru unitate, lei	Oferte pentru vânzare, un.	Cod ISIN	Denumirea emitentului	Cereri pentru cumpărare, un.	Prețul pentru unitate, lei	Oferte pentru vânzare, un.
MD14BCON1009	SA "BICON"	0,00	1,00	992,00	MD14LUTE1001	SA "MULTEVIT"	0,00	0,21	21052,00
MD14GRIS1000	Intreprindere Mixta Moldo-Germana Baza Comerciala "Grisan-Hamb" SA	0,00	70,00	410,00	MD14MAUR1006	SA "MAURITUS"	0,00	180,00	782,00
MD14AGIB1008	BC "MOLDOVA-AGROINDBANK" SA	0,00	1025,00	70,00	MD14MBIS1000	BC "MOBIASBANCA-Groupe Societe Generale" SA	0,00	50,00	13594,00
MD14AGIB1008	BC "MOLDOVA-AGROINDBANK" SA	0,00	1030,00	256,00	MD14MBIS1000	BC "MOBIASBANCA-Groupe Societe Generale" SA	0,00	70,00	500,00
MD14AGIB1008	BC "MOLDOVA-AGROINDBANK" SA	0,00	1040,00	1000,00	MD14MBIS1000	BC "MOBIASBANCA-Groupe Societe Generale" SA	0,00	100,00	126,00
MD14AGIB1008	BC "MOLDOVA-AGROINDBANK" SA	0,00	1100,00	95,00	MD14MBIS1000	BC "MOBIASBANCA-Groupe Societe Generale" SA	0,00	120,00	4535,00
MD14AGIB1008	BC "MOLDOVA-AGROINDBANK" SA	0,00	1150,00	3,00	MD14MBIS1000	BC "MOBIASBANCA-Groupe Societe Generale" SA	0,00	124,00	1794,00
MD14AGIB1008	BC "MOLDOVA-AGROINDBANK" SA	0,00	1185,00	322,00	MD14MBIS1000	BC "MOBIASBANCA-Groupe Societe Generale" SA	0,00	124,99	335,00
MD14AGIB1008	BC "MOLDOVA-AGROINDBANK" SA	0,00	1200,00	71,00	MD14MBIS1000	BC "MOBIASBANCA-Groupe Societe Generale" SA	0,00	125,00	800,00
MD14AGIB1008	BC "MOLDOVA-AGROINDBANK" SA	0,00	1210,00	5,00	MD14MBIS1000	BC "MOBIASBANCA-Groupe Societe Generale" SA	0,00	130,00	516,00
MD14AGIB1008	BC "MOLDOVA-AGROINDBANK" SA	0,00	1300,00	615,00	MD14MBIS1000	BC "MOBIASBANCA-Groupe Societe Generale" SA	0,00	138,00	683,00
MD14AGIB1008	BC "MOLDOVA-AGROINDBANK" SA	0,00	1375,00	25,00	MD14MBIS1000	BC "MOBIASBANCA-Groupe Societe Generale" SA	0,00	150,00	1141,00
MD14AGIB1008	BC "MOLDOVA-AGROINDBANK" SA	0,00	1400,00	95,00	MD14MEZO1000	SA "MEZON"	0,00	10,00	2000,00
MD14AGIB1008	BC "MOLDOVA-AGROINDBANK" SA	0,00	1487,00	8,00	MD14MIBC1008	BC "MOLDINDCONBANK" SA	0,00	90,00	1174,00
MD14AGIB1008	BC "MOLDOVA-AGROINDBANK" SA	0,00	1500,00	4,00	MD14MIBC1008	BC "MOLDINDCONBANK" SA	0,00	95,00	140,00
MD14AGIB1008	BC "MOLDOVA-AGROINDBANK" SA	0,00	1560,00	100,00	MD14MIBC1008	BC "MOLDINDCONBANK" SA	0,00	100,00	22822,00
MD14AGRН1003	SA "AGROMASINA"	0,00	8,00	5,00	MD14MIBC1008	BC "MOLDINDCONBANK" SA	0,00	115,00	428,00
MD14AGRН1003	SA "AGROMASINA"	0,00	10,00	144,00	MD14MIBC1008	BC "MOLDINDCONBANK" SA	0,00	145,00	34,00
MD14ALET1005	SA "ALET"	0,00	0,10	106970,00	MD14MIBC1008	BC "MOLDINDCONBANK" SA	0,00	200,00	144,00
MD14AMAS1009	SA "ALIMENTARMAS"	0,00	2,99	100,00	MD14MIBC1008	BC "MOLDINDCONBANK" SA	0,00	299,00	196,00
MD14AMAS1009	SA "ALIMENTARMAS"	0,00	3,00	1365,00	MD14MIBC1008	BC "MOLDINDCONBANK" SA	0,00	390,00	4247,00
MD14APPI1001	SA "API"	10000,00	0,40	0,00	MD14MIOA1005	SA "MIOARA"	0,00	1,00	4086,00
MD14APRO1001	SA "APROMAS"	0,00	5,75	4112,00	MD14MOLG1004	SA "MOLDOVAGAZ"	0,00	50,00	100,00
MD14ARTU1009	SA "RAUT"	0,00	6,00	13800,00	MD14MOLG1004	SA "MOLDOVAGAZ"	0,00	120,00	100,00
MD14AVCO1000	SA "AVICOLA "	0,00	25,00	26602,00	MD14MOLG1004	SA "MOLDOVAGAZ"	0,00	199,99	130,00
MD14AVIP1003	SA "AVIS PRIM"	0,00	0,30	3804,00	MD14MOLG1004	SA "MOLDOVAGAZ"	37,00	20,00	0,00
MD14BALT1008	SA IM "BALTEANCA"	0,00	6,00	242100,00	MD14MTUR1005	SA "MOLDOVA - TUR"	0,00	12,00	4568,00
MD14BATI1003	SA "BASTINA"	0,00	20,00	25,00	MD14NELI1003	SA "FABRICA DE CONFECTII "IONEL"	0,00	5,00	5200,00
MD14BAZA1003	SA "BAZA TRANSPORTULUI AUTO NR. 14 DIN FLORESTI"	0,00	10,00	4850,00	MD14NELI1003	SA "FABRICA DE CONFECTII "IONEL"	0,00	5,50	6880,00
MD14BECM1002	BC "BANCA DE ECONOMII"	0,00	30,00	1597,00	MD14NELI1003	SA "FABRICA DE CONFECTII "IONEL"	0,00	6,50	3310,00
MD14BECM1002	BC "BANCA DE ECONOMII"	0,00	35,00	1833,00	MD14NICO1002	SA "NICODIM"	0,00	0,17	34697,00
MD14BECM1002	BC "BANCA DE ECONOMII"	0,00	37,50	108000,00	MD14NLAC1003	SA "COMBINATUL DE INDUSTRIALIZARE A LAPTELUI din CUPCINI "INLAC"	0,00	3,99	1150,00
MD14BECM1002	BC "BANCA DE ECONOMII"	0,00	39,00	1000,00	MD14NLAC1003	SA "COMBINATUL DE INDUSTRIALIZARE A LAPTELUI din CUPCINI "INLAC"	0,00	4,00	117875,00
MD14BECM1002	BC "BANCA DE ECONOMII"	0,00	40,00	56308,00	MD14NLAC1003	SA "COMBINATUL DE INDUSTRIALIZARE A LAPTELUI din CUPCINI "INLAC"	0,00	6,00	5427,00
MD14BECM1002	BC "BANCA DE ECONOMII"	0,00	64,50	49,00	MD14NOCA1000	SA "BETACON"	0,00	10,00	20,00
MD14BECM1002	BC "BANCA DE ECONOMII"	0,00	200,00	88,00	MD14NTEH1006	SA UZINA EXPERIMENTALA DE UTILAJ TEHNOLOGIC "INTEH"	0,00	15,00	30,00
MD14BSOC1004	BC "BANCA SOCIALA" S.A.	0,00	99,99	917,00	MD14OBIS1008	SA "MOBISTIL"	0,00	0,10	20,00
MD14BSOC1004	BC "BANCA SOCIALA" S.A.	0,00	100,00	7555,00	MD14OBIS1008	SA "MOBISTIL"	0,00	1,00	1759,00
MD14BSOC1004	BC "BANCA SOCIALA" S.A.	0,00	150,00	625,00	MD14ORBI1009	SA "ORHEI-MOBILA"	0,00	2,50	13515,00
MD14BSOC1004	BC "BANCA SOCIALA" S.A.	0,00	180,00	516,00	MD14OTIS1008	Compania Internationala de Asigurari "ASITO" SA	0,00	10,00	30,00
MD14BSOC1004	BC "BANCA SOCIALA" S.A.	0,00	220,00	2036,00	MD14OTIS1008	Compania Internationala de Asigurari "ASITO" SA	0,00	20,00	2780,00
MD14BSOC1004	BC "BANCA SOCIALA" S.A.	0,00	270,00	169,00	MD14OTIS1008	Compania Internationala de Asigurari "ASITO" SA	0,00	93,00	102,00
MD14BSOC1004	BC "BANCA SOCIALA" S.A.	0,00	280,00	509,00	MD14PIEE1000	SA Intreprinderea Mixta "PIELE"	0,00	14,00	30,00
MD14BZAS1003	SA "BAZA DE TRANSPORT AUTO nr.35 DIN SINGEREI"	10,00	12,14	0,00	MD14PROC1009	SA "PRODUSE CERALEIERE"	0,00	0,50	26277,00
MD14CARP1005	SA "FLOARE - CARPET"	0,00	23,00	2189,00	MD14PROC1009	SA "PRODUSE CERALEIERE"	0,00	5,00	115000,00
MD14CEPU1006	SA "CEREALE-PRUT"	0,00	20,00	9000,00	MD14REME1002	SA "REMEDIUM FARM 306"	0,00	2,00	833,00
MD14CERF1003	Combinatul de Produse Cerealiere "CEREALE FLOR"	0,00	9,99	255,00	MD14REVI1007	SA "TRANSERVICE"	0,00	10,00	100,00
MD14CICU1007	SA "PISCICULTORUL"	0,00	5,00	9930,00	MD14RFCO1001	SA "MARFCONSUM - SUD"	0,00	10,00	200,00
MD14COBI1006	S.A. "Combustibil-Solid"	0,00	6,00	514,00	MD14RICA1004	SA "FABRICA DE CONSERVE DIN GLODENI"	0,00	5,00	24000,00
MD14CONO1004	SA "CONSMONT"	0,00	4,15	1930,00	MD14RICA1004	SA "FABRICA DE CONSERVE DIN GLODENI"	0,00	10,00	107729,00
MD14COPA1008	SA "INTREPRINDEREA DE COLECTARE A VITELOR SI A PASARILOR"	0,00	8,00	13717,00	MD14RMEZ1007	SA "CARMEZ"	0,00	10,00	1356,00
MD14COVI1002	SA "COMBINATUL DE VINURI DIN TARACIA"	0,00	7,00	990,00	MD14RMEZ1007	SA "CARMEZ"	0,00	25,00	88,00
MD14COVI1002	SA "COMBINATUL DE VINURI DIN TARACIA"	0,00	10,00	19377,00	MD14ROZA1009	IM "SUDZUCKER-MOLDOVA"	0,00	30,00	2000,00
MD14CPCC1000	SA "COMBINATUL DE PRODUSE CERALEIERE DIN CHISINAU"	0,00	17,90	23000,00	MD14SCOM1001	SA "UNIVERSCOM"	0,00	17,00	1349,00
MD14CPCC1000	SA "COMBINATUL DE PRODUSE CERALEIERE DIN CHISINAU"	0,00	18,00	13310,00	MD14SCOM1001	SA "UNIVERSCOM"	0,00	25,00	816,00
MD14CPCC1000	SA "COMBINATUL DE PRODUSE CERALEIERE DIN CHISINAU"	0,00	48,45	58176,00	MD14SCOM1001	SA "UNIVERSCOM"			

UE VA ACORDA MOLDOVEI ASISTENȚĂ FINANCIARĂ SUPLIMENTARĂ PENTRU SUSTINEREA IMPLEMENTĂRII REFОРМELOR ÎN SUMĂ DE CIRCA 54 MIL EURO

Acestea sunt prevederile celor patru acorduri financiare noi, care au fost semnate, joi, la Chișinău de Premierul Moldovei, Iurie Leancă și Președintele Comisiei Europene, Jose Manuel Barroso.

Potrivit documentelor, 21 mil euro vor fi oferte în calitate de susținere bugetară pentru implementarea planului de acțiuni pentru liberalizarea regimului de vize; 10 mil euro – pentru dezvoltarea sectorului energetic, 9,46 mil euro – pentru îmbunătățirea bugetului proiectului "Energie și Biomasă", 13 mil euro – pentru stimularea dezvoltării regionale.

Asistența financiară suplimentară a fost acordată Moldovei după principiul "more for more", în calitate de premiu pentru implementarea de succes a reformelor.

UE VA MAJORA VOLUMUL DE ASISTENȚĂ FINANCIARĂ PENTRU MOLDOVA, MÂRIMEA CĂREIA A DEPĂȘIT, ÎN 2007-2013, 560 MIL EURO, IAR ÎN 2014 VA CONSTITUI 131 MIL EURO

Declarația a fost făcută de președintele Comisiei Europene, Jose Manuel Barroso, joi, în cadrul deschiderii conferinței investiționale moldovenești de la Chișinău. Oficialul a accentuat că doar pentru anul 2014 este planificată asistență în mărime de €131 mln, inclusiv în prim-plan, un program excepțional în valoare de €30mln destinat Guvernului și companiilor de a se pregăti pentru Acordul de Liber Schimb Aprofundat și Cuprinzător RM-UE (Deep and Comprehensive Free Trade Area (DCFTA), precum și facilitarea integrării Moldovei pe piața EU.

Barroso a subliniat că Moldova deja este cel mai mare recipient pe cap de locitor de asistență din partea UE din lume. Demnitărul european a anunțat că a semnat joi, cu Prim-ministrul Leancă acorduri adiționale de asistență privind programele de liberalizare a vizelor, și ale celor din sectorul energetic și suport pentru sectorul rural. În acest context Facilitatea Acordului de Liber Schimb Aprofundat și Cuprinzător RM-UE devine importantă, fiind condusă în comun cu Banca Europeană de Investiții și Banca Europeană pentru Reconstrucții și Dezvoltare. Mobilizând granturi în valoare de până la €150mln, procesul se va totaliza cu valori de până la €1mlrd în formă de credite disponibile pentru suportul modernizării întreprinderilor mici și mijlocii în tările semnătare ale Acordului de Liber Schimb Aprofundat și Cuprinzător RM-UE", a mai adăugat președintele Comisiei Europene.

InfoMarket

Barroso a mai adăugat că și facilitarea investițiilor pentru vecinătate la fel poate fi aplicată, pe bază de granturi, pentru a acorda sprijin în accesarea împrumuturilor de la instituțiile financiare europene și beneficierea de consultanță pentru businessul privat. "Deja multe proiecte de infrastructură din Moldova au fost asistate, de exemplu repararea drumurilor sau construcția conductei de gaz pe traseul Iași-Ungheni", a mai adăugat sursa citată. În aceeași ordine de idei, oficialul a mai subliniat că sectorul businessului poate juca un rol vital, deoarece acest sector adună investitorii din ambele părți și poate contribui enorm la facilitarea accesului pe piață UE.

MÂRIMEA SUBVENȚIILOR DE STAT PENTRU ASIGURAREA RISCURILOR ÎN AGRICULTURĂ VA FI REDUSĂ DE LA 50 LA 40% DIN SUMA TOTALĂ

Totodată, se impune o limită a mărimii subvențiilor până la 700 mii lei pentru asigurarea riscurilor la sfecla de zahăr și 500 mii lei – pentru asigurarea altor culturi și animale vii pentru un producător agricol. Acestea sunt prevederile modificărilor la Legea privind subvenționarea asigurărilor riscurilor în agricultură, care au fost aprobată miercuri de Guvern.

Ministrul Agriculturii și Industriei Alimentare, Vasile Bumacov, a declarat că modificările sunt propuse în legătură cu faptul că în ultimii ani numărul cererilor de subvenționare este în continuă creștere, în legătură cu acest fapt mijloacele Fondului de subvenționare a riscurilor de asigurare în agricultură nu sunt suficiente. Astfel, reducerea mărimii subvențiilor până la 40 la sută din suma totală și impunerea limitei sumei vor face cheltuielile Fondului mai eficiente.

Mărimea subvențiilor de stat, care sunt acordate pentru asigurarea riscurilor în agricultură, a crescut în ultimii ani, constituind în 2010 – 16,5 mil lei, 2011 – 14,6 mil lei, 2012 – 37,8 mil lei, 2013 – peste 45 mil lei. Potrivit datelor statistice, cea mai mare pondere în asigurarea culturilor agricole o are sfecla de zahăr. Din aceste considerente, primele de asigurări pentru această cultură sunt mai mari decât la alte culturi.

Astfel, reducerea mărimii subvențiilor de stat pentru asigurarea riscurilor în agricultură până la 40 la sută din suma totală, precum și stabilirea plafonului plăților, va reduce cheltuielile bugetare cu 35 la sută din contul mijloacelor financiare distribuite pentru subvenționarea asigurării, care pot fi utile pentru susținerea altor ramuri din sectorul agricol, cum ar fi construcția și modernizarea serelor, a fermelor, dezvoltarea infrastructurii post-recoltare și prelucrare, etc.

InfoMarket

În atenția acționarilor Companiei „ASITO” SA

Adunarea Generală anuală a acționarilor, pe data de 1 iunie 2014:

1. A aprobat:
  - Darea de seamă anuală a societății și direcțiile prioritare de dezvoltare în anul 2014;
  - Darea de seamă anuală a Consiliului Societății;
  - Darea de seamă anuală a Comisiei de Cenzori;
2. Repartizarea profitului anual și normativele de repartizare a profitului;
3. A ales Consiliul Societății și Comisia de Cenzori;
4. A confirmat organizația de audit și a stabilit cantumul retribuției serviciilor ei;
5. A introdus unele modificări în Statutul Companiei;
6. A aprobat în prealabil, în scopul conformării cu cerințele CNPF, încheierea de către Companie în anul 2014 a tuturor tranzacțiilor de proporții.

Consiliul de Administrație

Stimat acționar al S.A. „CARMEZ”!

Prin decizia consiliului societății din 16.06.2014, S.A. CARMEZ anunță convocarea adunării generale extraordinare a acționarilor la 04 iulie 2014.

ORDINEA DE ZI:

Cu privire la aprobarea unor tranzacții de proporții

Adunarea își va începe lucrările la ora 10.00. Începutul înregistrării – ora 09.00. Încheierea înregistrării – ora 09.45. Adunarea se va desfășura cu prezența acționarilor pe adresa or. Chișinău, șos. Muncești, 121.

Lista acționarilor cu drept de participare la adunarea generală extraordinară a acționarilor va fi întocmită de către registradorul independent conform situației din 18.06.2014.

Acționarii se vor familiariza cu materialele pentru ordinea de zi a adunării generale extraordinare a acționarilor începând cu data de 23.06.2014 la adresa: or. Chișinău, șos. Muncești, 121, în zilele lucrătoare, între orele 09.00 – 15.00. Persoana responsabilă pentru difuzarea informației respective: S. Darzu, membru al consiliului.

Despre convocarea adunării generale extraordinare acționarii vor fi înștiințați prin publicarea anunțului în presă și expedierea avizelor.

Acționarii trebuie să dețină buletinul de identitate, iar reprezentanții – buletinul de identitate și procurile perfecte conform legislației în vigoare.

Relații la telefonul 069-11-08-33.

În atenția acționarilor societății ÎM „Glass Container Prim” SA

Stimați Domni, Prin decizia (acționarului majoritar Western NIS Enterprise Fund) organului executiv din 16 iunie 2014 s-a decis de a convoca adunarea generală extraordinară a acționarilor societății Î.M. „Glass Container Prim” S.A. pentru ziua de 01 iulie 2014, orele 14:00, cu următoarea

ORDINE DE ZI:

1. Examinarea posibilității de a sista activitatea de producere (stoparea cuptorului de topit stică) a societății Î.M. „Glass Container Prim” S.A., ca rezultat al efectelor negative, rezultate din execuțarea Hotărârii judecătoarești nr. 3-1012/12 din 25.02.2013 (bazate pe actele de audit post-vămuire nr. 22 din 06.04.2012 și nr. 25 din 04.05.2012);

2. Aprobarea deciziei de angajare a unei companii juridice internaționale (la decizia acționarilor), pentru a elabora și înainta acțiunea contra Guvernului Republicii Moldova la Centrul Internațional de Reglementare a Diferendelor privind Investițiile (ICSID), în litigiul dintre Î.M. „Glass Container Prim” S.A. contra Biroului Vamal Chișinău;

3. Diverse.

De a ține adunarea generală extraordinară a acționarilor societății Î.M. „Glass Container Prim” S.A. pe adresa, mun. Chișinău, str. Uzinelor, 201, cu prezența acționarilor.

De a informa acționarii societății Î.M. „Glass Container Prim” S.A. despre ținerea adunării generale extraordinare prin aviz public și scrioare recomandată.

De a întocmi lista acționarilor societății Î.M. „Glass Container Prim” S.A., cu dreptul de a participa la adunarea generală extraordinară, prin intermediu “Registru” S.A., conform situației din 16 iunie 2014.

De a familiariza acționarii societății Î.M. „Glass Container Prim” S.A. cu materialele din ordinea de zi a adunării generale extraordinare, începând cu 26 iunie 2014, în orele de lucru de la 10:00 până la 16:00, la sediul societății, amplasat pe adresa, mun. Chișinău, str. Uzinelor, 201.

De a înregistra acționarii societății Î.M. „Glass Container Prim” S.A., la 01 iulie 2014 de la orele 13:30 până la orele 13:50 la sediul societății, amplasat pe adresa, mun. Chișinău, str. Uzinelor, 201.

Acționarii (reprezentanții) societății Î.M. „Glass Container Prim” S.A. vor avea asupra sa documentul, care le atestă împuternicirile de a participa la adunarea generală extraordinară.

Relații la telefonul – 022472418.

SA „Floarea Soarelui”

La 30.05.2014 a avut loc adunarea generală anuală a acționarilor pe adresa or. Bălți str. 31 August, 6. Cvorum 51,457%.

LA ADUNAREA S-AU DISCUTAT CHESTIUNILE DIN ORDINEA DE ZI ȘI S-AU LUAT URMĂTOARELE HOTĂRÎRI:

- A aproba Darea de seamă a Consiliului societății privind rezultatele activității economico-financiare în anul 2013.
- A aproba Darea de seamă a Organului Executiv cu privire la rezultatele activității Societății pentru anul 2013 și direcțiile principale de activitate pentru anul 2014.
- A accepta informația din Darea de seamă financiară pentru anul 2013 și din încheierea organizației de audit pentru anul 2013.
- A aproba Darea de seamă a Comisiei de Cenzori pentru anul 2013.
- Pierderile societății acumulate în anul 2013, în mărime 23122 845 lei, a acoperi din contul profitului viitor al societății.
- A aproba următoarele normative pe repartizare a profitului net pentru anul 2014: 100% – pentru acoperirea pierderilor anilor 2012-2013.
- A aproba următoarele mărimi de remunerare muncii membrilor Consiliului Societății: pentru Președintele Consiliului – 60% din salariul mediu pe întreprindere în anul 2012, pentru membrii Consiliului și pentru secretarul Consiliului (în cazul dacă Secretarul nu este membru ales al Consiliului) 50% din salariul mediu pe întreprindere în anul 2012.
- A aproba componența numerică a Consiliului Societății – 5 membri.
- A aproba termenul împuternicirilor Consiliului Societății – 2 ani.
- Este ales Consiliul Societății în compoziția 5 persoane: Rafiev Fiodor, Sitarcic Alexandr, Smirnov Evghenii, Zarea Svetlana, Lihopoi Iurii.
- A considera pe Veleșco Valentina ca fiind aleasă în rezerva Consiliului Socioetății.
- A împuternici pe Denis Coțeruba să semneze și să prezinte către Camera Înregistrării de Stat cererea și alte documente necesare pentru înregistrarea componentei noii a Consiliului Societății în Registrul de Stat al Persoanelor Juridice.
- A aproba pe anul 2014 firma de audit «Ecofin-Audit-Service» SRL.
- A stabili quantumul retribuției serviciilor organizației de audit «Ecofin-Audit-Service» SRL pe anul 2014 în mărime de 216000 lei, inclusiv TVA.

Relații la tel. (231) 52649

SA «Cariera Micăuți»

СООБЩЕНИЕ о решениях, принятых очередным годовым общим собранием акционеров (по результатам деятельности Общества в 2013 году)

SA «Cariera Micăuți» доводит до сведения акционеров, что 30.05.2014 г., по адресу р-н Стрэшень, с Горное, состоялось очередное годовое общее собрание акционеров SA «Cariera Micăuți», созданное на основании решения Совета Общества от 25.04.2014 г., с участием акционеров. На собрании присутствовали 6 акционеров, владеющих 240 102 акциями, что составляет 93,9% от числа голосующих акций Общества.

ОБЩЕЕ ГОДОВОЕ СОБРАНИЕ АКЦИОНЕРОВ ПРЕДСТАВЛЕННЫМИ НА СОБРАНИИ ГОЛОСАМИ ЕДИНОГЛАСНО РЕШИЛО:

1. Принять к сведению и утвердить отчет об итогах финансово – хозяйственной деятельности SA «Cariera Micăuți» за 2013 год, финансовый отчет и основные направления деятельности Общества в 2014 году.
2. Распределить прибыль за 2013 год согласно утвержденному в 2013 году Общим собранием акционеров нормативу, а также утвердить нормативы распределения прибыли на 2014 год.
3. Принять к сведению и утвердить отчет Совета Общества по итогам работы в 2013 году.
4. Принять к сведению и утвердить заключение ревизионной комиссии Общества по результатам проверки финансового отчета SA «Cariera Micăuți» за 2013 год.
5. Принять к сведению и утвердить отчет аудиторской компании SRL „Niscom Audit Service” по результатам проверки финансового отчета и баланса SA «Cariera Micăuți» за 2013 год.
6. Утвердить аудиторскую компанию SRL „Niscom Audit Service” для осуществления обязательной аудиторской проверки деятельности SA «Cariera Micăuți» в 2014 году на предмет его финансово-экономического состояния, а также размер оплаты ее услуг.

Сообщение было составлено 10.06.2012 г. Ответственный за составление сообщения: Радченко С. А., тел. 0(237) 64-335.

**Consiliul
S.A. "Drumuri – Strășeni"**

anunță că pe data de 16.05.2014 a avut loc adunarea generală anuală cu prezența acționarilor, la care au participat acționarii cu un număr total de acțiuni cu drept de vot 3 223 911 unități, ceea ce reprezintă 97,38% din numărul total de acțiuni.

LA ADUNARE S-AU APROBAT URMĂTOARELE DECIZII:

1. S-a aprobat darea de seamă a Consiliului Societății pe Acțiuni „Drumuri-Strășeni” pentru anul 2013.
2. S-a aprobat darea de seamă anuală a organului executiv al S.A. „Drumuri-Strășeni” pe anul 2013 și direcțiile prioritare ale activității Societății pentru anul 2014.
3. S-a aprobat darea de seamă financiară pentru anul 2013 și concluziile organizației de audit pe marginea raportului financiar.
4. S-a aprobat darea de seamă a Comisiei de cenzori pentru anul 2013.
5. Repartizarea profitului anual, inclusiv plata dividendelor anuale (acoperirea pierderilor societății) pentru perioada anului 2013 și aprobaarea normativelor de repartizare a profitului societății pentru anul 2014.
6. S-a aprobat cantumului retribuției muncii membrilor consiliului societății și comisiile de cenzori.
7. S-a ales consiliului societății în urmatoarea componentă Andrei Cuculescu, Veronica Melihov, Gherța Veronica, Mariana Ceban, Svetlana Staver., comisia de cenzori- Dorrel Noroc, Maria Cara, Tatiana Popa
8. S-a confirmat organizația de audit pentru anul 2014 și s-a stabilit cantumului retribuției serviciilor acesteia.

SA “Întreprinderea de transport nr. 7 or. Bălți”

La 30.05.2014 a avut loc adunarea generală anuală a acționarilor pe adresa or. Bălți str. Calea leilor, 184. Cvorum 91,908%.

LA ADUNAREA S-AU DISCUTAT CHESTIUNILE DIN ORDINEA DE ZI ȘI S-AU LUAT URMĂTOARELE HOTĂRÎRI:

- A aproba Darea de seamă a Consiliului societății privind rezultatele activității economico-financiare în anul 2013.
- A aproba Darea de seamă a Organului Executiv cu privire la rezultatele activității Societății pentru anul 2013 și direcțiile principale de activitate pentru anul 2014.
- A accepta informația din Darea de seamă financiară pentru anul 2013 și din încheierea organizației de audit pentru anul 2013.
- A aproba Darea de seamă a Comisiei de Cenzori pentru anul 2013.
- Pierderile societății acumulate în anul 2013, în mărime 498102 lei, a acoperi din contul profitului viitor al societății.
- A aproba următoarele normative pe repartizare a profitului net pentru anul 2014: 100% – pentru acoperirea pierderilor anilor 2012-2013.
- A aproba compoziția numerică a Consiliului Societății – 5 membri.
- A aproba termenul împunernicirilor Consiliului Societății – 2 ani.
- Este ales Consiliul Societății în compoziție 5 persoane: Rafiev Fiodor, Sitarcu Alexandr, Papanaga Veaceslav, Zarea Svetlana, Lihopoi Iurii.
- A considera pe Smirnov Evghenii ca fiind ales în rezerva Consiliului Societății.
- A împunerni pe Denis Coțeruba să semneze și să prezinte către Camera Înregistrării de Stat cererea și alte documente necesare pentru înregistrarea compoziției noi a Consiliului Societății în Registrul de Stat al Persoanelor Juridice.
- A aproba pe anul 2014 firma de audit «Moldauditing» S.R.L.
- A stabili cantumul retribuției serviciilor organizației de audit «Moldauditing» S.R.L. pe anul 2014 în mărime de 21600 lei, inclusiv TVA.

SA “Energo-Media-Grup”

Решения, принятые 15.05.2014 очередным годовым общим собранием акционеров

- Утвердить годовой отчет исполнительного органа о финансово-хозяйственной деятельности общества за 2013 год.
- Утвердить приоритетные направления деятельности общества на 2014 год.
- Утвердить Отчет Совета общества о работе за 2013 год.
- Утвердить Отчет ревизионной комиссии за 2013 год.
- Принять к сведению годовой финансовый отчет общества за 2013 год вместе с заключением аудиторской организации.
- Распределить чистую прибыль за 2013 год в сумме 254273 лея следующим образом:
  - на развитие производства 60% – 152564 лея,
  - на пополнение резервного фонда 40% – 101709 леев
- Утвердить нормативы распределения чистой прибыли на 2014 год; на развитие производства 60%, на пополнение резервного фонда 40%
- Утвердить фирму “BVD – AUDIT” SRL аудиторской организацией общества на 2014 год и предоставить директору общества полномочия на подписание договора с аудиторской организацией.
- Установить максимальный размер оплаты услуг аудиторской организации в сумме не более 3000 леев за год.
- Принять к сведению информацию об отсутствии предложений по рассмотрению сделок.
- Предоставить ревизору общества Г.Н. Слободянок полномочия на заверение подписей председателя и секретаря собрания на протоколе собрания акционеров.

Stimate acționar al Societății pe acțiuni „Fabrica de Producție Lactată din Călărași”

Organul executiv Vă aduce la cunoștință că la 04 iulie 2014 în incinta societății, pe adresa: or. Călărași, str. Șt. Neaga nr. 15 Consiliul societății a convocat adunarea generală extraordinară cu prezența acționarilor. Începutul înregistrării – 10.00. Începutul adunării – 11.00.

ORDINEA DE ZI:

- I. Cu privire la acceptarea garantării rambursării creditelor, dobanzilor și altor plăti aferente creditelor față de B.C. „Moldova-Agroinbdkbank” S.A.
- II. Autentificarea sau legalizarea semnăturilor Președintelui și Secretarului Adunării.

Înregistrarea va fi efectuată în baza actelor de identitate, iar în cazul neputinței participării personale la adunare aveți dreptul să împărteniți un reprezentant sau deținătorul nominal de acțiuni să participe la adunarea generală a acționarilor în baza actului legislativ, mandatului autenticat în corespundere cu legislația, contractului sau a actului administrativ.

Lista acționarilor, care au dreptul să participe la adunarea generală este întocmită de către Registratorul independent „Registrator Centru” S.A. la data de 17.06.2014.

Cu materialele pentru ordinea de zi aveți posibilitatea de a lua cunoștință de la data 23.06.2014 de la 10.00. pînă la 11.00. pe adresa: or. Călărași, str. Șt. Neaga nr. 15.

AO «Uzina biochimică din Bălți»

Решения принятые 13.05.2014 очередным годовым общим собранием акционеров

Из 149 акционеров внесённых в список лиц, имеющих право на участие в собрании, зарегистрированы и присутствовали на собрании 2 акционера, которые владеют 180778 акций с правом голоса, что составляет 74,9% от общего количества 241489 акций с правом голоса. Кворум, необходимый для проведения собрания, имеется.

ПРИНЯТЫЕ РЕШЕНИЯ:

- Утвердить Отчет Совета акционерного общества общества за 2013 год.
- Утвердить основные направления деятельности общества на 2014 год.
- Принять к сведению отчет исполнительного органа о финансово-хозяйственной деятельности общества за 2013 год.
- Утвердить Отчет ревизионной комиссии о работе за 2013 год.
- Прибыль 2013 года направить на покрытие убытков прошлых лет.
- Выбрана ревизионная комиссия в составе трёх членов: Мокан А., Морарь Т., Цуркан В.
- Изран совет общества в составе пяти членов: Григораш П., Чемыртан А., Филатов А., Кожокарь М., Гончарова В.

- Продлён договор с аудиторской фирмой «INCONTEST-AUDIT» S.R.L.
- Принято решение об увеличении уставного капитала.
- Принято решение о проведении дополнительной эмиссии акций.
- Принято решение об утверждении рыночной стоимости неденежного вклада в уставной капитал.
- Принято решение об утверждении результатов дополнительной эмиссии.
- Утверждены изменения и дополнения в Устав общества.

- Наделены полномочиями лица для подписания и предоставления документов в государственные органы.
- Членам ревизионной комиссии даны полномочия заверить подписи председателя и секретаря общего собрания на протоколе общего собрания акционеров.

К сведению акционеров
SA „ARTIZANA”

16 июня 2014 года состоялось общее собрание акционеров SA „ARTIZANA” с присутствием акционеров. На собрании присутствовали акционеры, владеющие 91,97% акций.

ПО ВОПРОСАМ ПОВЕСТИ ДНЯ ПРИНЯТЫ СЛЕДУЮЩИЕ РЕШЕНИЯ:

1. Утвердить отчет исполнительного органа о финансово-хозяйственной деятельности за 2013г. и „Основные направления деятельности на 2014 г.”.
2. Принять к сведению отчет о работе Совета общества.
3. Утвердить отчет ревизионной комиссии.
4. Деятельность предприятия за 2013г. считать удовлетворительной.
5. Утвердить годовой бухгалтерский отчет за 2013 год.
6. Принять к сведению «Заключение аудита» за 2013 год.
7. О выплате дивидендов по результатам работы за 2013 год по 2,0 лея на акцию.
8. Утвердили нормативы распределения прибыли на 2014 год.
  - 10% – резервный фонд.
  - 79% – фонд развития производства
  - 11% – дивиденды
9. В Совет общества избраны: Алдатова А., Боксенину З., Лешан А., Кизим Е., Коропка Л., в ревизионную комиссию избраны: Болгарь А. Брынзей З. Рыжков С.
11. Поручить ревизионной комиссии заверить подписи председателя и секретаря общего собрания.

Совет Общества

SA „HÎRJAUCĂ-VIN”

Anunță că la 10.05.2014 în localul Societății pe acțiuni „Hîrjaucă-Vin” a avut loc adunarea generală a acționarilor. S-au înregistrat și au participat acționari care dețin 197515 acțiuni, din 242341 acțiuni, cea ce constituie 81,5%.

ADUNAREA A APROBAT:

1. Darea de seamă a Consiliului societății și a directorului pe anul 2013.
2. Raportul financiar pe anul 2013.
3. Raportul comisiei de cenzori pe anul 2013.
4. Organizația de Audit: SA „AUDIT-CONTRET”.

Процес verbal al adunării generale a acționarilor a fost semnat și legalizat de către Comisia de cenzori.

Consiliul SA „Hîrjaucă-Vin”

S.A. „Reparatie”
ANUNȚĂ ACȚIONARII SĂI

Consiliul Societății pe acțiuni „Reparatie”, anunță convocarea adunării generale anuale cu prezența acționarilor S.A. „Reparatie”, care va avea loc pe data de 29 iulie 2014, pe adresa: mun. Chișinău, com. Budești, str. Traian, 1. Începutul înregistrării: ora 14.00. Începutul adunării: ora 15.00.

ORDINEA DE ZI:

1. Darea de seamă anuală a Consiliului Societății și a organului executiv privind rezultatele economice pentru anul 2013 și direcțiile prioritare pentru anul 2014.
2. Darea de seamă a comisiei de cenzori despre rezultatele financiare pe anul 2013.
3. Repartizarea beneficiului pentru anul 2013 și normativele de repartizare a beneficiului pe anul 2014.
4. Despre întoarcerea împrumutului.
5. Despre vinderea unui imobil.
6. Diverse.

Lista acționarilor cu drept de participare la adunare a fost întocmită conform situației din 16.06.2014.

Acționari pot lua cunoștință cu materialele privind ordinea de zi a adunării zilnic cu 10 zile înainte de adunare în incinta blocului administrativ al S.A. „Reparatie”.

Consiliul Societății.

**Spre atenția acționarilor
S.A. „Drumuri Bălți”**

Vă aducem la cunoștință că la 06.06.2014 a avut loc sedința consiliului, la care au fost prezenti 100% din cei 5 membri ai consiliului.

AU FOST LUATE URMĂTOARELE HOTĂRÎRI REFERITOR LA ORDINEA DE ZI A SEDINTEI CONSILIULUI.

- S-a aprobat darea de seamă privind rezultatele emisiunii suplimentare de acțiuni în sumă de 3 100 800 (trei milioane îna sute și opt sute) lei și lista subscriitorilor.
- S-au aprobat modificările și completările la Statutul Societății, legate de rezultatele emisiunii suplimentare da acțiuni.

**Consiliul societății
Relatii la tel: 0231-7-22-71**

Raportul anual al societății pe acțiuni "Drum-11"

1. Perioada de gestiune_anul 2013
2. Denumirea completă și prescurtată a societății pe acțiuni (emitentului):
Societatea pe acțiuni "Drum 11"
3. Numărul și data înregistrării de stat a emitentului: nr. 1003605010563 din 16.01.1996
4. Sediul societății, numerele de telefon și fax pentru relații: or. Cimișlia, str. N. Iorga 110, tel 2-33-39.
5. Principalele genuri de activitate_Construcția drumurilor.
6. Lista persoanelor cu funcții de răspundere ale emitentului:
Președintele consiliului- Sergiu Certan,
Administratorul-F. Musteață,
Președintele comisiei de cenzori-N. Puga
7. Lista insiderilor și a persoanelor afiliate emitentului și mărimea cotelor deținute în capitalul social al emitentului, conform formularului EM-1 din raportul anual al emitentului.
8. **Informația privind valorile mobiliare ale emitentului înregistrate în Registrul de stat al valorilor mobiliare la ultima zi a perioadei de gestiune (31 decembrie).**

Tip valori mobiliare	Codul ISIN	Numărul valorilor mobiliare, unități	Valoarea nominală a valorilor mobiliare, lei	Termen de circulație	Numărul valorilor mobiliare
					Răscumpărăte pe parcursul perioadei de gestiune
					Achiziționate pe parcursul perioadei de gestiune
Acțiuni ordinare		104345	1043450	X	-

9. Capitalul social al emitentului la ultima zi a perioadei de gestiune. 1043450
10. Numarul de acționari înregistrați în registru la ultima zi a perioadei de gestiune 134
11. **Lista acționarilor care la ultima zi a perioadei de gestiune dețin 5 și mai mult la sută din acțiunile cu drept de vot plasate ale emitentului.**

Denumirea completă a persoanelor juridice/ numele prenumele persoanei fizice, numărul de înregistrare (IDNO)/codul personal al persoanei fizice (IDNP)	Numărul de acțiuni cu drept de vot, unități		Cota deținută în numărul total de acțiuni cu drept de vot ale emitentului, %	
	Preferențiale	Ordinare	Preferențiale	Ordinare
Compania de Asigurări "Sigur-Asigur" SRL or. Chișinău	-	51660	-	49.51

14. Informația privind registratorul și auditorul emitentului
  - a) Registrator Independent Grupa Financiara S. A CERT. DE INREJ. 0086537 DIN 10,11,2008 IDNO 1002600054323, or. Chisinau, str Armeneasca 55 of 301
  - b) Auditorul: SRL Truvorix or. Chișinău str. Florilor 6/2,101 director P. Ostrovski contractul n. 01 din 02,03,2012 tel 022545901 Licență AMM11 nr. 038523
15. Informații despre obligațiile financiare neonorate. -

16. Bilanțul contabil al emitentului la finele perioadei de gestiune:

Posturile bilanțului	La finele perioadei de gestiune curente, lei	La finele perioadei de gestiune precedente, lei
ACTIV		
1. Active pe termen lung	1042	1542
1.1 Active nemateriale	970492	1191817
1.4 Alte active pe termen lung	74015	69015
Total capitolul 1	1045549	1262374
2. Active curente		
2.1 Stocuri de mărfuri și materiale	78975	109037
2.2 Creanțe pe termen scurt	317806	363378
2.4 Mijloace bănești	19221	19699
2.5 Alte active curente	1224	1224
Total capitolul 2	417226	493338
Total activ	1462775	1755712
PASIV		
3. Capital propriu		
Capital statutar	1043450	1043450
Total 3.1 Capital statutar și suplimentar	1043450	1043450
Rezerve stabilite de legislație	1106	1106
Rezerve prevăzute de statut	664	664
Alte rezerve	722034	722034
Total 3.2 Rezerve	723804	723804
Profitul nerepartizat (pierdere neacoperită) al anilor precedenți	-666943	-666943
Profitul net (pierdere) al perioadei de gestiune	-82892	
Total 3.3 Profit nerepartizat (pierdere neacoperită)	-749835	-666943
Total capitolul 3	1017419	1100311
5. Datorii pe termen scurt		
5.2 Datorii comerciale pe termen scurt	210782	217178
5.3 Datorii pe termen scurt calculate	234574	438223
Total capitolul 5	445356	655401
Total pasiv	1462775	1755712

17. Raportul de profit și pierderi pentru perioada de gestiune:

Indicatorii	Perioada de gestiune curentă, lei	Perioada de gestiune precedență, lei
1. Venitul din vînzări	272878	525935
2. Costul vînzărilor	138638	444366
3. Profitul brut (pierdere globală)	134240	81569
6. Cheltuieli generale și administrative	207523	339761
7. Alte cheltuieli operaționale	9609	287081
8. Rezultatul din activitatea operațională: profit (pierdere)	-82892	-545273
9. Rezultatul din activitatea de investiții: profit (pierdere)		160608
11. Rezultatul din activitatea economico-financiară: profit (pierdere)	-82892	-384665
13. Profitul (pierdere) perioadei reportată pînă la impozitare	-82892	-384665
15. Profitul net (pierdere netă)	-82892	-384665

18. Informații suplimentare privind profitul societății și utilizarea acestuia:

Indicatorii	Perioada de gestiune curentă, lei	Perioada de gestiune precedență, lei
2. Activele nete ale emitentului	1017419	1100311

19. Persoanele care au semnat bilanțul contabil:

Administratorul; Contabil șef.

20. Opinia auditorului-Societatea este viabilă, are o situație financiară stabila.

Evidența contabilă a reflectat real evenimentele din activitatea societății.

**Spre atenția acționarilor
SA „Prestări – Servicii”**

la 30 mai 2014 a avut loc adunarea generală anuală a acționarilor societății. Conform ordinei de zi au fost aprobate următoarele

DECIZII:

1. Se aprobă darea se seamă a Consiliului Societății privind rezultatele activității în anul 2013
2. S-au examinat rezultatele economico-financiare ale Societății pe anul 2013 și se aprobă direcțiile principale de dezvoltare pentru anul 2014.
3. Se aproba dărea de seamă a Comisiei de cenzori și concluziile organizației de audit a societății.
4. Se aprobă normativele de repartizare a profitului pentru anul 2014.
5. S-au ales membrii comisiei de cenzori.
6. Legalizarea semnăturilor președintelui și secretarului de către comisia de cenzori.

Consiliul Societății**Spre atenția acționarilor
SA „Superb-Servicie”**

la 29 mai 2014 a avut loc adunarea generală anuală a acționarilor societății. Conform ordinei de zi au fost aprobate următoarele

DECIZII:

1. Se aprobă darea se seamă a Consiliului Societății privind rezultatele activității în anul 2013
2. S-au examinat rezultatele economico-financiare ale Societății pe anul 2013 și se aprobă direcțiile principale de dezvoltare pentru anul 2014.
3. Se aproba dărea de seamă a Comisiei de cenzori și concluziile organizației de audit a societății.
4. Se aprobă normativele de repartizare a profitului pentru anul 2014.
5. S-au ales membrii comisiei de cenzori.
6. Legalizarea semnăturilor președintelui și secretarului de către comisia de cenzori.

Consiliul Societății**S.A. "IPTEH"****COMUNICAT privind hotărârile adoptate de Consiliul S.A. "IPTEH"**

Institutul de proiectări tehnologice "IPTEH" S.A., cu sediul în m. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt, 65, comunică, că la data de 05.06.2014, la sediul societății a fost petrecută ședința Consiliului al S.A. "IPTEH", la care au fost adoptate în unanimitate următoarele

HOTĂRÂRI:

1. A fost aprobată demisia dlui Iurie Stratan din funcția de Organ Executiv – Director General al S.A. "IPTEH".
2. Interimul funcției de Organ Executiv – Director General al S.A. "IPTEH" urmează să fie asigurat de dl Marcel Dănilă, director adjunct al S.A. "IPTEH", până la numirea unui nou director al societății în modul stabilit de legislație.

**Уважаемые акционеры
АО „Spectrul”!**

06 июня 2014 года состоялось повторное годовое общее собрание акционеров АО „Spectrul”.

ПРИНЯТЫ СЛЕДУЮЩИЕ РЕШЕНИЯ:

1. Утверждены отчет Совета Общества за 2013 год, основные направления деятельности в 2014 году, финансовый отчет Совета за 2013 год и заключение по нему аудитора.
2. Утвержден отчет ревизионной комиссии за 2013 год.
3. Утверждены источники покрытия убытков Общества за 2013 год и нормативы распределения прибыли на 2014 год.
4. Избраны члены Совета Общества и утверждены размеры оплаты труда органов управления обществом.

Исполнительный орган**Consiliul S.A. "Nerudnic"****Informație despre deciziile abordate de Adunarea generală a acționarilor societății petrecută pe data de 15.06.2014.**

- Unanim prin votare se aprobă darea de seamă despre rezultatele economico-financiare pe anul 2013 al S.A. "Nerudnic"
- Unanim prin votare se aprobă darea de seamă a organizației de audit.
- Unanim prin votare se aprobă Consiliul Societății în număr de 5 persoane.

Consiliul Societății S.A. "Nerudnic"**К сведению акционеров S.A. „SIGMA”**

В соответствии со ст. 51 (3) Закона об акционерных обществах №1134-XIII от 02.04.1997 г., по решению Совета общества (Протокол №09 от 16 апреля 2014 г.), 30 мая 2014 г. состоялось очередное годовое общее собрание акционеров S.A. „Sigma” в очной форме, по адресу: мун. Кишинэу, бд. Дечебал, 76. На собрании присутствовали акционеры и их уполномоченные представители, владеющие 98,00% от общего количества голосующих акций общества.

СОБРАНИЕ ПРИНЯЛО**СЛЕДУЮЩИЕ РЕШЕНИЯ ПО ВОПРОСАМ ПОВЕС**

Societatea pe acțiuni „Parcul de autobuse nr. 1”

mun. Chișinău, str. Grădina botanică 9

La 30 mai 2014 a avut loc Adunarea generală a acționarilor SA „Parcul de autobuze nr. 1” pe adresa mun. Chișinău, str. Sarmizegetusa, 31, Colegiul de Transporturi din Chișinău, cvorum 73,3%.

ADUNAREA A PRIMIT DECIZI PE URMĂTOARELE ÎNTREBĂRI:

1. Darea de seamă anuală a Consiliului societății, raportul financiar anual al al întreprinderii, darea de seamă a comisiei de cenzori, repartizarea beneficiului pentru anul 2013.
2. Aprobarea planul de afaceri pentru anul 2014 și Normativelor de repartizare a beneficiului pentru anul 2014.
3. Cu privire la retribuirea muncii membrilor consiliului societății
4. Confirmarea organizației de audit și stabilirea quantumului retribuirii serviciilor acesteia.

S.A. „Întreprinderea de Colectare a Cerealelor din Lipcani”

În temeiul Art 58 și Art. 53 aliniat (1), a Legii nr. 1134, „Privind Societățile pe Acțiuni” și în temeiul deciziei Consiliului Societății privind „Convocarea repetată a adunării generale anuale a acționarilor” 16.06.2013, Organul Executiv convoacă repetat adunarea generală anuala: Data stabilită pentru petrecerea adunării generale 05.07.2014 ora 10:10. Adunarea Generală a Actionarilor va avea loc pe adresa rn. Briceni, or. Lipcani, str. Gorkii, 100. Înregistrarea acționarilor participanți la adunarea generală va avea loc de la ora 10:00. Adunarea se va efectua conform Listei acționarilor de la data 14.05.2014.

CU URMĂTOAREA ORDINE DE ZI:

1. La capitolul dărilor de seamă:
  - a) Examinarea dării de seamă financiare anuale a societății;
  - b) Aprobarea dării de seamă anuale ale consiliului societății;
  - c) Aprobarea dării de seamă anuale a organului executiv;
  - d) Aprobarea dării de seamă anuale a comisiei de cenzori.
2. Alegerea noilor membri a consiliului societății, și stabilirea quantumului retribuirii muncii lor.
3. Alegera noilor membri a comisiei de cenzori, și stabilirea quantumului retribuirii muncii lor.
4. Aprobarea statutului în redactie nouă.

Materialele ordinii de zi a adunării generale vor fi puse la dispozitiv acționarilor și reprezentanților acestora, pentru informare începând cu data de 23.06.2014, la oficiul S.A. „Întreprinderea de Colectare a Cerealelor din Lipcani” în timpul zilelor de luni pînă vineri, între orele 08:00-12:00 și 13:00-17:00.

Acționarilor li se cere prezența actelor de identitatea, iar reprezentanților și respectarea prevederilor articolului 57 aliniatele (4) și (5) a Legii nr. 1134, „Privind Societățile pe Acțiuni”.

În atenția acționarilor S.A. „Agromontaj”

Adunarea Generală anuală a acționarilor convocată repetat va avea loc pe data de 04 iulie 2014, ora 11.00 pe adresa: mun. Chișinău, str. Bănulescu Bodoni, 57/1, bir. 329.

S.A. “Agrovin-Bulboaca”

informează că prin decizia consiliului societății din 10/06/2014 a fost acceptată demisia D-lui Constantin Stratan din funcția de director al societății și a fost ales director nou D-l Radu Gheorghe.

Î.M. „Farmaco” S.A.

Dezvăluirea informației privind hotărîrile Adunării generale ordinare a acționarilor

La data de 23 mai 2014 a avut loc Adunarea generală anuală ordinăra a acționarilor Î.M. „Farmaco” S.A. cu prezența acționarilor. Locul desfășurării: mun. Chișinău, str. Vadul lui Vodă 2. La Adunarea generală au participat 18 acționari ce dețin 641 325 acțiuni, ceea ce constituie 98,722% din numărul total de acțiuni.

LA ADUNAREA GENERALĂ AU FOST EXAMINATE ȘI APROBATE UNANIM:

- darea de seamă a Consiliului Societății cu privire la activitatea sa;
- darea de seamă a Comisiei de Cenzori pe anul 2013.

A fost examinată darea de seamă financiară anuală a Societății și raportul organizației de audit privind rezultatele exercitării auditului rapoartelor financiare ale întreprinderii la situația din 31.12.2013.

Au fost stabilite și aprobată unanim direcțiile principale de activitate a Societății pentru anul 2014.

Au fost aprobată unanim normativele de repartizare a profitului Societății pentru anul 2014 în următoarea proporție:

- investirea în vederea dezvoltării Societății – 90%
- formarea capitalului de rezervă -5%
- formarea fondului pentru stimularea materială a personalului -5%.

A fost decisă acoperirea pierderilor anilor 2012 și 2013 din resursele acumulate în Capitalul de rezervă la rubrica „alte rezerve”. A fost ales Consiliul Societății în număr de 5 membri (Mr. Rainer Alzinger, Mr. Jean-luc Eich, dl R. Pascari, dl V. Valica și dl O. Braga) pentru un termen de 1 an și a fost stabilit quantumul retribuției muncii acestora în mărime de 2500 lei lunar.

A fost aleasă Comisia de Cenzori a Societății în număr de 3 membri (dl V. Benderschi, dna E. Slonina și dna O. Rața) și a fost stabilit quantumul retribuției muncii acestora în mărime de 1500 lei lunar.

A fost confirmată unanim organizația de audit („UNSERV-AUDIT” SRL) pentru efectuarea controlului de audit obligatoriu al întreprinderii pentru anul 2014 și a fost stabilit quantumul retribuirii serviciilor acestora în mărime de 60 mii lei (inclusiv TVA).

Ликвидационная комиссия SA «FLAUTEX» (внешний)

извещает Вас о том, что 02.07.2014 г. в 18:00 час. состоится внеочередное общее собрание акционеров SA «FLAUTEX» (внешний) (м. Бэлць, ул. Штефана чел Маре, 115). Собрание будет проводиться в заочной форме.

ПОВЕСТКА ДНЯ:

1. О прекращении полномочий администратора и председателя Ликвидационной комиссии SA «FLAUTEX» (внешний) г-жи Загрудной Л. Е.
2. О передаче всех полномочий администратора (директора) Ликвидационной комиссии SA «FLAUTEX» (внешний).
3. Об избрании председателя Ликвидационной комиссии SA «FLAUTEX» (внешний).
4. О предоставлении полномочий.

Список акционеров, имеющих право участвовать во внеочередном заочном общем собрании акционеров, составлен на дату учета 12.06.2014 г.

С материалами к Повестке дня внеочередного заочного общего собрания акционеров можно ознакомиться с 20.06.2014 г. по адресу: м. Бэлць, ул. Шт. чел Маре, 115, каб. 33 с 9-00 до 17-00 час., кроме субботы и воскресенья.

Контактный телефон: (0231) 2-53-77.

Ликвидационная комиссия
SA «FLAUTEX» (внешний)

Акционерам АО НИИ “RIF-ACVAAPARAT”

В соответствии с решением Совета общества 21 мая 2014 года состоялось очередное годовое общее собрание акционеров в очной форме в мун. Бэлць, ул. Дечебал, 9. На собрании присутствовали акционеры и их уполномоченные представители с количеством голосующих акций, составляющими 92,91 процентов от общего количества голосующих акций общества. Собрание рассмотрело вопросы повестки дня и приняло

РЕШЕНИЯ:

1. Принять к сведению результаты финансово-хозяйственной деятельности и утвердить отчеты Совета общества и Ревизионной комиссии за 2013 год.
2. Утвердить основные направления деятельности общества на 2014 год.
3. Распределить чистую прибыль за 2013 год в следующих размерах:
  - на развитие производства – 45% – 48089,25 лей
  - на выплату дивидендов – 50% – 50432,50 лей
  - на выплату вознаграждений членам Совета общества и Ревизионной комиссии – 5% – 5043,25 лей
4. Выплату дивидендов произвести из расчета 0,13129 лей/акция в течение трех месяцев со дня проведения годового общего собрания акционеров, долю государства выплатить до 30.06.2014 года.
5. Утвердить нормативы распределения чистой прибыли на 2014 год в следующих размерах:
  - на развитие производства – 45%;
  - на выплату дивидендов – 50%;
  - на выплату вознаграждений членам Совета общества и Ревизионной комиссии – 5%.
6. Утвердить уровень оплаты труда членов Совета общества и Ревизионной комиссии.
7. Утвердить уровень оплаты труда представителя государства.
8. Утвердить изменения и дополнения в Устав АО в соответствии с законами №324 от 23.01.2013 г. и №47 от 27.03.2014 г.
9. Избран Совет общества в составе: Рэулец Ион, Баданова Ольга, Андриевски Андриан.
10. Утвердить заверение подписей председателя и секретаря собрания членами Ревизионной комиссии, находящимися при исполнении.

S.A., „Reparații Auto”

La 16 mai 2014, în incinta S.A., „Reparații Auto” r. Orhei, s. Peresecina, str. M. Eminescu -15, a avut loc adunarea generală anuală la care s-au prezentat 5 acționari cu numărul de acții cu drept de vot 127403. La adunare s-au discutat chestiunile din ordinea de zi și prin vot unanim

1. A aproba darea de seamă a Organului executiv privind rezultatele activității în anul 2013 și perspectivele de dezvoltare în anul 2014 al S.A. „Reparații Auto”.
2. A aproba raportul Companiei de Audit „Audit-Victor” privind rezultatele activității economico – financiare în anul 2013, al S.A. „Reparații Auto”
3. A aproba darea de seamă a activității financiare pe anul 2013 al S.A. „Reparații Auto”
4. A aproba măsurile întreprinse în vederea îndeplinirii hotărârii Consiliului din 10.02.2013 expuse în procesul verbal nr. 9/2013 și folosirea mijloacelor financiare obținute pentru pregătirea reorganizării societății „Reparații Auto”

SA „Tehnovin”

Hotărâri adoptate în cadrul adunării generale ordinare anuale a acționarilor din 30.05.2014

Societatea pe acțiuni „Tehnovin” aduce la cunoștință că la 30.05.2014 a avut loc adunarea generală ordinată anuală a acționarilor SA „Tehnovin”, cu prezența acționarilor, la sediul societății din mun. Chișinău, str-la. Studentilor 2/4, convocată prin decizia Consiliului Societății nr. 2/2014 din 22.04.2014. La adunare au participat 4 acționari, deținători a 1 077 950 acțiuni, ceea ce a constituit un cvorum de 95,54% din numărul total al acțiunilor cu drept de vot emise ale Societății. În cadrul adunării generale cu votul unanim al acționarilor prezenți

AU FOST ADOPTATE URMĂTOARELE HOTĂRÂRI:

1. A aproba raportul anual al Consiliului SA «TEHNOVIN» privind rezultatele activității Societății în anul 2013 și direcțiile de bază ale dezvoltării pentru anul 2014.
2. A aproba raportul financiar anual al Societății pentru anul 2013.
3. A aproba actul de control al organizației de audit pentru anul 2013.
4. A aproba raportul anual al comisiei de cenzori pentru anul 2013.
5. Din cauză că întreprinderea nu a înregistrat profit în anul 2013, profitul nu a fost repartizat. Adunarea a adoptat normele de distribuire a venitului pentru anul 2014 în modul următor: pînă la 93% pentru dezvoltarea bazei de producere, 5% pentru fondul de rezervă, pînă la 2% pentru remunerarea muncii organelor de conducere și control.
6. S-a stabilit quantumul retribuției muncii membrilor Consiliului Societății și Comisiei de Cenzori.
7. A aproba compania de audit „Excontaudit” SRL în calitate de organizație care va efectua controlul de audit obligatoriu în anul 2014 și a aproba remuneratia anuală pentru serviciile companiei de audit.

Comunicatul a fost întocmit la 2.06.2014.

*Responsabil de întocmirea comunicatului:
Alexandru Vilcu, tel. 31-36-27.*

АО «INCOMAŞ»

сообщает о том, что 28 мая 2014 года состоялось очередное годовое общее собрание акционеров Общества в очной форме по адресу: мун. Кишинэу, ул. Транснистрия, 16/1. На собрании зарегистрировалось 46 акционеров и их представителей, владеющих 475168 акциями или 82,48% от общего количества голосующих акций.

ОБЩИМ СОБРАНИЕМ БЫЛИ ПРИНЯТЫ СЛЕДУЮЩИЕ РЕШЕНИЯ:

1. Утвержден годовой отчет исполнительного органа общества по результатам деятельности за 2013 год.
2. Утвержден годовой отчет Совета общества по результатам деятельности за 2013 год.
3. Утвержден годовой финансовый отчет общества за 2013 год и принято к сведению заключение аудитора.
4. Утвержден годовой отчет Ревизионной комиссии общества за 2013 год.
5. Утверждено решение о покрытии убытков за 2013 год и нормативах распределения прибыли на 2014 год.
6. Утверждена оплата труда членов Совета общества и Ревизионной комиссии общества.
7. Утверждены результаты избрания членов Совета общества: И. Крапивка, Г. Балашова, И. Фурс, Н. Кетряну, И. Чебан; резерв Совета общества: Р. Поставик.
8. Утверждены результаты избрания членов Ревизионной комиссии общества: И. Ничуцяк, О. Чернокова, В. Скрипник; резерв Ревизионной комиссии: О. Добрицкая.
9. Утвержден аудитор общества – «Audit Concret» SRL и размер оплаты его услуг.

Двуязычное издание Национальной комиссии по финансовому рынку

Налоговые штрафы и пени как препятствие для молдавских предпринимателей

3

Интервью с президентом Фондовой биржи Молдовы Корнелием Доду

4

Обозреватель финансового рынка

Market

<http://www.capital.market.md> Nr.23 (543)
Среда, 18 июня 2014 г.

Цена 5 лей

Стресс-тесты для страховых компаний Молдовы

Семинар для представителей НКФР и страховщиков о необходимости стресс-тестов

Эксперты Комиссии по финансовому надзору (КФН) Польши провели на прошлой неделе для сотрудников Национальной комиссии по финансовому рынку и страховщиков Молдовы обучающий семинар. В ходе мероприятия они поделились опытом в сфере внедрения стресс-тестов в области страхования Польши. По мнению участников семинара, они получили полезную информацию, так как в настоящее время рынок страхования сталкивается с хроническим недоверием, вызванным мировым финансовым кризисом.

В частности, присутствующим сообщили, что польская Комиссия по финансовому надзору с 2011 года применяет систему надзора, основанную

Продолжение на стр.2.

Обзор биржевых сделок за неделю

Общий объем биржевых сделок в период с 09 по 13 июня 2014 года составил 587,5 тыс. леев. В течение недели зарегистрировано 14 сделок с акциями 10 эмитентов.

В Основной Секции биржи (интерактивный рынок) проведено 11 сделок на сумму 421,1 тыс. леев. Цена акций КБ «Moldindconbank» АО выросла на 5 лей и составила 95 лей за акцию. Рыночная цена акций кишиневской компании «Icam» увеличилась с 4,05 до 5 леев.

В Секции Прямых Сделок единными пакетами (голосовые торги) торговались ценные бумаги 3 эмитентов с общим объемом сделок 166,4 тыс. леев.

Фондовая биржа Молдовы предоставляет консалтинговые услуги в области лицензируемой деятельности (биржевой).

Информация по телефону 022-27-76-36.

www.moldse.md

Фондовая биржа Молдовы

Экономика Молдовы выросла в первом квартале на 3,6 процента

Валовой внутренний продукт Молдовы в I квартале 2014 г. составил 21 млрд 469 млн леев в текущих рыночных ценах, зарегистрировав в реальном выражении рост на 3,6% по сравнению с январем-мартом 2013 г., передает NOI.md.

Валовая добавленная стоимость сельского хозяйства, охоты, лесоводства, рыболовства, рыбоводства и промышленности превысила уровень аналогичного периода 2013 г. на 7,2% и 7,1%, соответственно, положительно повлияв на динамику ВВП – на 0,3% и 1%, соответственно.

Вклад сектора товаров в формирование ВВП составил 19,9%. Валовая добавленная стоимость, созданная в секторе услуг, выросла на 3,6%, повлияв на рост ВВП на 2,3%.

Наиболее значительный рост зарегистрирован в строительстве (+8,5%), затем в оптовой и розничной торговле (+0,5%).

(+5,4%), в транспорте и связи (+4,9%) и в сфере прочих услуг (+2,3%). В сфере прочих услуг значительный рост зарегистрирован в коммунальных, социальных, персональных услугах и по предоставлению услуг по ведению домашнего хозяйства домашней прислугой (+7,5%), в финансовом посредничестве (+7,0%), в гостиницах и ресторанах (+4,7%), по операциям с недвижимым имуществом, аренде и услугам предприятиям (+3,0%).

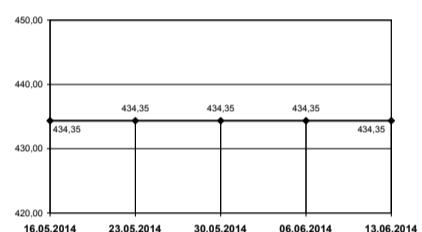
Незначительный рост зарегистрирован в здравоохранении и социальных услугах (+0,7%) и в государственном управлении (+0,1%). Снижение валовой добавленной стоимости произошло в образовании (-2,8%). Вклад валовой добавленной стоимости сектора услуг в формирование ВВП в январе-марте с.г. составил 65,9%.

Поступление в национальный публичный бюджет налогов на продукты возросло на 0,5%, составив в ВВП 16,9%. Конечное потребление возросло на 0,4%, положительно повлияв на рост ВВП (+0,5%).

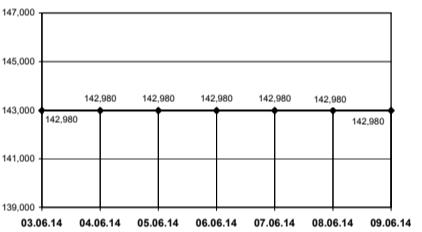

1 4 5 4 3 >

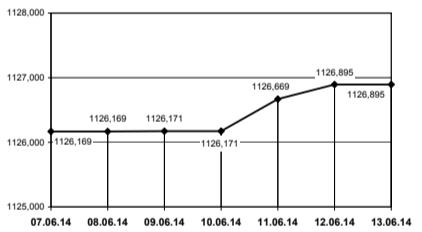
CNPF

Banking Stock Index – InfoMarket

EVM-Composite

Курс валют на 18.06.2014

Валюта	Ставка	Курс
EUR	1	18,8878
USD	1	13,9481
RON	1	4,2950
RUB	1	0,4030
UAH	1	1,1700

CAPITAL Market

împreună
în lumea
finanțelor

Отдел рекламы.
Тел.: +373 69 821216

Стресс-тесты для страховых компаний Молдовы

Продолжение. Начало на стр. 1.

на анализе риска. Она предполагает непрерывную оценку базы риска для финансовых компаний, попадающих в сферу надзора комиссии. Этот финансовый инструмент крайне эффективен в сфере страхования, учреждений финансового рынка, и представляет собой глубокий анализ факторов финансового рынка.

Благодаря этой системе, польский регулятор получает информацию о рисках, с которыми сталкиваются финансовые компании и, таким образом, соответствующие компании призывают ввести изменения, направленные на снижение или ликвидацию определенных рисков. Так, если риск уже наступил, компании получают от комиссии рекомендации по снижению его последствий. “Речь не идет об увеличении конкуренции среди страховых компаний, скорее, это предложение возможности снизить число слабых сторон в своей деятельности”, – подчеркнул Гржегож Шимански, специалист департамента мониторинга рисков (КФН), один из ведущих семинара.

По его словам, стресс-тесты направлены на проверку финансовой стабильности страховых компаний, а также на получение информации об уровне сопротивляемости ударам по сектору страхования.

Польский эксперт отметил,

что стресс-тесты, внедряемые в Европейском Союзе, показали, что большинство рисков в деятельности страховщиков связаны с уровнем платежеспособности компаний, процентными ставками и ценой акций. “За последний период самым серьезным риском, в результате которого европейские компании понесли огромные убытки, стал риск кредитования, связанный с финансовыми инструментами. Имеют значение и риски страхования, и имущественный риск, а также риски резервов и катастроф. Кроме того, для страхования жизни серьезным риском является расторжение договоров”, – уверен эксперт.

Он подчеркнул, что во избежание ситуации вероятного банкротства, важно определить проблемы страховой компании и принять ряд мер, начиная от административных перемен и заканчивая сферой управления и менеджмента. Также, при необходимости нужно тщательно планировать процессы и процедуры в ходе деятельности или корректно работать в рамках намеченной программы.

Что касается последующего внедрения в Молдове стресс-тестов, польский эксперт подчеркнул, что они являются инструментом поддержки компаний. Однако до их внедрения необходимо оценить и определить ряд параметров, в том числе важные риски, с которыми сталкиваются местные страховые компании.

В этом контексте Шимански сообщил, что на сегодняшний день страховщики ЕС выявили четыре основных катастрофы: наводнения, ураганы, землетрясения и град. “Что касается Молдовы, то участники семинара отметили, что самой серьезной катастрофой является засуха. В такой ситуации решения, действенные для ЕС, не подходят для Молдовы, необходимо детально анализировать весь рынок”, – уверен эксперт.

По его словам, стресс-тесты внедряются в строгой зависимости от цен на недвижимость, политической ситуации в стране и прочего.

СПРАВКА:

Семинар “Стресс-тесты в секторе страхования” был проведен в рамках проекта “Поддержка и улучшение финансового рынка Республики Молдова”. Этот проект финансируется польской программой сотрудничества и развития министерства иностранных дел и Польши.

В 2013 году, в ходе программы, польская Комиссия по финансовому надзору организовала для сотрудников НКФР ряд обучающих семинаров на различные темы, связанные с регулированием и надзором на рынке капитала. Помощь будет оказана и в этом году, и включит в себя вопросы надзора на рынке страхования.

Лилия АЛКАЗЭ

ЕИБ откроет в Молдове свое представительство

Европейский инвестиционный банк (ЕИБ) в ближайшее время откроет в Молдове представительство. Об этом сообщил на прошлой неделе на инвестиционной конференции в Кишиневе его вице-президент Вильгельм Мольтерер.

Как передает “ИНФОТАГ”, он призвал бизнесменов активизировать деятельность в РМ, отметив, что встреча в Кишиневе, в которой принял участие президент Еврокомиссии Жозе Мануэль Баррозу, демонстрирует стремление ЕС и ЕИБ к развитию РМ.

“Мы поддерживаем инициативы малого и среднего бизнеса, уделяем внимание развитию сельского хозяйства. Для этого нужно поддерживать связь с инвесторами, и именно поэтому мы намерены открыть в Молдове представительство, чтобы быть активным и заметным на месте, а также предоставить возможность быть в постоянном контакте с инвесторами”, – сказал Мольтерер.

Он считает, что Молдова должна воспользоваться возможностями свободной торговли с ЕС, но при этом ей нужно соблюдать европейские стандарты.

Обзор майских биржевых сделок

В мае динамика биржевых показателей демонстрирует рост торгуемых эмитентов и снижение количества сделок и объема торгов по сравнению с таким же промежутком прошлого года. Объем майских биржевых торгов 2014 г. составил 14,6 млн леев, что в 6,8 раза ниже объема этого же периода 2013 г. В течение месяца на бирже зарегистрированы 102 сделки с ценными бумагами 32 эмитентов.

Структуру биржевых сделок сформировали сделки на интерактивном рынке, продажи единых пакетов в рамках голосовых торгов и продажи акций, принадлежащих административно-территориальным единицам. Доля объема Основной Секции существенно превысила долю объема Секции Прямых Сделок, составив 92% против 8%.

В Основной Секции торговались акции 26 эмитентов в объеме 13,5 млн леев. Самая крупная сделка была зарегистрирована с акциями страховой компании «Moldasig» на сумму 11,4 млн леев. Были реализованы 15,8% акций по цене 120 лей. Самыми торгуемыми были акции общества «Întreprinderea pentru colectarea cerealelor din Rediu-Mare» (38 сделок по 10 лей за акцию). Цена простых именных акций хлебокомбината «Franzeluța» выросла на 1 лей и составила 19 лей за акцию, а цена привилегированных акций снизилась с 1,15 до 0,22 лея.

Также, уменьшение рыночных цен наблюдалось у акций следующих компаний:

«Viorica-Cosmetic» (Кишинев) – с 29,99 до 20 леев;
«Avicola din Bănești» (Теленешть) – с 10,14 до 7 леев;
«Elcom» (Оргеев) – с 4,70 до 3,40 лея;
«JLC-Invest» (Кишинев) – с 0,65 до 0,45 лея.

Акции кишиневского строительного общества «Lusmecon» торгаются стабильно на бирже по 28,79 лея за акцию.

В Секции Прямых Сделок едиными пакетами (голосовые торги) реализованы акции 8 эмитентов объемом 1,1 млн леев.

В рамках сделок по продаже акций публичной собственности премия коммуны Яблона Глодянского района продала пакет 0,01% акций КБ «Moldova Agroindbank» АО по цене 1000 лей на сумму 68,0 тыс. леев.

Список ценных бумаг, зарегистрированных на бирже к концу мая, состоял из 775 акционерных обществ, в том числе 9 листинговых компаний.

В майских торгах участвовало 12 Членов биржи, из них лидирующие позиции заняли:

- по объемам (22,9 млн леев) – «Proajios»;
- по количеству совершенных сделок (110 сделок) – «Broker M-D»;
- по количеству торгуемых эмитентов (11 эмитентов) – «Brokwest».

Более детальную информацию о спросе и предложении, о рыночных ценах, о статистике биржевых торгов, а также список брокерских компаний вы можете найти на сайте Фондовой Биржи Молдовы (www.moldse.md) или по тел. 022-27-54-20.

Информация о торгах публикуется: еженедельно в газете «Capital Market», ежемесячно в информационном бюллетене биржи «Bursa de Valori a Moldovei» (подписной индекс “Poșta Moldovei” – 31882).

Фондовая биржа Молдовы

Кишиневская кондитерская фабрика Bucuria направит на выплату дивидендов 16 млн 710,9 тыс. леев (89,59% чистой прибыли за 2013 г.)

Такое решение приняли акционеры фабрики на своем годовом общем собрании. Свыше 1,91 млн леев (10,24% прибыли) будет направлено на развитие производства предприятия, а 31,4 тыс. леев (0,17% прибыли) – на покрытие убытков, связанных с корректировками данных прошлых лет.

В ходе собрания акционеры рассмотрели и утвердили отчет исполнительного органа и Совета о результатах деятельности за 2013 г., годовой отчет ревизионной комиссии, рассмотрели годовой финансовый отчет, избрали новый Совет общества в составе 5 человек. Компания Audit Afimt была утверждена в качестве аудитора для проведения аудиторской проверки за 2014 г. Акционеры одобрили также заключение договоров кредита/займа в сумме до 200 млн леев с передачей в залог движимого или недвижимого имущества фабрики, предоставив Совету полномочия для определения конкретных условий данных договоров по предложению гендиректора. Как сообщало ранее агентство InfoMarket, чистая прибыль Bucuria в 2013 г. составила 18,65 млн леев, увеличившись в 1,5 раза. Объем продаж Bucuria вырос на 7,4% – до 457,96 млн леев.

InfoMarket

Налоговые штрафы и пени как препятствие для молдавских предпринимателей

Штрафы, сумма которых непропорциональна нанесенному ущербу или тяжести нарушений, и неправильная система отношений с контрольными налоговыми органами – таковы основные проблемы, по мнению экономических агентов Молдовы, озвученные в ходе публичных слушаний, организованных Национальной бизнес-повесткой (АНБ).

Деловые люди считают, что путем наложения таких санкций государство практически признается в неспособности создать благоприятную и удобную среду для бизнеса, где налогоплательщики платили бы добровольно налоги. Национальная бизнес-повестка привела многочисленные примеры того, что налоговая политика в Молдове отклоняется от своей задачи стимулирования экономики, отметила ее низкое качество, в том числе по причине безрассудной системы установления штрафов и пени за нарушения.

Серьезные недостатки системы наказания экономических агентов за налоговые нарушения, по мнению представителей АНБ, заключаются в том, что штрафы не учитывают прямого ущерба государственному бюджету, наличие или отсутствие намерения совершить нарушение. Представитель профсоюзов мясоперерабатывающей промышленности Кристина Чумак считает, что “основным препятствием является презумпция невиновности налогоплательщика... Штрафы не соответствуют реально нанесенному ущербу, один и тот же штраф налагается на предприятие, насчитывающее десять сотрудников, с оборотом в сто тысяч, и предприятие с оборотом в сотни миллионов леев. Соответственно, такой штраф по-разному отражается на экономических агентах”. Еуджен Дацко, исполнительный директор Союза транспортных и дорожных работников, считает, что государство ввело завышенные штрафы, не беря в расчет их последствия для экономики в целом. “В 2011 году были введены первые серьезные штрафы в 10 тыс., 25 тыс., 50 тыс. леев, а в 2012 году были предложены штрафы до миллиона леев. Я всегда полагал, что штрафы для экономических агентов не соответствуют тяжести нарушений. В 2014 году налоговая политика стала немного больше отвечать нашим требованиям. Жаль, что органы публичной власти игнорируют предложения бизнеса. Предприниматели не преступники, и занимаются бизнесом для развития экономики, а не для чего-то другого”, – говорит Е. Дацко. Он уверен, что отсутствие положений в Налоговом кодексе, дающих возможность налогоплательщику исправиться без наложения штрафов, ведет к тому, что часть предприятий уходит в теневой сектор.

Штрафы, которые не оправданы наличием какого-либо ущерба, рассматриваются компаниями как форма дополнительного налогообложения или предпосылка для вероятного злоупотребления со стороны налоговых органов. Например, в течение многих лет экономические агенты

ты наказывались и наказываются согласно положениям ст. 260 (5) за уменьшение декларируемого налогооблагаемого дохода, рассчитанного по нулевой ставке на подоходный налог в период с 1 января по 31 декабря 2011 года. Штрафы составляют 15% от не заявленной суммы налогооблагаемого дохода. В таких случаях Налоговая инспекция применяет штрафы не только за скрытие конкретных сделок, которые принесли финансовый доход за соответствующие годы, но и в случаях выявления ошибок в заполнении декларации о доходах налогоплательщиков. Такие ошибки в заполнении деклараций, по мнению представителей АНБ, не наносят ущерба госбюджету, так как ставка подоходного налога за такой период равна нулю, а «ошибка», которая могла бы снизить облагаемый налогом доход, не влияет на размер подоходного налога.

Другой пример представляет собой неиспользование кассового аппарата в случаях, когда налогоплательщик получает заем от физического лица. В то же время, действующее законодательство не предусматривает обязанность использования кассовых аппаратов в таких случаях. По мнению председателя парламентской комиссии по экономике, финансам и бюджету Вячеслава Ионицэ, дело свинулось смертной точки. “Налоговая инспекция сейчас реформируется, чтобы стать ближе к экономическому агенту, помогать ему и направлять его. Когда обнаружена ошибка, учесть добросовестность и после всех процедур на завершающем этапе применить штраф. Сейчас у нас, как мы видим, сначала штрафуют, а потом, давай посмотрим, что там у тебя. Никто не ставит вопрос о величине штрафа, но о методе его применения. Пока с предприятием можно работать, надо работать. Штраф должен стать последним инструментом налоговой инспекции, а не первым”.

Татьяна Ларюшина, координатор Национальной бизнес-повестки считает, что “власти ищут решение, исходя из своих возможностей, то есть все ищут равновесия. Оно должно отражать реалии в стране. Бизнес требует своего, правительство дает то, что может. К сожалению, нынешняя ситуация не направлена на стимулирование частной инициативы, предпринимательства. Мы на самом деле нуждаемся в стимуляторах для тех, кто намерен работать в бизнесе. Это может быть только адекватная налоговая система, которая

Лилия ПЛАТОН

ТЕЛЕФОН ДОВЕРИЯ

Телефон доверия был создан в целях более эффективного сотрудничества с гражданским обществом по предупреждению нарушений и служебных злоупотреблений, уже допущенных или допускаемых сотрудниками Национальной комиссии по финансовому рынку, а также профучастниками, работающими на рынке ценных бумаг, страхования, микрокредитования и коллективных инвестиций.

Телефон доверия: (+373 22) 859-405.

E-mail: info@cnpf.md

Информационное сообщение НКФР

Национальная комиссия по финансовому рынку объявляет о проведении 30.06.2014, в 10.00, по адресу мун. Кишинэу, бул. Штефан чел Маре 77, аукциона «на понижение» по продаже неиспользованных в технологическом процессе активов:

№ лота	Наименование	Год изгото-вления	Коли-чество, едини-цы	Первоначаль-ная цена за одну едини-цу, лей	Первоначаль-ная общая цена, лей
1	Автомобиль VAZ 21070 (1451 м3)	2004	1	28587,00	28587,00
2	Окна из PVC	2000	30	622,67	18680,00
3	Алюминиевые ба-тареи	2004	13	2266,15	29460,00

Для участия заявитель должен представить, не позднее одного дня до начала аукциона, заявление на участие в аукционе, удостоверение личности (для юридических лиц – копию регистрационного сертификата, выписку из Государственного регистра), доверенность – в случае участия посредством представителя, документы, подтверждающие оплату задатка в размере 10% первоначальной цены выставленного на аукцион объекта, и плату за участие в аукционе – 150 лей. Задаток и плата за участие перечисляются или вносятся на расчетный счет №2251311138 в КБ „Victoriabank” АО Филиал №11 Кишинэу, бенефициар – Национальная комиссия по финансовому рынку, ф/к 1007601001293.

Оплата приобретенных объектов производится в порядке и сроки, установленные в договоре купли-продажи.

Ознакомиться с объектами, выставленными на аукцион, можно ежедневно на месте их размещения.

Контактный телефон: 022 859407.

Victoriabank стал участником платежной системы «Золотая корона» в статусе эквайрера, и теперь выдача наличных по картам системы возможна и в Молдове

Как сообщила пресс-служба банка, сотрудничество Victoriabank и системы «Золотая корона» осуществляется в рамках стратегии развития платежной системы в части расширения сети обслуживания карт «Золотая корона» на рынке ближнего зарубежья.

Эта услуга позволит держателям карт «Золотая корона» воспользоваться всеми удобствами при снятии наличных в отделениях Victoriabank, а также получить возможность проверки баланса по карте. Стоит отметить, что до сих пор операции по снятию наличных не были доступны держателям карт «Золотая корона» на территории Молдовы. В настоящее время услуга доступна по следующим адресам: филиал №3 мун. Кишинев, ул. 31 Августа, 141; филиал №11 мун. Кишинев, бул. Штефан чел Маре, 77; агентство №4 мун. Кишинев, ул. Тигина, 55.

Платежная система «Золотая корона» работает на российском финансовом рынке с 1994 г. Она объединяет два сервиса «Золотая корона – Банковская карта» и «Золотая Корона – Денежные переводы». По состоянию на 1 января 2014 г. число официальных участников платежной системы достигло 472 кредитных организаций, а оборот превысил 540 млрд российских рублей. Victoriabank – первый коммерческий банк в Молдове – основан в 1989 г. Это динамично развивающийся банк, который предоставляет самые современные банковские продукты и услуги. Банк регулярно внедряет новейшие достижения в области информационных технологий, концентрируясь на улучшении бизнес-процессов и повышении уровня обслуживания.

InfoMarket

Корнелиу Доду:

Одно из главных достоинств нашей биржи – это обеспечение исполнения сделок

Интервью с президентом Фондовой биржи Молдовы Корнелием Доду

В этом году Фондовой бирже Молдовы исполняется 20 лет с момента учреждения. Об итогах первых 20 лет работы биржи, а также о ее перспективах мы побеседовали с президентом Фондовой биржи Молдовы, доктором экономических наук Корнелием Доду.

– В первые годы работы ФБМ (далее Биржа) пользовалась особым интересом и уважением со стороны иностранных коллег, очень много специалистов приезжало ознакомиться с опытом молдавских коллег, получить консультацию и т.д. В этой связи, на Ваш взгляд, оправдана ли биржа связанные с ней ожидания, и в какой степени оправдана ирония по поводу объемов совершаемых на ней торгов?

– Во-первых, Биржа по-прежнему пользуется заслуженным уважением со стороны иностранных коллег. ФБМ является одним из учредителей Федерации Евро-азиатских бирж и активным членом Международной Ассоциации Бирж стран СНГ, и неоднократно на Бирже проходили рабочие заседания с широким представительством зарубежных бирж. Опыт нашей Биржи, в частности по созданию центрального депозитария, его интеграции с Биржей, процедуры и механизмы по осуществлению клиринга и расчета по биржевым сделкам с ценными бумагами оказался востребован, особенно в период финансового кризиса.

Ведь, если быть объективным, одно из главных достоинств нашей биржи – это обеспечение исполнения сделок. Если посмотреть на другие рынки, там очень многие биржи на этом споткнулись, наш же механизм показал свою жизнеспособность. У нас, на момент ввода поручения в систему, оно обеспечивается наличием ценных бумаг, и указывает счет, где находятся эти ценные бумаги. Кроме того, система их блокирует для обеспечения сделки. В случае если сделка состоялась, продавец уже не может ими распоряжаться. Аналогичная ситуация складывается с наличием денежных средств на счету брокера-покупателя на момент ввода поручения на покупку. Биржа и Депозитарий обеспечивают контроль над выполнением этих требований. Поэтому когда на некоторых рынках все рушилось, у нас сделки выполнялись бесперебойно.

А то, что предлагают сегодня наши коллеги из Депозитария – это еще один шаг вперед. Они предложили внедрить систему расчетов на Т+0, опционально, не отказываясь от существующей сегодня Т+3. Эта система востребована рынком, так как минимизирует валютные риски (вы сами

видите, какие колебания у нас происходят), что весьма важно для крупных иностранных инвесторов. Более того, это позволяет сторонам более оперативно совершать и завершать сделку и быть уверенными в соблюдении ее условий и расчетов по ней. Главное – это обеспечить право выбора покупателям и продавцам, ясные и надежные условия завершения сделки. Ни покупатель, ни продавец в процессе сделки не должны потерять актив.

При этом предложенный механизм расчетов дает регулятору право заблокировать на счетах новых собственников у одного ценные бумаги, у другого – денежные средства. При этом определенные гарантии остаются как у продавца, так и у покупателя, так как новые их активы находятся на их счетах. А в случае если суд признает неправомочность сделки, сделку можно вернуть в исходное положение.

Что касается объемов торгов, сразу хочу отметить, что есть хрестоматийная истина – «биржа является барометром экономики». Невозможно сравнить экономику нашей небольшой страны с потенциалом и уровнем развития экономик крупных стран. Вместе с тем, Фондовая биржа Молдовы как торговая площадка для корпоративных ценных бумаг состоялась в полной мере. Более того, созданная система осуществления сделок и клиринга и расчетов по ним достойно выглядит на фоне аналогичных структур и систем в Восточной Европе и странах СНГ. Об этом, в частности, свидетельствует квалифиликатор бирж стран СНГ. Согласно этому документу, ФБМ в сегменте корпоративных ценных бумаг уступает лишь биржам России и Казахстана. Согласитесь, что объем молдавского рынка значительно меньше этих двух. Кроме того, необходимо учитывать и местную специфику. Так, Фондовая биржа Молдовы является узкоспециализированной торговой площадкой для корпоративных ценных бумаг, тогда как биржи других стран СНГ и европейские страны активно торгуют валютой и государственными казначейскими облигациями, что, естественно, способствует росту объемов и продвижению дополнительных финансовых инструментов.

В качестве примера могу сказать, что на многих биржах восточной Европы на торги с корпо-

ративными цennыми бумагами приходится не более 30 процентов от общего объема торгов. Основные сделки приходятся на сегменте валюты и гособлигаций.

Практически с самого начала своей деятельности мы озвучили идею создания широкого, открытого рынка валюты (особенно после того, как в конце 90-х перестала функционировать в стране валютная биржа), а также государственных облигаций на базе торговой площадки ФБМ, но, несмотря на то, что биржа обладает необходимой инфраструктурой, по субъективным причинам эти вопросы не удается решить на протяжении многих лет.

Только в конце прошлого года НКФР (регулятором небанковского финансового рынка) и НБМ (регулятором финансового рынка) совместно была утверждена Концепция общего механизма проведения сделок с государственными цennыми бумагами со сроком обращения более одного года на фондовой бирже. Также, на сегодняшний день Советы директоров Биржи и Национального депозитария утвердили Регламент по обращению государственных ценных бумаг со сроком обращения более одного года на ФБМ с использованием SAPI.

Вот сейчас вроде бы предо-

ставляется возможность начать торговать среднесрочными государственными облигациями, хотя изначально мы предлагали передать нам вторичное обращение краткосрочных госбумаг. Сегодня, несмотря на невысокий интерес к госбумагам со стороны потенциальных инвесторов, а также мнение многих учредителей биржи, что подходящий момент упущен, и данный сегмент для нас нерентабелен, мы готовы взять на себя риски, чтобы запустить эту услугу на рынке, хотя для удобства инвесторов не возлагая большие надежды на объемы торгов.

Что же касается корпоративных ценных бумаг, которые успешно торгуются на Бирже, то наши показатели объемов торгов значительно выше, чем показатель восточно-европейских стран и стран СНГ при корректном сопоставлении сравнении, исходя из объемов рынка, и это при нашей специфике рынка, который в силу определенных обстоятельств и законодательных инициатив не пошел по пути развития условий для массового, и даже в какой-то степени спекулятивного инвестора, как мы это видим, например, в Румынии. У нас чуть ли не сразу рынок пошел по пути концентрации пакетов. То есть собственник сделал ставку на получение контроля

над предприятием, а не на стремление заработать на котировке акций и привлечении инвестиций через биржу, что и объясняет полное отсутствие IPO. В итоге мы видим, что новому собственнику не нужно, чтобы его акции котировались на бирже, для него важно, чтобы не было «чужих» на собрании акционеров. Здесь я хочу отметить, что, на мой взгляд, была допущена существенная стратегическая ошибка, когда были созданы условия для исчезновения с рынка инвестиционных фондов. Опыт западных рынков показывает, что наличие таких профессиональных институтов крайне необходимо рынку. Они основные игроки на фондовом рынке. В новом законе о рынке капитала вновь появляются законодательные нормы по созданию фондов коллективного инвестирования. К сожалению, кредит доверия к этим институтам был подорван, а создание новых структур в рамках нового закона призрачно.

Согласно биржевой статистике, из примерно тысячи АО, допущенных к торгам на бирже, торговля осуществляется цennыми бумагами лишь одной четвертью эмитентов, допущенных к обращению. Однако это не значит, что внутри общества не продолжается борьба за акции, и не происходит смена собственника. Просто эти процессы не столь открыты, и применяются другие, менее транспарентные способы отчуждения, одними из которых является размытие пакета оппонента посредством дополнительной эмиссии, переуступка прав посредством судебного решения, внесение акций в уставный капитал другого общества и т. д. Таким образом, эта наша специфика не способствует развитию рынка как такового. Об этом свидетельствуют данные открытых позиций на бирже, где есть сотни предложений о продаже и единицы о покупке. Что в свою очередь свидетельствует о несбалансированности нашего рынка ценных бумаг. А когда рынок несбалансирован, то невозможно продвижение производных бумаг (на неликвидные акции, которые являются базисом для производных). Да и законодательство до сих пор не регламентирует выпуск производных.

Учитывая все эти факторы, и возвращаясь к вашему вопросу, оправдана ли биржа связанные с ней ожидания, могу с уверенностью сказать: да оправдана, биржа задействовала все возможности, которые ей были предоставлены. Более того, на протяжении 20 лет она последо-

вательно развивалась и создавала необходимые механизмы и инфраструктуру вокруг себя.

– Может быть, владельцы крупных пакетов считают, что еще нет покупателей, готовых заплатить реальную цену за их активы. Как только они появятся, будет чем торговать?

– Возможно, но необходимо четко понимать, что на любой актив, даже неликвидные пакеты акций, есть своя цена. А на несбалансированном рынке, когда на рынке преобладают в основном только предложения на продажу, цена пакетов снижается – таков закон рынка.

Лично я считаю, что, исходя из условий рынка, необходимо провести работу по либерализации рынка.

Также, должны существовать отдельные решения по поводу процедуры определения рыночной цены и ее ограничения при продаже. Все прекрасно знают, что у нас на бирже сейчас применяются две формулы – максимальная цена и наилучшая цена. Наилучшая цена действует в Основной Секции. Она определяется исходя из спроса и предложения на интерактивном рынке по алгоритму фиксинга. Это наилучшая цена является и рыночной ценой, и ориентиром для рынка.

В Секции Прямых Сделок действуют максимальные цены, которые определяются в результате аукциона. В этой Секции действуют два принципа: «кто дал больше, тот купил» и «продаю все или ничего». Принцип «продаю все или ничего» является защитным для продавцов и покупателей существенных пакетов.

Ведь все знают, что, исходя из закона об акционерных обществах, владение 5%, 10%, 25% предоставляет различные дополнительные права. Так, владелец 5% может участвовать в формировании повестки общего собрания акционеров, выдвигать своих представителей в органы управления. Владелец 10%, кроме прав, предоставленных 5%, имеет право требовать установления цены размещения акций общества и проведения внеочередных проверок хозяйствственно-финансовой деятельности общества. А обладатель 25% вправе созывать собрание акционеров. И естественно, что для собственника в ряде случаев важно продать весь пакет целиком, а не по частям. Да и для покупателей немаловажно, какой пакет он приобретает. Поэтому принцип «кто дал больше, тот купил» идеально подходит для единичных пакетов.

Сейчас есть предложения ввести ограничения +/- 25% для единичных пакетов. Но, во-первых, в ходе аукциона заинтересованная сторона может со старта предложить максимальную цену, а установленное ограничение не даст оппонентам и шанса побороться за акции. Во-вторых, исходя из международного опыта, ограничение устанавливается на непрерывном рынке, по ликвидным ценным бумагам для поддержания соответствующей волатильности рынка в течение торговогого дня. На неликвидные ценные бумаги никакие ограничения по цене не устанавливаются. Это свободный рынок, и главное, чтобы хоть какая-то цена была сформирована на ту или иную ценную бумагу.

Рынок еще выскажет свое мнение по предлагаемым новым ограничениям. Мое же мнение

таково, что рынок нуждается в либерализации и снятии ранее установленных ограничений, а не введении новых. Мы должны максимально упростить процедуры торгов и сделать рынок более комфортным как для покупателя, так и для продавца. И тогда велика вероятность, что очень многие выйдут из тени, а от этого выиграет как рынок, так и экономика в целом.

Что же касается акций публичных обществ, а это акции банков, страховых компаний и других акционерных обществ, которые работают с привлечением средств населения, или имеют определенное значение для национальной экономики, то там должны существовать определенные требования, механизмы формирования цены и информации регуляторов.

Однако лично я опасаюсь чрезмерной регуляции рынка, создания дополнительных барьеров, что в свою очередь отпугнет потенциальных инвесторов и продавцов.

Вводимые ограничения на залог акций, взнос акций банков в уставный капитал, получение разрешения на владение пакетов более 1% также не способствуют развитию рынка. Нас убеждают в том, что все это делается во имя финансовой безопасности и стабильности. Мы видели, какой ажиотаж вызвали последние изменения собственников в некоторых банках РМ. На мой взгляд, целесообразно не устанавливать тотальные ограничения, а выявлять и наказывать виновных, если такие есть. Вот главная проблема последних лет.

– Я как понимаю, закон о рынке капитала, разработанный на базе директив ЕС, ставит перед собой эту же цель, а именно создать транспарентные и равные условия для всех игроков?

– У законодателей, как у врачей, главная цель – не навредить, в нашем случае не навредить рынку, и если вводимые изменения будут отвечать этим целям и сделают рынок более «комфортным» для участников, то цель будет достигнута.

– Настолько сильно у биржи и НКФР разные видения развития рынка ценных бумаг?

– Ни для кого не секрет, и это вселяет надежду, что в НКФР работают довольно сильные специалисты, которые очень хорошо знают местную специфику и международный опыт, то есть мы очень хорошо знаем предмет дискуссий. И на рынке есть высококлассные практикующие специалисты, и практически все они собраны на биржевом рынке. Это представители Членов Биржи, Совет директоров, работники Биржи, которые также знают и местную специфику, и международный опыт. Между специалистами НКФР и представителями рынка существует диалог, есть общие цели, есть разные и схожие точки зрения. Надо больше дискутировать, если хотите, спорить, а ведь в споре рождается истина.

Движение рынка и регулятора навстречу друг другу, смелость в принятии решений, либерализация, внедрение наилучших рекомендаций, практик и международного опыта, но только с учетом специфики рынка – единственный путь к дальнейшему развитию рынка.

– Спасибо за беседу.

Геннадий ТУДОРЯНУ

Милионы зарубежных доноров «съедены» коррупцией

Объем публичных закупок в Молдове составляет в среднем около 9% от ВВП, или около 24% от национального бюджета, но из-за коррупции большинство проектов по финансированию не доводятся до конца.

Ежегодно Молдова получает внешнее финансирование для реализации проектов модернизации инфраструктуры, проведения реформ, институционального укрепления оказания поддержки бюджета и поддержки сектора. Финансирование осуществляется в виде займов, грантов и государственных средств путем подписания соглашений и финансирования контрактов, по которым получатели из Молдовы берутся реализовать конкретные мероприятия по проекту, при соблюдении правил, установленных донором по финансовому управлению и закупкам, изложенных в документах по финансированию и руководствах.

„По состоянию на 01 апреля 2014 года, в процессе реализации находилось 359 проектов, финансируемых из внешних источников, на общую сумму 1965,7 млн евро. Большинство проектов финансируется Европейским Союзом, Европейским инвестиционным банком, США, Европейским банком реконструкции и развития, Всемирным банком”, – сообщает Expert Grup в докладе о публичных закупках.

Expert Grup говорит, что проблемы, возникающие после фазы закупки, обусловлены, в частности, проведением контроля со стороны договаривающегося органа. Основные риски на данном этапе связаны с неоправданным завышением стоимости контрактов и принятием низкого качества товаров и услуг. Важность деятельности по оценке и контролю результатов закупок всеми сторонами, участвующими в этом процессе, имеет решающее значение в изменении ситуации, связанной с успехом государственных закупок. Нарушения на данном этапе влияют на весь процесс закупок. В дополнение к значительному ущербу, который терпит бюджет, они создают атмосферу “самодисциплины” для участников торгов, когда без этих отношений неправильно участвовать в государственных закупках.

“Высокий уровень коррупции, в том числе в судебной сфере, плохой контроль и малая мощность на различных уровнях публичных закупок, в сочетании с непрозрачной бизнес-средой, являются прекрасными условиями для эффективного применения мошеннических схем в ущерб общественным интересам”, – говорится в докладе.

Прозрачность при заключении договоров имеет решающее значение для достижения хорошего уровня конкуренции при отборе, повышения ответственности и подотчетности учреждений и отдельных лиц, вовлеченных

в процесс. К сожалению, многие заказчики не занимаются созданием и управлением необходимыми рубриками на сайтах, посвященных закупкам, не публикуют планы закупок, не обеспечивают своевременную и полную информацию о закупках, предлагают очень мало информации и неполные результаты.

Анализ показывает, что проблемы были выявлены в связи с эффективностью осуществленных публичных закупок, особенно для работ (инвестиционного и капитального строительства), куда инвестируются значительные средства, внесенные без учета последовательности. В результате, большое количество объектов было начато, финансируются на 20-70%, а остаются незавершенными. На данный момент, в соответствии с выводами аудиторов Счетной палаты, незавершенные объекты, где работы не выполняются в течение от 2 до 20 лет, составляют сотни миллионов леев. Конкретный показатель не может быть указан, так как информации по стране нет, одной из причин этого является неадекватный бухгалтер в недостроенных объектах. Незавершенные объекты – это в большинстве случаев объекты социального назначения (школы, детские сады). Тем не менее, вместо того, чтобы инвестировать в продолжение и завершение начатой работы, средства направляются на другие цели или на ту же задачу в соседнем населенном пункте без завершения уже начатого объекта, а также на цели, имеющие небольшое значение для общества (например парк отдыха на сумму в несколько миллионов леев).

“Один и тот же критерий применяется по-разному в каждом случае. Например, в некоторых случаях экономический агент исключен из конкурса, так как банковская гарантия, представленная им, стоит 0,96% от оценочной стоимости приобретения (законодательное требование – 1%), в то время как в других случаях организация-заказчик позволяет оператору заменить гарантию, если при открытии тендера документации оказалось недостаточно”, – сообщает Expert Grup.

В том же ключе, обнаружены случаи, когда некоторые операторы были дисквалифицированы на основании того, что список лиц, занятых в течение последних 12 месяцев, не сопровождался их резюме, хотя такое требование не было включено в тендерную документацию и не предусмотрено в законодательстве.

С другой стороны, нанимающие органы неодинаково применяют критерии приемлемости, допуская к закупкам операторов, которые явно не отвечают критериям. Таким примером является договор почти на 1 миллион леев, полученный компанией, которая имеет долги перед государственным бюджетом в размере почти половины стоимости контракта. Есть случаи, когда меняется подрядчик путем изменения договора уступки долга, что недо-

пустимо с точки зрения законодательства о государственных закупках. Иногда договорные изменения имеют серьезные последствия. Например, в одном случае площадь дороги, подлежащей ремонту, была завышена в три раза по сравнению с предусмотренной в плане работ, но в ущерб толщине асфальта, и вскоре это привело к образованию ям, а государственные деньги были растратены.

“Органы-заказчики часто не интересуются мониторингом исполнения договора или наложением тех, кто не сблюдает свои обязательства. Счетная палата неоднократно подтверждала этот факт. Например, в своем решении по Хынчештам она установила, что город не контролировал эффективное осуществление договора, где предприниматель S.A. „Construcții rutiere”, взявшись на себя обязательство выполнить ремонтные работы улицы на сумму 772,3 тыс. леев до 30.11.2010, сослался на неблагоприятные погодные условия, выполнил только связанные с основанием дороги из камней работы на сумму 128,4 тыс. леев. Но примария Хынчешт не принял никаких действий против подрядчика в соответствии с условиями договора и законом, в том числе путем блокирования суммы, эквивалентной гаранции выполнения работы. Впоследствии, из-за дождей слой камней был смыт, 128,4 тыс. леев было потрачено впустую”, – говорится в докладе Expert Grup.

Были случаи присуждения договоров компаниям, учредителями которых были родственники рабочей группы, председателя рабочей группы по закупкам в рамках примарии, ответственной за закупки. Он же занимал пост примара в 2011-2012 годы и назначил победителем в конкурсе компанию своей жены. Сумма договора на строительство и капитальный ремонт составила 1082,5 тыс. леев. Даже если примар не является членом рабочей группы, с учетом реальных условий в Молдове, такие покупки вызывают много вопросов.

По данным исследования, проведенного по всему миру, размер взятки составляет фиксированный процент от цены контракта: 5-20% – чтобы выиграть аукцион, и 2-5% – чтобы получить оплату в соответствии с накладной. В некоторых исключительных случаях сумма взятки составляет 30-40% от стоимости контракта, что делает его невозможным для осуществления без увеличения цены контракта, как указано в договоре, или заключения поправок для “дополнительных поставок”. В то же время, Счетная палата в аудиторских отчетах нашла немало случаев покупки товаров и услуг по более высоким ценам по сравнению с рыночной ценой тех же товаров и услуг, а также случаев, когда те же самые товары были приобретены различными организациями-заказчиками, что необходимо тщательно следить.

Виктор УРСУ

Нацбанк в игре

В мае этого года курс молдавского лея по отношению к доллару США зарегистрировал максимальный уровень за последние 10 лет.

Вообще, история нашей валюты знала и более дешевый лей – рубеж в 14,784 за доллар был взят 14 апреля 2003 года. Но с тех пор лей укреплялся и оставался, в общем-то, в рамках стабильности.

Осень прошлого года стала новой точкой отсчета – почти ежедневно лей дешевел. Национальный банк утверждал и продолжает утверждать, что ситуация находится под контролем, объясняя девальвацию лея то региональным, то сезонным фактором.

Мы же хотим обратить внимание на другие обстоятельства, которые, возможно, являются истинной причиной девальвации молдавского лея.

Ноябрь 2011 года. Ставка рефинансирования Нацбанка, или как ее еще называют базисная ставка составляла 10% годовых. В течение четырех месяцев Административный совет Нацбанка поэтапно снижал ставку, и в феврале 2012 года она достигает минимального за всю историю современной Молдовы уровня – 4,5% годовых.

От уровня базисной ставки зависят и ставки на рынке государственных казначейских обязательств, а также ставки по депозитам и кредитам в банковской системе. Но это была лишь подготовка.

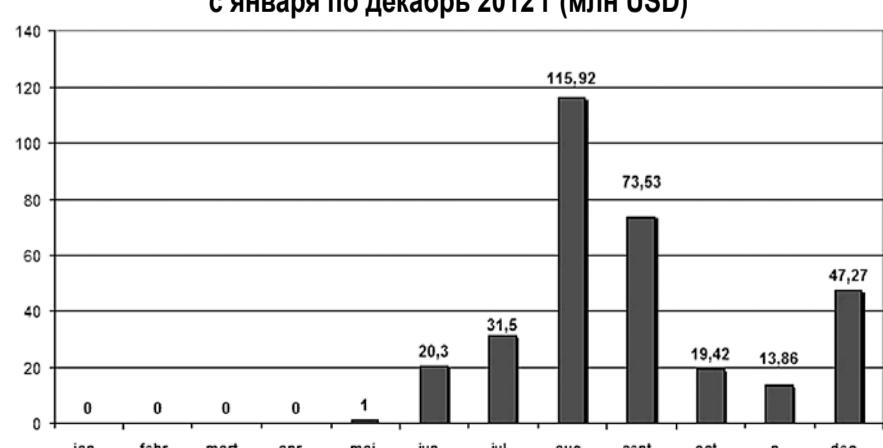
Май 2012 года. Уже восемь месяцев Нацбанк никак не влияет на внутренний валютный рынок – он не продает валюту, он ее не покупает. Восемь месяцев без валютных интервенций со стороны Нацбанка рынок самостоятельно определяет курс молдавского лея – на основании спроса и предложения. Как результат – валютный курс проявляет стабильность, едва приближаясь к отметке 12 леев за доллар.

В мае 2012 года Национальный банк, после 8-месячного перерыва, вдруг решает, что рынку нужны интервенции, и начинает активно скupать иностранную валюту, объясняя это потом в своих комментариях выкупом валюты от физических лиц и пополнением валютных резервов. Но какими темпами это происходит!

С мая по декабрь он выкупил с рынка 322 млн долларов. Выкупая с рынка валюту, Нацбанк выпускает на рынок леевую массу, провоцируя инфляционные процессы.

Как результат: в 2012 году девальвация лея по отношению к доллару США, к которой лей привязан, составила почти 3%. Курс лея упал с 11,7154 на начало года до 12,0634 в конце. При этом среднегодовой курс

Скупка валюты Национальным банком с рынка с января по декабрь 2012 г (млн USD)

был выше показателя на конец года – 12,1121.

За 2012 год Нацбанк пополнил свои резервы почти на 27,97% (на 549,7 млн долларов). За один год с 1965,3 млн долларов в начале года до 2515,0 млн долларов – в конце.

Но при этом курс пока еще не отреагировал на скупку Нацбанком валюты и на увеличение денежной массы. И в 2013 году Национальный банк продолжает скupать валюту с рынка.

И это большими темпами увеличивает денежную массу в обращении.

И курс, наконец, отреагировал соответствующим образом. Обратите внимание: Нацбанк сделал крупные интервенции в июле, августе и сентябре; а курс отреагировал на следующий месяц – в августе, сентябре и октябре, достигнув 11 октября максимальной по году отметки в 13,1581 лея за доллар.

Более того, Нацбанк будто настойчиво приглашает всех участников рынка заняться валютными спекуляциями.

В октябре Нацбанк в одном из своих решений о денежной политике заявляет, что «умеренное обесценивание национальной валюты в этом году проходит в соответствии с денежной политикой НБМ и направлено на прямое удержание инфляции и вносит вклад в снижение давления дефляции путем стимулирования внутреннего спроса».

Таким образом, он открыто признает, что все его действия, в том числе и по скupке валюты, и как следствие обесценивание лея, не являются потребностями рынка, а наоборот – является обдуманной политикой Нацбанка.

В конечном итоге механизм запущен, и за Нацбанком пристроились другие участники рынка. Но важно то, что раскаченные Нацбанком качели теперь уже он сам не в состоянии остановить.

В ноябре 2013 года Нацбанк прекратил скupать валюту. В ноябре и декабре он вообще никак не проявлял себя на валютном рынке, а лей продолжал девальвироваться.

Ситуация привела к тому, что в феврале 2014 года Нацбанку для удержания курса лея от дальнейшего падения пришлось в срочном порядке наполнять рынок валютой – он продал 73 млн долларов.

И одновременно с этим президент банка Дорин Драгуцану в различных СМИ пригрозил коммерческим банкам, сказав, что открыто будет называть тех, кто занимается спекуляциями.

Маховик запущен. И, несмотря на то, что Нацбанк уже отошел от участия в этом процессе, спрос на валюту растет, а рынок испытывает нехватку предложения валюты.

Но все ли так трагично? Сегодня никто не может сделать реальный прогноз, каким будет курс осенью этого года. Но есть существенный фактор, который дает важную подсказку.

В 2009 году валютные резервы дали просадку. Почему?

Вот что в ноябре 2009 года сказал на тот момент министр финансов Вячеслав Негруца: «Мы имеем горький опыт 2008 года, когда Национальный банк для демонстрации стабильности курса молдавского лея потратил 600 млн долларов из валютных резервов государства».

Несмотря на то, что в 2008 году Нацбанк продал 600 млн, по итогу года он остался с плюсом валютных резервов. А в 2009 году Нацбанк уже ушел в минус 200 млн долларов резервов.

В 2009 году в апреле прошли парламентские выборы, и еще одни – досрочные выборы в июле. В той политической нестабильности Нацбанк вынужден был поддерживать валютный курс, скидывая на рынок валюту.

Выборы в парламент пройдут и в этом году. И Нацбанк, похоже, запасся достаточным количеством валюты. Вопрос лишь в том, до какого уровня он готов поддерживать курс молдавского лея...

На вторичном рынке ценных бумаг Молдовы в январе-апреле 2014 г. осуществлено 1239 сделок с ценными бумагами на сумму 581,65 млн леев

Как отмечается в сообщении Национальной комиссии по финансовому рынку, при этом, по сравнению с аналогичным периодом предыдущего года, количество сделок уменьшилось на 30,8% (551 единицу), а их объем вырос на 221,61 млн леев (61,6%).

По данным НКФР, в частности, в апреле 2014 г. на вторичном рынке осуществлено 427 сделок с ценными бумагами на сумму 447,31 млн леев, что в 2 раза больше, чем за тот же период 2013 г. (225,4 млн леев). Объем сделок в апреле с. г. превысил среднемесячные показатели в 3,1 раза, поскольку в апреле 2014 г. на Фондовой бирже Молдовы был продан ряд госпакетов акций, а также зарегистрированы сделки с акциями нескольких банков, что привело к существенному росту общего объема сделок в указанный период.

Как сообщало ранее агентство InfoMarket, объем сделок на вторичном рынке ценных бумаг Молдовы в 2013 г. составил 1 млрд 711,62 млн леев, увеличившись на 36,8% в сравнении с 2012 г. Общее количество сделок уменьшилось на 6,7% – до 4104 единиц. В частности, объем биржевых сделок вырос в 2013 г. на 31,9% – до 822,01 млн леев, а количество самих сделок сократилось на 33% – до 1258 единиц. В то же время, объем сделок на внебиржевом рынке в 2013 г. составил 889,61 млн леев, увеличившись по сравнению с 2012 г. на 41,6%, а количество сделок выросло на 12,9% – до 2846 единиц.

В Молдове доходы поставщиков от продажи услуг мобильной телефонии в I квартале 2014 г. снизились на 0,5% – до 795,9 млн леев (\$57,5 млн)

Как сообщило Национальное агентство по регулированию в области электронных коммуникаций и информационных технологий, при этом выручка Orange Moldova сократилась на 2%, Moldcell – увеличилась на 3,6%, а Moldtelecom – повысилась на 2,3%.

В то же время среднемесячный доход на одного пользователя (ARPU) в январе-марте 2014 г. снизился в сравнении с тем же периодом 2013 г. на 7,5% и составил 59,5 леев. У Orange Moldova ARPU составил 74,3 лея, у Moldcell – 42,1 лея, а у Moldtelecom – 32 лея. В I квартале 2014 г. размер рыночных долей трех действующих поставщиков мобильной телефонии существенно не изменился.

По состоянию на конец марта с. г. самая большая рыночная доля по объему продаж – около 70,3% – была у Orange Moldova. У Moldcell и Moldtelecom рыночные доли составляли 25,7% и, соответственно 4%. На конец 2013 г., их доли составляли 70,7%, 25,5% и 3,8%, соответственно.

В I квартале 2014 г. в Молдове общий объем голосового трафика в мобильных сетях вырос, в сравнении с тем же периодом 2013 г., на 16,7% – до 1,5 млрд минут

Как сообщило Национальное агентство по регулированию в области электронных коммуникаций и информационных технологий, при этом в январе-марте с. г. среднемесячный трафик на одного пользователя этого вида телефонии вырос на 10,2% до 203 минут (3 часа 23 минуты).

Как сообщало ранее агентство InfoMarket, в 2013 г. в Молдове общий объем голосового трафика в мобильных сетях увеличился по сравнению с 2012 г. на 11% и превысил 5,6 млрд минут. Среднемесячный трафик на одного пользователя этого вида телефонии вырос до 200 минут (3 часа и 20 минут).

InfoMarket